

OMADUSTETA NÄITUS?

2013. aastal toimub Eesti Kunstiakadeemia (EKA) magistritööde näitus Eesti Arhitektuuri-muuseumis, Rotermanni soolalaos. See on sümbolne, sest seal toimusid ka varasematel aastatel diplominäitused ning pärast mõningaid rännakuid, mil teaduskonnad end eri paigus presenteerisid, on Kunstiakadeemia taas kõik vastsed magistrid ühise katuse alla kogunud. Magistritööde näituses peaks väljenduma kooli ühtsus, mis praeguse laialipillutatuse juures lahustuma kipub.

Lõputööde näituse kuraatori jaoks seisneb põhiküsimus selles, mil määral saab diplominäitus olla kuraatorinäitus, kuivõrd kuraatori roll seisneb ennekõike valikute langetamises. Lõpetajate väljapaneku puhul on kuratoori eest ette selekteeritud mitte ainult osalevate kunstnike, disainerite ja arhitektide nimed, vaid ka nende poolt eksponeeritavad teosed. Üldsegi võiks magistritööde kuraatoriteks nimetada juhendajaid, kelle professionaalse pilgu all tudengid oma ideid viimistlenud on. Nii kujutab TASE formaat enesest paljuski pea 70 juhendaja poolt dikteeritud intellektuaalset välja. Näituse kuraator saab siin sekkuda vaid temale olulise taustsüsteemi ja lõputööde asjakohase sünteesimise näol.

Antud olukorras tundus näitusele selge kuraatoripositsiooni andmine möödapääsmatuna, sest 2013. aasta kevadel ei ole ei EKA diplomitööde väljapanek ega EKA ise sedavõrd iseenesestmõistetavad fenomenid, mis vaikimisi enese eest kõneleksid. Ühelt poolt iseloomustavad akadeemia üleminekuseisundit sisemised vastuolud ja paradoksid toime-mehhanismides, teiselt poolt ollakse lahutamatu seotud konkreetsete väliste teguritega, nagu näiteks see, et pole jõutud kokkulepeteni Teadus- ja Haridusministeeriumiga, vaeveldakse küsitava meediakuvandi all (mille põhjustajaks on selle sama ministeeriumi ametnikud) või kannatatakse teiste Eesti haridusasutuste konkurentsieeliste ja edukuse tõttu (Tallinna Ülikoolil, Balti Filmi- ja Meediakoolil, Tartu Kõrgemal Kunstikoolil on valminud värsked hooned; Tallinna Tehnikaülikool on moodustanud käesoleval kevadel arhitektuuri- ja urbanistikainstituudi, mille tegevusvaldkondadeks saavad urbanistika, arhitektuur, visuaalkunst, insenerigraafika ning kunsti- ja arhitektuuri ajalugu).

Lisagem siia veel mõned laiemahorisondilised muutused haridusmaastikul, nagu see, et ülikoolide rahahädad, üleüldine hariduskulude kärpimine ja raamatupidamisliku loogika võidukäik illustreerib ülikoolide nukravõitu olukorda kõikjal Euroopas. EKA ohuks on veel see, et n-ö Euroopa föderatsioonis võivad tudengid kunsti, disaini, arhitektuuri ja kunstiteaduseid ilma suurema vaevata õppida mis tahes Euroopa riigis (ajad, mil EKA-sse prooviti sisse astuda mitmeid aastaid järjest, on möödumas). Küsimus on selles, kui operatiivselt Kunstiakadeemia muutustele ühiskonnas ja üldises majandusloogikas vastab ning kas tema ajalooline struktuur võib oma jäikuse tõttu ajale fataalselt jalgu jääda. Tundub küll, et EKA erialane kihistumine vastab kunagise industriaalühiskonna tööturu vajadustele, mitte aga tänapäevasele hübriidsele majandusmudelile.

Kõik need rohkem või vähem objektiivsed tegurid, mis EKA enesemääratlemisel rolli mängivad, juhatavad meid EKA magistridiplomi juurde, mis on ka käesoleva trükise tuumaks. Milles seisneb selle n-ö templiga paberi väärtus ja sisu, mida peidavad endas viis (või kuus või seitse) aastat õpinguid konstellatsioonis, mida me nimetame Eesti Kunstiakadeemiaks? →

2012. aasta hiliskevadel plaanisin ma uuel õppeaastal alustada EKA-s fiktiivsete kohtuprotsessidega, kus seoses uue hoone ruumiplaanide üle arutlemisega pakkusin välja, et diskussiooni võiks viia järgmisele tasandile – platvormile, kus iga osakond peaks avalikult kaitsma oma ruumivajaduste kõrval ka oma olemasolu. Saatsin vastavasisulise ennetava teate kõikidele osakondadele, mille tulemusel sain suure pahameele osaliseks (kui ühe kunstiteaduse professori heameel välja arvata). Ilmselt pahandas osakondade esindajaid see, et kui nad juba peavad end päev-päevalt ministeeriumi eest kaitsma, miks peaksid nad seda tegema veel EKA galeriis (kunstiliselt tinglikus olukorras) kooli enese ees? Nõustudes sellega, et minu idee sammus mitmes mõttes samas suunas neoliberaalse kärpimisloogikaga, ei olnud minu eesmärgiks siiski mitte osakondade majandusliku mõttetuse paljastamine (milline tõsiasi on kõigile niikuinii teada), vaid hädavajaliku laiapõhjalise reflektiivse dialoogi alustamine: Mis on EKA? Miks teda vaja on? Miks on vaja kunsti, disaini, arhitektuuri, kunstiteaduseid? Milline pettumus, et värskendavat peeglist vaatamist ei soovitud mugavusest (ka praegune kriitiline ruumisituatsioon tekitab mugavust!) ette võtta. Kes seda suudaks? Kes seda sooviks...

See on ka peamine põhjus, miks käesolevast kataloogist saab lisaks diplomandide ülevaatele lugeda 2012. aasta kevadel toimunud “Lahkavaid vestluseid”, mille raames kutsusin kõnelema erinevaid intellektuaale, kellele andsin ülesandeks kõneleda EKA-st, tema uuest majast ning laiemalt (kunsti)haridusest ilma, et mainitaks kooli ennast. Aet Adra, Marge Monko, Mait Väljase, Mihkel Kunnuse, Aliina Astrova, Rael Arteli, Berk Vaheri, Laur Kaunissaare, Erkki Luugi ja Marek Tamme vestlustest on siin ära trükitud viimase viie mainitu sõnavõttud. Märkimisväärset kombel jõudsid pea kõik külalised selleni, et võib-olla saaks praegust segast aega ära kasutada selleks, et vastavalt kaasaja vajadustele ümbermõtestada kunsti hariduse roll – äkki ei paku 100 aastat tagasi loodud institutsioon selleks enam kõige adekvaatsemat vormi? Nentides, et praeguses poliitilises olukorras võib Kunstiakadeemia rüpes võimalike alternatiivide otsimine mõjuda küüniliselt, rõhutaksin siiski selle ettevõtmise põhimõttelist loomungulisust ja arvestamist Kunstiakadeemia kreedoga, sest on ju nii, et (kõrg)hariduse kõige olulisem eesmärk on õpetada n-ö kriitilist kirjaoskust, nägemaks läbi ühiskonda kujundavaid võimusuhteid, mille raames pakkuda välja nutikaid lahendusi ja positiivseid valikuvõimalusi.

See on ka TASE '13 kuraatori eesmärk – lõputööde näitus võiks nii kriitilise kataloogi kui sisuka programmi poolest toimida akadeemia sees protoakadeemiana, mis seades kahtluse alla nii laiemad ühiskondlikud suhted kui akadeemia enese, püüab pakkuda leidlikke teid edasiliikumiseks. Briti kunstiteadlane Irit Rogoff on kirjutanud, et kunstiakadeemiad võiks ümber nimetada võimalikkuste akadeemiateks, sest need peaksid olema rangelt kohad, kus ei tehta, ei valmistata ega toodeta, vaid eelkõige proovitakse. Sellise aristotelliku võimalikkuse olemasolu kirjeldab minu arvates tabavalt ideaalset EKA tudengit ning ka mitmeid tänavusi lõpetajaid, kes sarnanevad Robert Musili “Omadusteta mehele”, kellel on eos kõik omadused, nii palju, et neist oleks mõttetu mõni omaks võtta.

Gregor Taul, TASE '13 kuraator

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: klaasikunsti ja -disaini suund
(eriala)

**Sandra
Allemann**
(lõpetaja)

Loomislugu. Klaasskulptuur eksterjööris
(lõputöö pealkiri)

Eve Koha, MA
(juhendajad)

Karastatud maalitud klaas
(töö tehnika / materjalid)

Praktilise tööna valmib Türi Kultuurimaja ees olevale haljasalale "Lihtsate väärtuste monument".

Klaas on habras. Inimesed on haprad, ka väärtused, mida säilitada püüame, on haprad. Liberalistlik maailmavaade ja kõigele uuele avatud olemine tekitab meie harjumuspärasest korras kaost. Konservatiivses maailmavaates on aga korral väga oluline koht inimlike väärtuste püsimajäämiseks. Kogu inimeste maailm rajaneb nende äranägemise järgi korrastatud süsteemidest ja piiridest, kui neid süsteeme aga hakata lagundama, õõnestab inimene iseenda olemist. Klaasi kasutamine "Lihtsate väärtuste monumendi" materjalina sümboliseeribki minu jaoks nende kõige konservatiivsemate väärtuste haprust. Kaitsta midagi, mida me peaaegu ei näegi, on ütle mata raske.

(lõputöö kirjeldus)

allemanns@hot.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

LAHKAVAD VESTLUSED: LAUR KAUNISSAARE

GREGOR TAUL:

Tere! Hea meel teid näha siin. Mõne sõnaga, miks selline vestluste sari. Minule, kui EKA kuraatorile tundus, et senine EKA diskussioon on olnud suhteliselt must-valge. EKA-t toetavad argumendid on laias laastus olnud sellised, et EKA-t ja EKA uut maja on vaja, kuna kunst on hea. Teisalt, EKA-t ei ole vaja, kuna kunst on halb ja paha. Häid sõnavõtte annab otsida. Järgnevatel teisipäevadel püüame pakkuda sügavamaid lähenemisi. Kus need vestlused toimuvad, ei oska ma veel täpselt öelda. Täna oleme Ptarmiganis, mistõttu ma pean vabandama meie *host*'i ees, et me eesti keeles räägime. Siin toimuvad asjad reeglina inglise keeles.

KOMMENTAAR PUBLIKUST
(ANDRA AALOE):
Mitte alati!

GT:

Väga hea. Üks mõte oli veel selline, et mõned meie olengud võiksid toimuda kohtades, mida EKA-le on pakutud, ehk siis Rotermannis, Sukavabrikus, TOP-is jne. See annaks meile võimaluse testida neid ruume, tajumaks, kuidas üks või teine koht mõtte käima paneb või inimesed kohale toob. Me salvestame neid vestluseid ja kaugemaks sooviks on avaldada need TASE kataloogis. Oluline on vestlemise formaat, seega, kui kellelgi tekib mõni mõte, siis palun sekkuge. Meie esimene kõneleja on Laur Kaunissaare, kas sa palun tutvustaksid end mõne sõnaga

LAUR KAUNISSAARE:

Minu nimi on Laur Kaunissaare. Mul on väga meeldiv siin olla. Mind kutsuti siia rääkima mõnest mõttest, mis on ajudes olnud viimasel ajal erksamalt, kui mõned teised. Minu taust on teater, olen õppinud lavakunstikoolis, pärast töötanud Linnateatris, Kanuti Gildi Saalis ja hiljuti Euroopa Kultuuripealinna Tallinna etendus-kunstide programmi kuraatori-koordinaatorina, tegeledes siis Põhuteatri ja kõige muu sellisega. Ma loodan, et ma ei triivi väga kõrvale, kui ma oma teemat, mis mind pakiliselt puudutanud on – ehk siis Ida-Euroopa teemat – selgitan, sest see, kas see on seotud EKA-ga või mitte, on kahe otsaga asi.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond

(teaduskond)

Urbanistika / Urban Studies

(eriala)

Damiano Cerrone

(lõpetaja)

Tallinn, Opening To the Seaside. Analytic and Planning Tools

(lõputöö pealkiri)

Panu Lehtovuori, PhD; Ansi Joutsiniemi, PhD;

Daniel Giovannini, PhD

(juhendajad)

Architectural project

(töö tehnika / materjalid)

The access to the seaside has been interdicted for almost a century by military occupations and industrial uses. Still today, after the independence from the Soviet Union, the regeneration of the waterfront represents one of the most challenging issues for urban planners in the City of Tallinn. After 1991 different plans have been initiated for the Opening of the city to the seaside, with different outcomes. It is only in 2011, however, that the waterfront became concretely accessible with the realization of the Cultural Kilometre and other projects within the Tallinn - Capital of Culture program. Plans initiated by private developers have been controversial and caused strong opposition from locals associations and urban activism groups.

This dissertation introduces a method for the evaluation of proposed plans and an alternative approach for the regeneration of the waterfront of the City of Tallinn. Spatial analyses are performed on the current urban morphology to establish a benchmark for the assessment of detail plans currently approved and proposed, providing a constructive criticism and the starting points for alternative strategies. In the framework of participatory planning, a regeneration plan will be proposed, borrowing fundamental concepts of planning theory and making use of rigorous and established Space Syntax methods to initiate the design process.

(lõputöö kirjeldus)

damianocerrone@gmail.com

(e-mail)

www.spinunit.eu

(koduleht)

ACCESSIBILITY & CENTRALITY

AREA: 1000
INSTRUMENT: 1:10,000
BY: DAMIANO CERRONE, 2015/2016

Ida-Euroopa teema on minu jaoks pigem seotud vaimse geograafiaga või sellega, kuhu Eesti, selle hulgas ka EKA, ennast vaimselt positsioneerib. Ma olin hiljuti Eesti Kultuuri Kojas, kus oli ka üks EKA esindaja, kes tegi väikese ettekande EKA majast, et mis seis parajasti on ja mis vahepeal juhtunud on ja mis protsessid on pooleli jne. Ta näitas seal ühte graafikut, kus olid välja toodud võrdlused vastuseks argumendile, et EKA maja on liiga suur, liiga luksuslik ja et sellises majanduslikus olukorras ei saa riik endale sellist asja lubada. Seal toodi välja võrdlused teiste ülikoolidega, et kui palju on ruutmeetreid *per* üliõpilane teistes ülikoolides ja mulle tundus väga huvitav, et need võrdlused olid võetud kõik Taanist, Rootsist, Soomest ja vist isegi Londonist oli üks näide. Mis oli kõik väga sümpaatne, aga kuidagi veider tundus, et seal ei olnud ühtegi kunstiülikooli Ida-Euroopast. See võib muidugi olla lihtsalt kokkusattumus. Keegi tegi mingi tabeli, midagi tuli sinna ju panna, seekord võib-olla lihtsalt ei sattunud sinna kunstiülikoolid Varssavist või mõnest muust Ida-Euroopa linnast.

Mulle tundub, et seda näidet võib kasutada vähemalt provotseerimiseks selleks, et rääkida Ida-Euroopast. Minu hüpotees on, et paljud inimesed Ida-Euroopas kardavad Ida-Euroopat, peljates isegi seda mõistet juba. Sellist muljet on kinnitanud Euroopa pressiülevaateid pakkuvad leheküljed, nagu Eurotopics.net või Presseurop.eu, mis võtavad teatud sagedusega kokku

artikleid üle Euroopa, mis on ületanud kohaliku uudisekünnise või mis on ühiskondlike protsesside kirjeldamise poolest huvipakkuvad. Nad tõlgivad siis, kas osaliselt või täielikult need artiklid, et inimestel oleks ülevaade, millest Euroopa erinevad väljaanded räägivad. Olles nende ülevaadete sage lugeja juba päris mitu aastat, olen täheldanud, et eriti kriisi ajal ilmus seal sagedusega kord kvartalis või isegi kord kuus mingi artikkel mõnest Ida-Euroopa riigist, kus räägiti, et ega meie siis ei ole Ida-Euroopa: Ida-Euroopa algab tšehhidele Poolast ja poolakatele Valgevenest ja viimastele Venemaast või kui oli artikkel Rumeeniast, siis nad ütlesid, et meie oleme põhimõtteliselt nagu itaallased, sest rumeenia keel on romaani keelkonna keel. Minu meelest oli see Slavoj Žižek, kes mõned aastad tagasi kirjutas sealsete rahvaste suhestumisest Balkanisse sarnasel viisil: Sloveenias arvatakse, et Balkan hakkab pihta Horvaatiast ja Horvaatias arvatakse, et hakkab Serbiast ja Serbias arvatakse, et Bosniast, seal aga arvatakse, et see hakkab ikka seal Tšernogooria kandis ja need arvavad, et võib-olla hakkab ikka Kosovost, kus väidetakse, et Albaaniast ning albaanlased arvavad, et Balkanit ei olegi üldse olemaski.

Ühesõnaga selline esseistika loob kujutluspildi, et Ida-Euroopa on miski, kuhu kuulumine nii geograafilistel kui teistel põhjustel on kuidagi häbiväärne või vähemalt midagi, mida ei ole kohane või viisakas seltskonnas mainida.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Stsenograafia
(eriala)

Henry Griin

(lõpetaja)

Simulaakrum
(lõputöö pealkiri)

Kristin Orav, MA; konsultant Mart Koldits, BA
(juhendajad)

Live-filmi lavastus/audiovisuaalne teos publikule
(töö tehnika / materjalid)

“Simulaakrum” on eksperimentaalne filmi ja teatri žanreid ühendav lavastus, mis kasutab kaameraid, live-montaaži, eksisteerivate ja väljamõeldud ruumide makette, kahe- ja kolmemõõtmelisi leidobjekte, fotosid ja miniatuurset valgusparki. Publik on tunnistajaks nii kujutisele ekraanidel kui selle tekkimise protsessile ruumis. Vaatajate silme all sündiva filmisimulatsiooni peategelaseks ei ole võttemeeskond, vaid publiku liikmed, kes teatrisaalis valmivasse ja linastuvasse filmi sisse lavastatakse. Autorid võtavad etendajatena operaatorite, lavastajate, näitlejate ja tehnikute rolle.

“Simulaakrumi” looliseks lähtematerjaliks on Larry ja Andy Wachowski film “The Matrix”.

Me kardame, et meid ümbritsev tegelikkus on konstrueeritud. Teadmine sellest konstrueeritusest seab kahtluse alla vaba tahte võimalikkuse. Tegelik oht ei tulene reaalsust täitvatest simulaakrumitest, vaid neis mitteteadlikult elamise passiivsusest.

Ihade Osakonna meeskond julgustab hirmule vastu astudes etteantud mudelites teadlikult ja loovalt osalema ning nende süsteemidesse aktiivselt sekkuma. Ihade Osakond (Department of Desire) on teatrikunstnike rühmitus, mis sai oma nime 2011. aasta kevadel Von Krahli Teatris esietendunud lavastuse järgi. Makettidel, minikaameratel ja montaažil põhineva teatrivormi väljatöötamisega alustati 2010. aasta sügisel. “Simulaakrum” on Ihade Osakonna teine koostööprojekt.

(lõputöö kirjeldus)

henry.griin@gmail.com
(e-mail)

www.bono.planet.ee/portfoolio
(koduleht)

Nii nagu see Emil Tode “Piiririigi” vanaema kuivpeldiku hais, et kurat küll, kogu aeg käib see hais kaasas, võiks temast vähemalt ajutiseltki lahti saada! Leidsin sellega seoses ühe kõneka koha Heili Sibritsa intervjuust Tiit Ojasooga vahetult enne “Ühtset Eestit”. Heili Sibrits küsib Ojasoo käest, mis tundega peaks publik saalist lahkuma? Ojasoo vastab: “Et see oli ilus, võimas, soe, suurejooneline ja poeetiline, et inimesed tunneksid, et natuke veel ja Eesti ei ole enam mingi suvaline igav Ida-Euroopa provints.” Lisaks sellele lugesin pärast eesti kultuuri festivali Pariisis, mis sai muide päris arvestatava meediatähelepanu osaliseks prantsuse ajakirjanduses, välisministeeriumi kodulehelt Kersti Kirsi, kes on Pariisi Eesti saatkonna kultuurinõunik, arvamust, et festivali korraldamine oli väga keeruline, kuna prantsuse ajakirjanikele tuli pidevalt seletada, et Eesti on Põhjamaa, mitte mingi suvaline slaavi keelt kõnelev Ida-Euroopa provints Poola piiril. Selles samas artiklis küsib ta, et mida teha riigiga, mille nimes sisaldub too petlik ‘est’, rõhutades, et est tähendab prantsuse keeles ida. Minu meelest on need kaks konkreetset näidet sümptomaatilised ja ma ei saa päris täpselt aru, miks selline suthumine tasapisi juba üle ei lähe.

Nii palju, kui ma olen vaadanud erinevaid graafikuid Erasmuse programmi kohta, mis on tegelikult üks viimase kümne aasta olulisemaid Euroopa ühtsuse arendajaid, on samuti näha, et meil on rohkelt aktiivseid ühendusi lääne ja ida vahel, mitte aga idas

eneses. Ehkki põhimõtteliselt võib inimene minna vahetusüliõpilaseks ükskõik kuhu, Tšehhist Poolasse või Ungarist Lätti, siis üldine liikumine on teistsugune. Selles kontekstis tundub mulle näiteks kõnekas see, et kui ma küsin Eesti inimeste käest, mitut lätlast te tunnete, siis on hea saavutus, kui vastuseks tuleb, et kahte või kolme. Küsimuse peale, mitut eestlast te tunnete, kes oskaks läti keelt ja kes ei oleks lätlane ja kelle sugulased ei ole lätlased, tuleb heal juhul võib-olla üks. Minu meelest on see väga huvitav ja keeruline küsimus, miks see olukord selline on.

Näiteks Larry Wolff, Ida-Euroopa ajaloo spetsialist, kelle mõtteid on Toomas Hendrik Ilves oma kõnedes tihti maininud, on uurinud just Ida-Euroopa kui mõiste välja kujunemist 18. sajandi valgustuse kontekstis ning leidnud, et termini negatiivne varjund pärineb just sellest ajast, mil Lääne-Euroopa valgustud monarhid vajasid kedagi, kelle suhtes end positiivselt positsioneerida. Teatavasti olid tol hetkel Ida-Euroopas mitmed suurriigid lagunemas, Poola oli jaotatud mitme erineva riigi vahel jne. See on seega üks ajalooline põhjus, miks Ida-Euroopat seostatakse mahajäämisega.

Teine probleem on rahvusluse küsimus, mis on Ida-Euroopas spetsiifilisem ja tänaseni terav probleem. Lääne-Euroopas on rahvuslus pärast Teist maailmasõda Marshalli plaani ja teiste abimeetodite kaudu suudetud neutraliseerida. Ida-Euroopas on see siiani veel üleval. Eelnevale lisaks on üheks oluliseks Ida-Euroopa

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Graafika
(eriala)

Gudrun Heamägi

(lõpetaja)

Inferno
(lõputöö pealkiri)

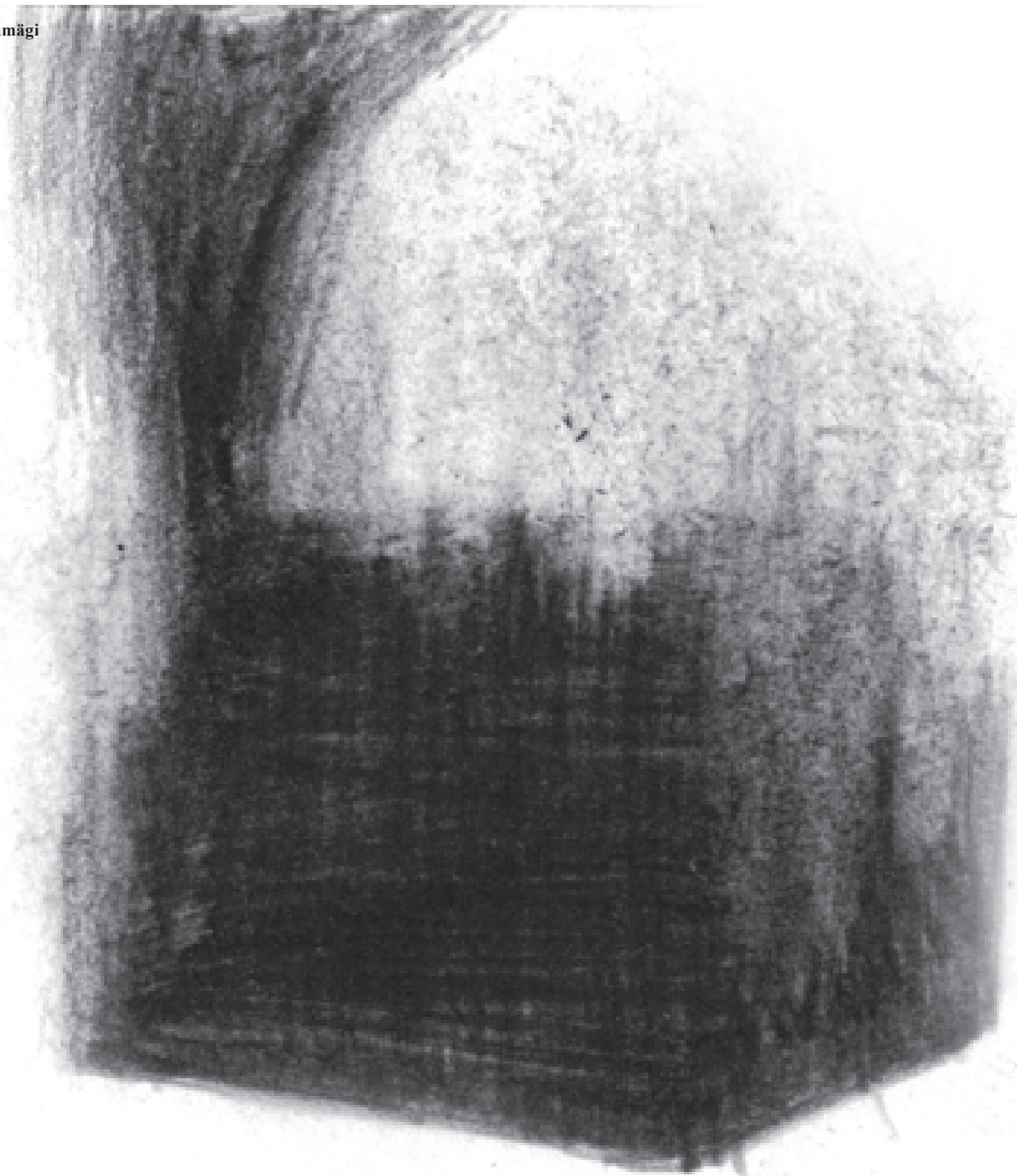
Urmas Viik, MA
(juhendajad)

Graafiline novell: digiprint paberil
(töö tehnika / materjalid)

Pidev liikumine ja muutumine, suutmata luua sidemeid ja seoseid.
(lõputöö kirjeldus)

gudrunheamagi@gmail.com
(e-mail)

www.gudrunheamagi.tk
(koduleht)

häbenemise põhjuseks vaesus, mis aga ei pruugi olla objektiivne faktor. Riikide SKT võib ju olla objektiivne näitaja, kuid ma ei ole veendunud, et Lääne-Poola inimesed on märgatavalt vaesemad kui lõunaitaallased. Samas on täiesti arusaadav, et kui inimene elab eeldatavasti üks kord, siis soovib ta tõenäoliselt valida ruumis paiknemisel koha, kus soovitud asjad oleksid kiiremini kättesaadavad.

Ida-Euroopa stigmatiseerimine on aga veider selle poolest, et tema kultuuriline mõju ei ole kaugeltki mitte väike. See võib nüüd kõlada küüniliselt, aga Ida-Euroopa kultuurilise mõju alla võib paigutada ka mitmed emigratisoonilained, mis on lähtunud Lääne-Ukrainast, Ida-Poolast ja Valgevenest, ehk siis piirkonnast, mida kunagi nimetati Galiitsiaks ja kus elas põhiline osa Euroopa juutidest. Nii 19. sajandi lõpus kui ka vahetult enne ja pärast holokausti toimusid sealt tohutud emigratsioomilained Ameerikasse, Lõuna-Ameerikasse, Lääne-Euroopasse ja mujale. Nendest piirkondadest pärit haritlaste hilisem mõju kohtadele, kus nad oma küpsuseperioodil tegutsesid, oli väga oluline. Siin võib tuua näiteks Hannah Arendti ja teisi tegelasi nagu Isaiah Berlini või lõppkokkuvõttes isegi George Sorosi. Need inimesed on kujunenud selles piirkonnas, sest ikka on ju nii, et mingid peamised iseloomujooned ja oskused kujunevad välja keskkonnas, kus inimene noorena elanud on. Ma ei taha öelda seda, et kõik sõltub keskkonnast, aga suur osa siiski sõltub ning selles mõttes on

Ida-Euroopa mõju olnud oluliselt suurem, kui nii mõnelgi muul kohal maakeral.

Mis puutub Eesti kui Põhjamaa kuvandisse, siis iseenesest ei ole mul midagi selle vastu. See diskussioon sai alguse juba 1930. aastate lõpus, kui Ilmar Tõnisson vastavaid mõtteid Tartus arendas. Viimasel ajal sai see kannustust Toomas Hendrik Ilvese kuulsa jõulumaa esseega, kus ta ütles, et Põhjamaad on see piirkond, kus on olemas jõulude mõiste, mis on kristliku ja paganliku traditsiooni kombinatsioon. Tema sõnul on Põhjamaad ühtne vaimne piirkond, mis on kahtlemata mingi piirini tõsi. Vähemalt mulle tundub see kujutlusena, mille nimel maksab kakelda.

Asetades teineteise kõrvale ühelt poolt Ida-Euroopa ja teiselt poolt Põhjamaad, tundub mulle kohati, et Eesti käitub vaimses mõttes nagu saar, nii nagu selles tuntud Johansonide laulus, mis algab sõnadega, et hei poisid, kas olete valmis, siis lükkame korraga. 1980. aastate lõpu iseseisvumise kontekstis sündinud saare kontseptsioon võtab kujundlikult kokku Ida-Euroopast lahtisaamise püüdluse.

Loomaks siinkohal veel pisut konteksti, mille valguses võiksime Ida-Euroopast kõnelda mitte niivõrd emotsioonidele või vastandumistele toetudes, räägib Ida-Euroopa n-ö kasuks muuhulgas see, et Poolale kuulub maailmas järjekorranumbrilt teine põhiseadus ja Poola oli parlamentaarne riik juba siis,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: ehte- ja sepakunsti suund
(eriala)

Nils Hint

(lõpetaja)

Teos
(lõputöö pealkiri)

Professor Kadri Mälk, MA; Jüri Okas, MA
(juhendajad)

Sepistatud ja keevitatud teras, bituumen
(töö tehnika / materjalid)

Legaaldefiniitsioon: “Teoseks käesoleva seaduse tähenduses loetakse mis tahes originaalset tulemust kirjanduse, kunsti või teaduse valdkonnas, mis on väljendatud mingisuguses objektiivses vormis ja on selle vormi kaudu tajutav ning reprodutseeritav kas vahetult või mingi tehnilise vahendi abil. Teos on originaalne, kui see on autori enda intellektuaalse loomingu tulemus.”

(lõputöö kirjeldus)

nils.hint@gmail.com
(e-mail)

www.otse.eu
(koduleht)

kui Prantsusmaa ja muud Lääne-Euroopa riigid olid totaalselt autokraatlikud. Selle peale võiks vastukaaluks öelda, et Ida-Euroopal võib küll olla kuldne minevik, aga olevik on ikkagi suhteliselt nukravõitu. Kuigi ka oleviku hindamisega on nii ja naa, sest suurtes strateegilistes analüüsides esinevad viimasel ajal ka sellised muutujad, nagu Poolas paar aastat tagasi avastatud suured kildagaasi maardlad, millest väidetavalt jagub poolakatele 200 aastaks. Kildagaasi kasutuselevõttust räägitakse kui väga suurest pöördest Euroopa energiapoliitikas ning siinkohal tuleks arvestada veel asjaolu, et juba praegu on Poola see riik Euroopas, kus majandusnäitajad on plussis ning erinevalt Eestist ei ole Poolas tohutut eraisikute võlakoormust, mis on teatavasti Eesti väikese riigivõla pahupool. Ma ei taha kildagaasi osas niisama jahuda, vaid viidata sellele, et õhus on konkreetseid tegureid, mis võivad Euroopas poliitiliste jõudude vahekorda muuta. Sellega seoses meenub, et Ahto Lobjakas kirjutas ühes oma hiljutises artiklis, et on ilmselge, et tulevikus muutub meie jaoks Euroopa struktuuridega suhtlemisel kõige olulisemaks toetuspunktiks Varssavi, sest just Poola on see jõud, kelle selja taga on meil kõige parem seista.

Mind huvitab väga, et nüüd, kus uue ja vana Euroopa vahel elatustase vaikselt tasakaalustub, mida see kultuurilises plaanis lähema 10–20 aasta jooksul kaasa toob? Mõeldes kas või Poola ja Tšehhi legendaarsele

filmikunstile, mis seni suuresti eksiilis aset leidnud on. Olukorras, kus Ida-Euroopa režissöörid ei pea põhimõtteliselt eksiili minema, isegi mitte majanduslikel põhjustel, võib minu arvates Euroopa filmikunsti kese oluliselt muutuda.

Kui veel mõelda Ida-Euroopa riikidele, mis kõik väga erinevad on, siis võib-olla üks asi, mis neid ühendanud, ongi ehk selline efekt nagu need inimesed oleksid koos vanglas istunud. Kui sa oled kellegagi koos istunud, siis sa tead küll neid inimesi, aga kui sa vanglast lahti saad, siis võib-olla ei taha sa esimese asjana nende inimestega rääkida, kui sa neid kusagil tänaval näed, eks ole. See võib olla üks üpris oluline põhjus, millega seletada vähest läbikäimist idaeurooplaste vahel. Siinkohal peaks abiks võtma kaine suhtumise, et minevikku ei tasu liiga palju ronida, kuigi arvestada tuleb ka sellega, et keegi ei olnud seal vanglas vabatahtlikult.

Rääkides veel Euroopaga seonduvatest nüanssidest ja paradoksidest, siis on oluline meeles pidada, et tugev ja ühtne Euroopa identiteet kujunes välja Külma sõja ajal, tänu vastandumisele Ida-Euroopaga, mis kuulus sotsialistlikku blokki ning oli sõjaline vastane. See tagas kindla opositsiooni: nemad on seal metslased, meie oleme siin tsiviliseeritud ja ajame Euroopa asja.

Kogu selle jutu kontekstis tundub, et idaeurooplaste jaoks sarnaneb eurooplasteks olemine lasteaia mänguga,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Mari Hunt

(lõpetaja)

Arktika looduskaitsevägi
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

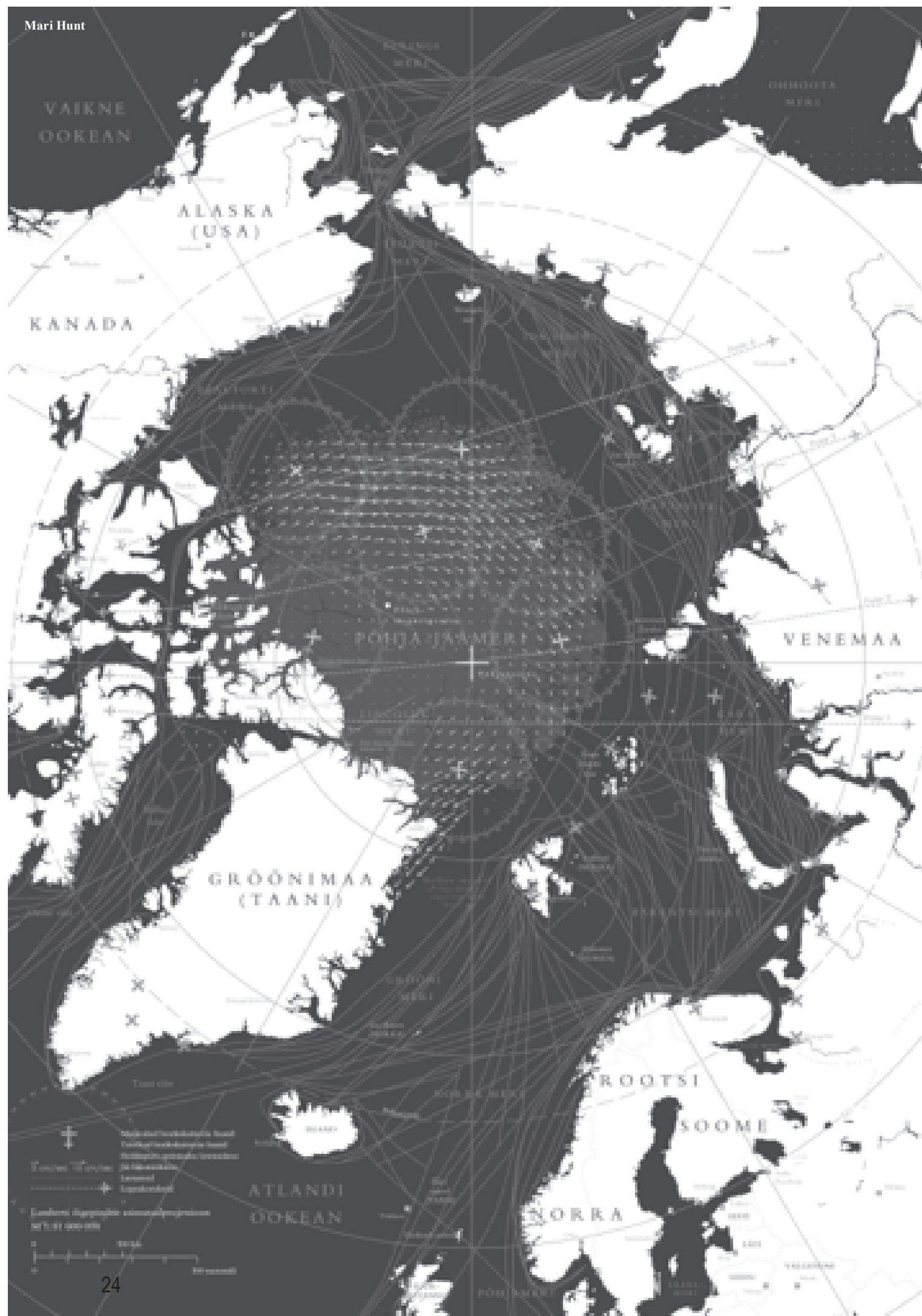
Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Magistritöö uurib arhitekti rolli muutuvate keskkonnatingimuste olukorras, kus oluline on loodusjõududega koostöö tegemine, mitte nende vastu võitlemine. Pean oluliseks suurematele probleemidele tähelepanu juhtimist ning nende lahendusvariantide väljapakkumist. Keskendun töös Arktikale, kus just praegu toimuvad kõige suuremad muutused seoses globaalse kliima soojenemisega. Seetõttu avalduvad dramaatilised sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkonnamuutused avalduvad seal kõige teravamalt. Seoses kliima soojenemisega vabaneb Põhja-Jäämeri osaliselt jääkattest ning võimalikuks saab intensiivne laevatamine ja ressursside eksploatatsioon. See seab aga kõrgendatud nõudmised toetava infrastruktuuri loomiseks. Parema pääste- ja otsingutööde võimekuse ja looduskaitse tagamiseks teen ettepaneku uue päästetööde süsteemi rajamiseks, mis seaks looduskeskkonna päästmise vähemalt sama kõrgeks prioriteediks kui inimeste päästmise. Selleks saab olema Arktika looduskaitsevägi, mis loob uue trans-arktilise päästeskuste võrgustiku. Võrgustik koosneb maaalsetest rannikuäärsetest baasidest, mis kasutavad ära Külma sõja aegsete radarijaamade asukohti, ja Põhja-Jäämere jääkattel triivivatest väiksematest baasidest, mis lisaks päästetöödele tegeleksid ka teadusuuringutega.

(lõputöö kirjeldus)

marihunt@gmail.com
(e-mail)

www.b210.ee
(koduleht)

kus muusika saatel kõnnitakse ümber toolide ja üks tool võetakse alati ära. Idaeurooplastel oleks justkui kogu aeg selline tunne, et äkki jääb mina selleks, kellelt tool ära võetakse ja siis ma ei saagi nende toredate inimestega mängida.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Ma olen hariduselt ajaloolane, kommenteeriksin sellest vaatepunktist lähtuvalt. Nimelt on regionaalse identiteedi sündimine seotud mitmete muutujatega, olgu need siis kultuurilised, poliitilised, geograafilised, strateegilised või geopoliitilised argumendid, aga ka erinevad õigussüsteemid, ajaloo- ja religioonitaustad. Kõigi nende faktorite suhted Ida-Euroopa kontekstis on väga keerulised.

LK:

Kas sa mõtled seda, et kogu sellest kupatusest on mingisuguse arusaadava identiteedi loomine liiga raske?

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Jah, see on väga segane kant. Meil on ju slaavlased, soome-ugrilased ja germaanlased kõik segamini. Religioonidest luterlus, õigeusk, katoliiklus, judaism jne. Probleem on suuresti just selles, et Ida-Euroopa mõiste ei ole kunagi rohujuure tasandilt tulnud, vaid see on alati väljastpoolt

sellele piirkonnale antud. Võib-olla just sellepärast puudub kohalikul tasandil Ida-Euroopa kontseptsioonile ka toetus. Kui me räägime Eestist kui Põhjamaast, siis minu arust on väga oluline, et Põhjamaadele orienteeritus on Eestis olnud kohaliku kultuuritraditsiooni enda valik. Juba siis, kui Eesti riik loodi, imetleti neid Skandinaavia konstitutsioonilisi monarhiaid, mis vastandusid nii Saksa Keisririigile kui Vene Impeeriumile. Seejuures on kõnekas, et ka Skandinaavias eneses on ajalooliselt olnud tugev poliitiline tahe ühtsuse loomiseks, millele on vaid Soome vastandunud, mis 1920. aastatel oli väga punane ning kus algul taheti üldse sotsialistlikku riiki teha.

Eestis ei ole kunagi suurt huvi olnud Ida-Euroopaga ühtsuse loomise vastu. Üle pika aja oli seda näha alles siis, kui Gruusiat rünnati ning see oli seotud otseselt oma ajalooliste painetega. Kui me võtame näiteks Baltimaade mõiste, siis see sündis Molotov-Ribbentropi paktiga. Enne seda ei moodustanud Baltikumi mitte Eesti, Läti ja Leedu, vaid see oli laiem mõiste, mida kasutati nii Läänemere ida- kui läänekaldast kõnelemisel.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Tegevuskunst
(eriala)

Henri Hytt

(lõpetaja)

Tehnoloogilise performer abimees ehk
pilguheit mees ja masin sfääridesse
(lõputöö pealkiri)

Erik Alalooga, MA
(juhendajad)

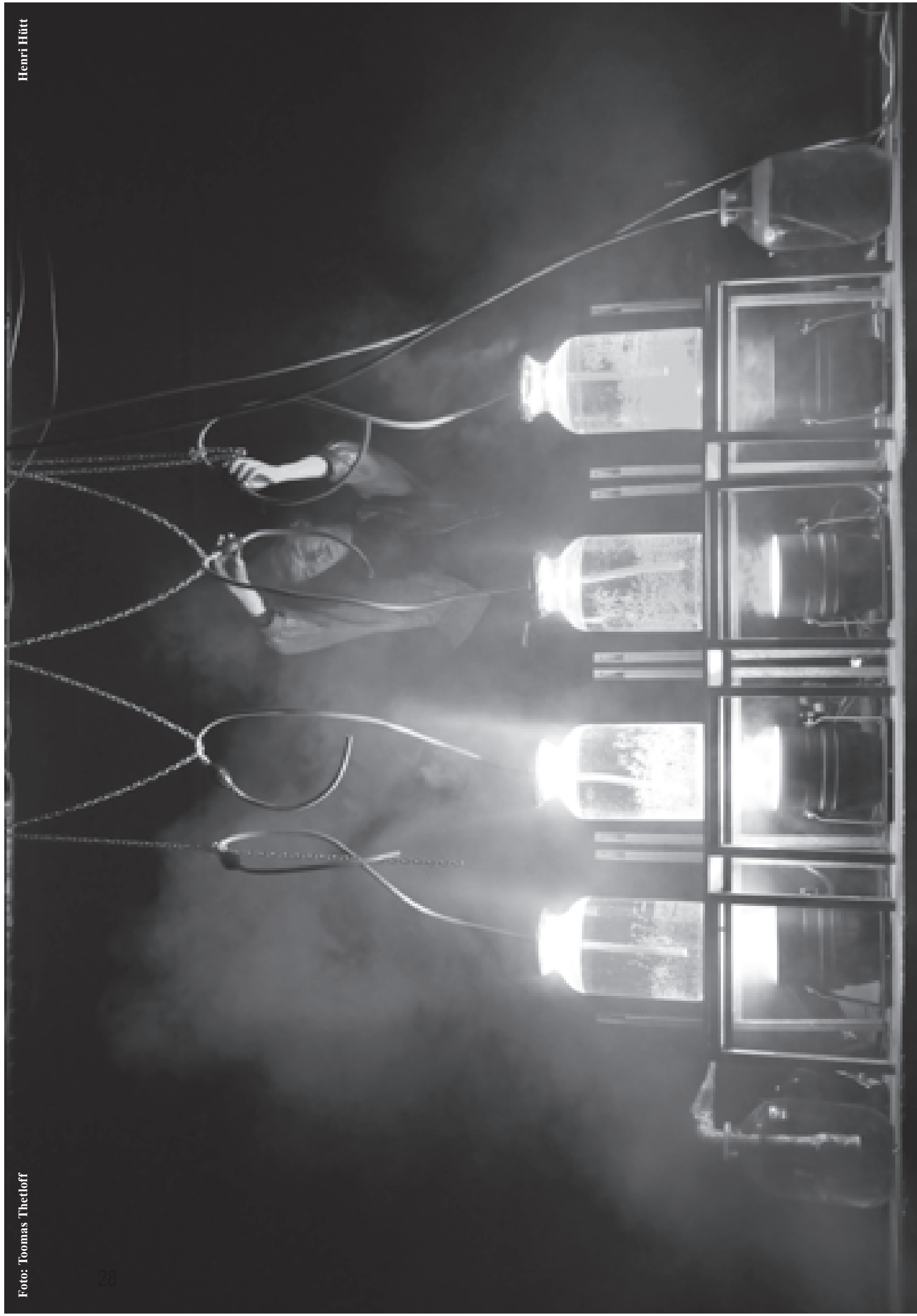
Performance/labor/tekstinurk/avalikud showingud
(töö tehnika / materjalid)

Protomasina ajastu: Protomasin on mehaaniline ning erinev jõu allika tõttu, milleks on elav organism. Selle näited võiks olla vokk, kaarik, katapult, vibu, kaldtee jne, kus masina efektiivseks toimimiseks vajalik initseeriv jõud ammutatakse imetaja lihastest. Aurumasina ajastu: Iseliikuv mehhanism on retrospektiivsel hinnangul inimese ja masina suhte ajaloos täiesti uusi tähendus- välju avav esteetiline faas. Sellest hetkest võimaldab masin inimestel enda peale kergemalt projitseerida mis iganes antropomorfeerivaid või animistlikke fantaasiaid. See tähendab masina virtuaalset iseseisvumist oma võimaliku hingega. Elektrimasina ajastu: Elektri jõu avastamisega kasvas oluliselt nii ühiskondlike muutuste kui ka tehnilis-esteetiliste muutuste kiirus. Selle etapiga kiireneb lausa hüppeliselt masina kaugenemine inimesest. Kui eelneva kahe ajastuga kaasneb põhilise juhtiva vahendina kang, siis elektrimasin tutvustab meile nuppu. Digitaalelektronilise masina ajastu: Digitaalne sfäär on täielikult peidetud inimsilma haarde eest, selle toimetehhanismid asuvad täielikult virtuaalsel, mõttelisel, kontseptuaalsel tasandil. Enam pole võimalik "visata pilk peale" jõu ülekannetele, mis oleks näpuga järke ajavale asjahuvilisele visuaalselt ning füüsiliselt jälgitavad.

(lõputöö kirjeldus)

henri.hytt@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

Mulle tundub, et Ida-Euroopa, millest me praegu räägime, on postsovetlik määratlus, mis on meile Lääne-Euroopa perspektiivist peale surutud. Siinkohal tasuks meenutada Milan Kundera kuulsat ütlust, et Praha asub 300 kilomeetrit Viinist läänes.

LK:

Absoluutselt nõus. Mulle tundub, et lisaks eelpool mainitule tuleks arvesse võtta ka tehnoloogia mõju kultuurile, mis aga, nagu teada, võib avalduda alles jupp aega hiljem. Praeguses kontekstis, kus interneti kaudu levib info sekundite jooksul ühest maailma otsast teise, seda täiesti tasuta, on raske hinnata, mis saab poliitilisest geograafiast kui sellisest. Lisaks veel odavlennufirmad, mis võimaldavad liikuda punktist 'a' punkti 'b' absurdset väikeste summadega, seda isegi suhetes vaesemate maade sissetulekutega. Sellises maailmas ei saa rahvusriik olla minimaalse entiteedina nii oluline, sest me ei suhestu kaugeltki ainult selle geograafilise punktiga, kus me hetkel juhtume olema.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Tõepoolest, selle olukorra näiteks on ka see, et kui me tõmbame Eesti ümber 1000 km raadiusega ringi, siis kõige suuremad linnad, mis meie ümber jäävad, on Peterburi, Moskva ja Varssavi, mis aga kultuuriliselt mängivad meile tagasihoidlikku rolli.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

1980. aastate lõpus lootsid mõned juhtivad lääne poliitikud, et Nõukogude Liidu lagunemise järel tekiks föderaalne Vene riik, kus põhirolli mängiksid suurlinnad. Nii räägiti ka Balti regioonist, mis oleks tugevalt Peterburiga seotud.

LK:

Jah, et ei oleks jama rahvuspiiridest.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Praegu on see n-ö julm tsivilisatsioonipiir tõmmatud ikkagi Venemaa ja Eesti ning teiste Balti riikide vahele, kuigi loodeti, et tekiksid hägused keskmed.

LK:

Jah, kuigi tuletan meelde, et minu argumentide suunitlus ei ole see, et Eesti peaks ennast kuidagi jõuliselt Ida-Euroopaks lugema. See on ilmselge, et Eesti on mitmete jõujoonte vahel ning ma leian, et sellises olukorras tuleks arendada mitut suunda korraga.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Eestis ja mujal teeb Ida-Euroopa asja ajamine raskeks veel see, et ei ole olemas n-ö Ida-Euroopa ideaaltüpoloogiat. Ei ole seda, millega ennast seostada. Ma arvan, et sellist idaeurooplase identiteeti peaks ikka väga pikalt ja usinalt genereerima ja kujundama, et sellega keegi üldse tahaks samastuda.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Jaan Jagomägi

(lõpetaja)

Linnaväli
(lõputöö pealkiri)

**Katrin Koov, arhitekt; Kalle Komissarov, arhitekt;
konsultant Renee Puusepp, PhD**
(juhendajad)

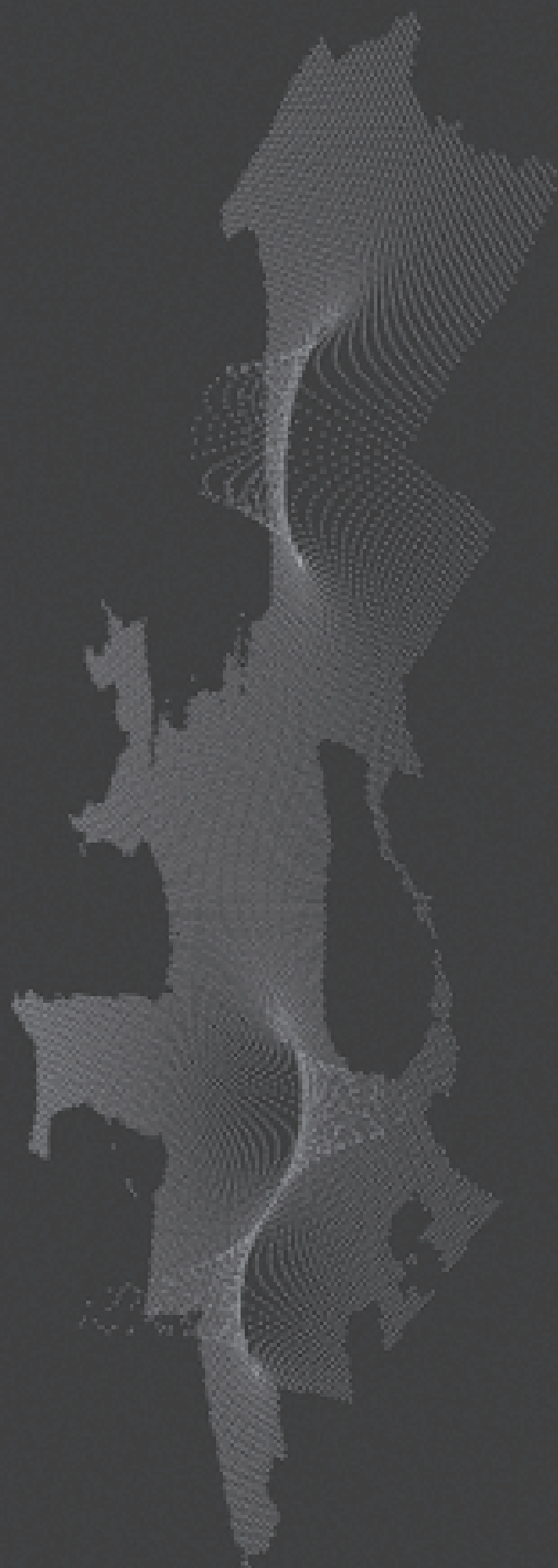
Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Elame kahanevate võimaluste ajal. Mittetaastuvate energiakandjate ja ammanduvate toorainete hinnad kasvavad. Nende kättesaadavus muutub üha keerukamaks ja kulukamaks. Ressursside hankimise, töötlemise ja kasutamisega seotud tegevuste üleilmne keskkonnajälg on muutunud ohtlikult suureks ja näib ähvardavat lämmatada kõiki peale prussakate. Nii muutub järjest olulisemaks kahanevate ressursside võimalikult efektiivne kasutamine ja taastuvatel energiakandjatel põhineva majanduse loomine. Linnaehituse jaoks tähendab see väljakutset linnaruumi optimeerimiseks.

(lõputöö kirjeldus)

jaan@jagomagi.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

KOMMENTAAR PUBLIKUST
(RAEL ARTEL):

Kommenteerides eelkõneleja viimast repliiki, arvan ma, et selle positiivse sisu kujundavad ikka need inimesed, kes seal elavad, mitte kõrgemad kujundavad jõud. Ent, väga huvitav ettekanne, aitäh! Kommenteeriksin mõningaid mõtteid, mida sa puudutasid. Esiteks kunstiakadeemiate võrdlus, mille sa tõid välja kõige alguses. Minu teada ei ole Ida-Euroopas mitte ühtegi uut kunstiakadeemiat ehitatud, sest kui ma nüüd mõttes hakkan nii viisi järjest minema: Riia, Vilnius, Varssavi, Kraków, Poznan, Łódź, Bratislava jne, kõik nad on saja-aastastes majades või mingitel suvalistel lagunevatel pindadel. Ma kujutan ette, et neid näiteid pole mõistlik välja tuua kui normaalseid ja euroopalikke. Teine mõte seostub Larry Wolfi raamatuga "Inventing Eastern Europe", nimelt tundub mulle, et loomulikult leidis aset selline kultuuriline konstrueerimine, teatud mõttes lähiorientaalsus, kuid samas oli sellel

ka majanduslik pool, sest Ida-Euroopa on tegelikult alati olnud ja on siiani eksploatatsiooni objekt. Siin on suur põllumajandussektor ja odav tööjõud, prostituudid, kõik sellised tööd, mida keegi teine ei taha teha. Seega ma arvan, et see, mis teeb temast Euroopa n-ö teise või näpuga näitamise koha, on just Euroopa-sisene tööjaotus. Rääkides veel Poolast, siis loomulikult olen ma nõus, et see on suure ajalooga suurriik, kuid tänases kontekstis peaksime silmas pidama, et sajanditagune multikultuurne Poola, kus seal elasid neli rahvust, mis tootsid tekstiili kogu Vene Impeeriumile, on minevik. Tänapäeva Poola on Euroopa kõige katoliiklikum maa ja oma majanduse ülesehituse poolest põhimõtteliselt nagu Hiina. Seal ei ole majanduslangust, kuna seal on tootmine. See on üldse üks väheseid Euroopa riike, kus reaalselt midagi toodetakse. Neljas punkt, millele ma sinu ettekandega

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Installatsioon ja skulptuur
(eriala)

Marianne Jõgi

(lõpetaja)

Kuuldamatud
(lõputöö pealkiri)

Jacob Jessen, MA; konsultant Andrus Laansalu
(juhendajad)

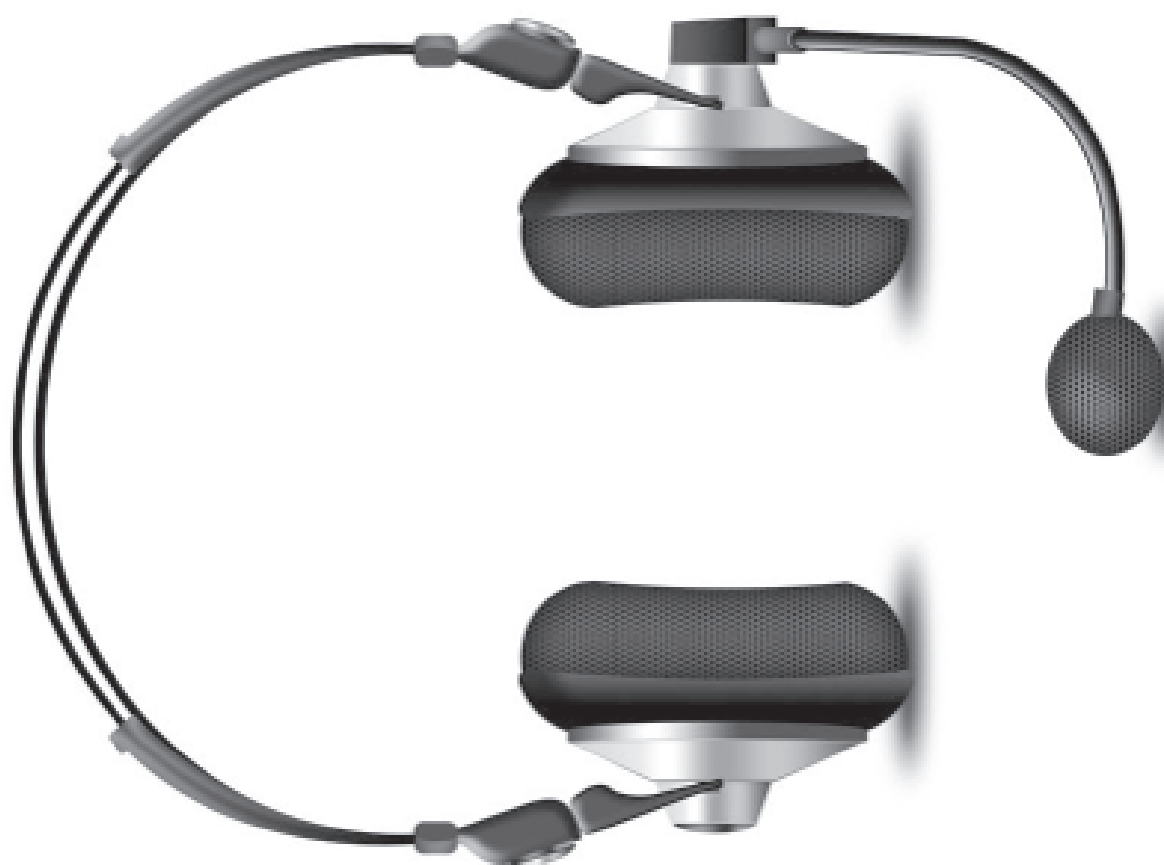
Mikrofon, helianalüsaator, ülemhelisfäär
(töö tehnika / materjalid)

Ülemhelid, millest räägin lähemalt oma uurimustöös, kujutavad endast lisainfot, millel on väga suur tähtsus kommunikatsioonis ringleva info häälestamisel, kuid mille olemasolust ei saa olla otseselt teadlik – isegi treenitud kõrvaga isik ei pruugi neid kõiki etteantud momendis tuvastada. Ühtlasi kujundavad just ülemhelid helilise informatsiooni isikupära ning nendest sõltub konsonants või dissonants kahe helilise signaali vahel.

(lõputöö kirjeldus)

mariannejogi@hotmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

seoses mõtlesin ja
millest oleks ehk selle
vestluse kontekstis
huvitav mõelda, on
enesekolonisatsioon.

LK:

Absoluutselt nõus.

RAEL ARTEL:

Mina seda jõulujuttu
ei usu, see on
soovmõtlemine. Kui
me ikkagi vaatame
maksusüsteemi ja kogu
ühiskonnakorraldust,
siis see, mis siin
toimub, on väga kaugel
sellest kõigest.
Mulle tundub, et neid
ajaloolisi kujundeid,
viikingilaevasid ja
jõule, on mõndadel
inimestel lihtsalt tore
instrumentaliseerida
mingisuguse müüdi
tarbeks. Me oleme
Põhjamaade sotsialismist
ennast niivõrd
distantseerinud, et
meil on võimatu sellest
üleüldse aru saada.

Nõukogude pärandiga
seoses tundub mulle,
et meile õudsalt meeldib
Ida-Euroopas mõelda, et
oleme kõik luuserid,
et oi-oi-oi, meil oli
okupatsioon ja ai-ai-
ai, me olime vanglas.
Selline mõtlemine ei
hakka enne muutuma,

kui me saame aru
sotsialismi pärandi
väärtusest: sotsiaal-
sest õiglusest
või mingisugusest
solidaarsusest. Ma ei
tea, millal te üldse
viimati kuulsite,
et Eestis selliseid
väljendeid kasutati?
Ma arvan, et tuleb
ette võtta keerulised
diskussioonid, üritamaks
leida ühendavast
sotsialismipärandist
mingisuguseid siduvaid
positiivseid jooni.
Minul ei ole probleemi
sellega, et ma olen
idaeurooplane. Pigem
olen ennekõike
idaeurooplane, kui
keegi teine.

LK:

See on tõepoolest ohtlik pinnas, kus
müüdid ja klišeed on visad tekkima.
Mulle ei meenu, kelle raamatus see
oli, aga jutt käis mingist ilgest
diplomaatilisest *crash*'ist Eesti ja
Ameerika diplomaatide vahel, kus eest-
lased kahtlustasid, et ameeriklased
olid venelastele salajast infot maha
müünud. Seal oli selline koht, kus
ameeriklased ei saanud aru, miks siin-
sed tüübid nii vastikult kahtlustavad
on. Ameerika diplomaadile öeldi siis,
et kui Mooses oma rahvast 40 aastat
mööda kõrbe vedas, ega ta siis ka
ilmselt väga meeldiv inimene ei olnud.
Arusaadavalt sellised "läbi kõrbe
töötatud jõulumaale" stiilis müüdid
hägustavad meie arusaama reaalsusest.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Alvin Järving

(lõpetaja)

Tänavakunstide galerii
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

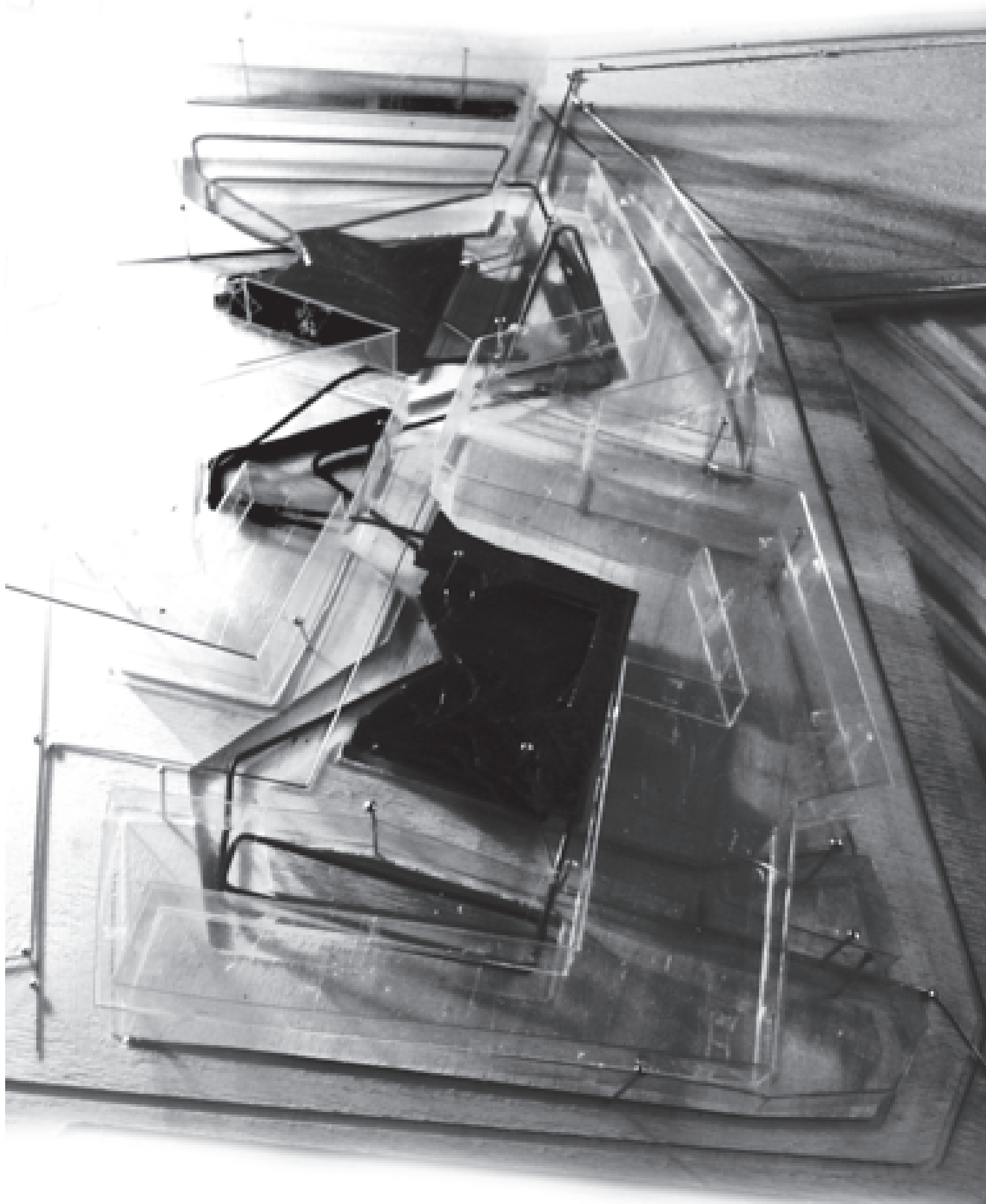
Admiraliteedi kvartali lahendus
Tallinna Vanasadama piirkonnas
(töö tehnika / materjalid)

Magistritöö tegeleb avaliku ruumi unistusega Admiraliteedi kvartalis, Tallinna Vanasadama alal. Projekt muudab juba planeeritud ning kaubanduskeskuseks kujundatud kvartali ideed. Ning lisab kvartalis 'tänavakunstide galerii'. See on avalik funktsioon, millel puudub institutsioon või hoone. See on uute reeglitega ruum (tänavakunst on seal legaalne!) - maalide ja sõnumite galerii, mis katab kaubanduskeskuse fassaade ja seda ümbritsevat tänavaruumi. Tsentraalse asukoha tõttu muutub galerii laialdaselt kasutatuks ning tänavakunsti mõiste uueneb. Galeriist saab sõnavabaduse meedium ja väljendaja ruumis.

(lõputöö kirjeldus)

alvin.jarving@gmail.com
(e-mail)

www.alvinjarving.weebly.com
(koduleht)

RAEL ARTEL:

Me peame igal juhul
hoiduma sellisest
mütoloogiast! Sellist
juttu räägib keegi,
kellele see on kasulik
ning ühe regiooni surma
ja vaesuse piiril
hoidmine, on kellelegi
vaieldamatult kasulik.
Keegi läheb vorstiga
ees, teised tulevad
järgi, eks ole.

LK:

Sellise olukorra säilitamisel on
oluline, et vorsti järgi jooksjad ka
ise usuksid, et nad sellele nälgivale
kujundile vastavad.

Huvitav, et meie vestlus kisub
praegu Aaviksoo psühholoogilise sõja
artikli suunal, et kas kellelgi
on õigus kehtestada müüte rahva
kohta või kuidas nende müütidega
ringi käia? Aaviksoo lahmis küll
päris emotsionaalselt, et riik peab
omama nende müütide üle ainueõimu,
kuid kui me vaatame üle Euroopa,
siis see kontinent vähemalt mingil
mentaalsel tasandil toimibki tänu
nendele rohkem või vähem riiklikult
kehtestatud müütide. Olgu näideteks
siis Põhjamaade sotsialism, prantsuse
populaarkultuuri 30 kuulsusrikast
aastat Teise maailmasõja järel või
see, et Saksamaa ainus välispoliitika
on Euroopa poliitika. Ma lahmin
teadlikult stereotüüpe, sest kuigi
ma olen mõnes mõttes selle poolt,
et müütidest oleks vaja välja tulla,
kardan ma, et tulemuseks võib olla
lihtsalt julm geopoliitika.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Mida tähendab julm
geopoliitika?

LK:

Näiteks see, et hüljates müüdi Põhjamaade heaolust, võime jõuda tõdemuseni, et Skandinaavia on põhimõtteliselt saar, mida sõjalise ohu eest kaitseb geograafia. Siit võiksime jõuda aga selleni, et Rootsi sotsialismi üks toetusmehhanisme on olnud see, et nad on maailmasõdade ajal müünud erinevatele osapooltele sõjatehnikat ja saapaid ja mida iganes. Ehk siis Põhjamaade edu ei tulene sellest, et nad on lihtsalt toredad.

RAEL ARTEL:

Ma arvan, et päris nii hull see ka ei ole. Mulle tundub, et vähemalt Eestis on müto-
loogilise soovmõtlemise tagajärjeks hoopis see, et oleme põhimõtteliselt üksi jäänud. Ühelt poolt valitsevad siin tugevad russofoobsed meeleolud, teisalt tahtmatus nõukogude kogemust rehabiliteerida, kolmandaks ei soovita ennast seostada Baltikumi ega Ida-Euroopaga ning lõpuks on ka läänega enese seostamine soovmõtlemine, sest mitte ükski poliitika ei ole seni toetanud liikumist jõulumaa suunas.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: ehte- ja sepakunsti suund
(eriala)

Rainer Kaasik-Aaslar

(lõpetaja)

Mütoloogiliste narratiivide pärinemisest inimese kollektiivsest alateadvusest
(lõputöö pealkiri)

Eve Margus-Villems, MA; Peeter Laurits, MA
(juhendajad)

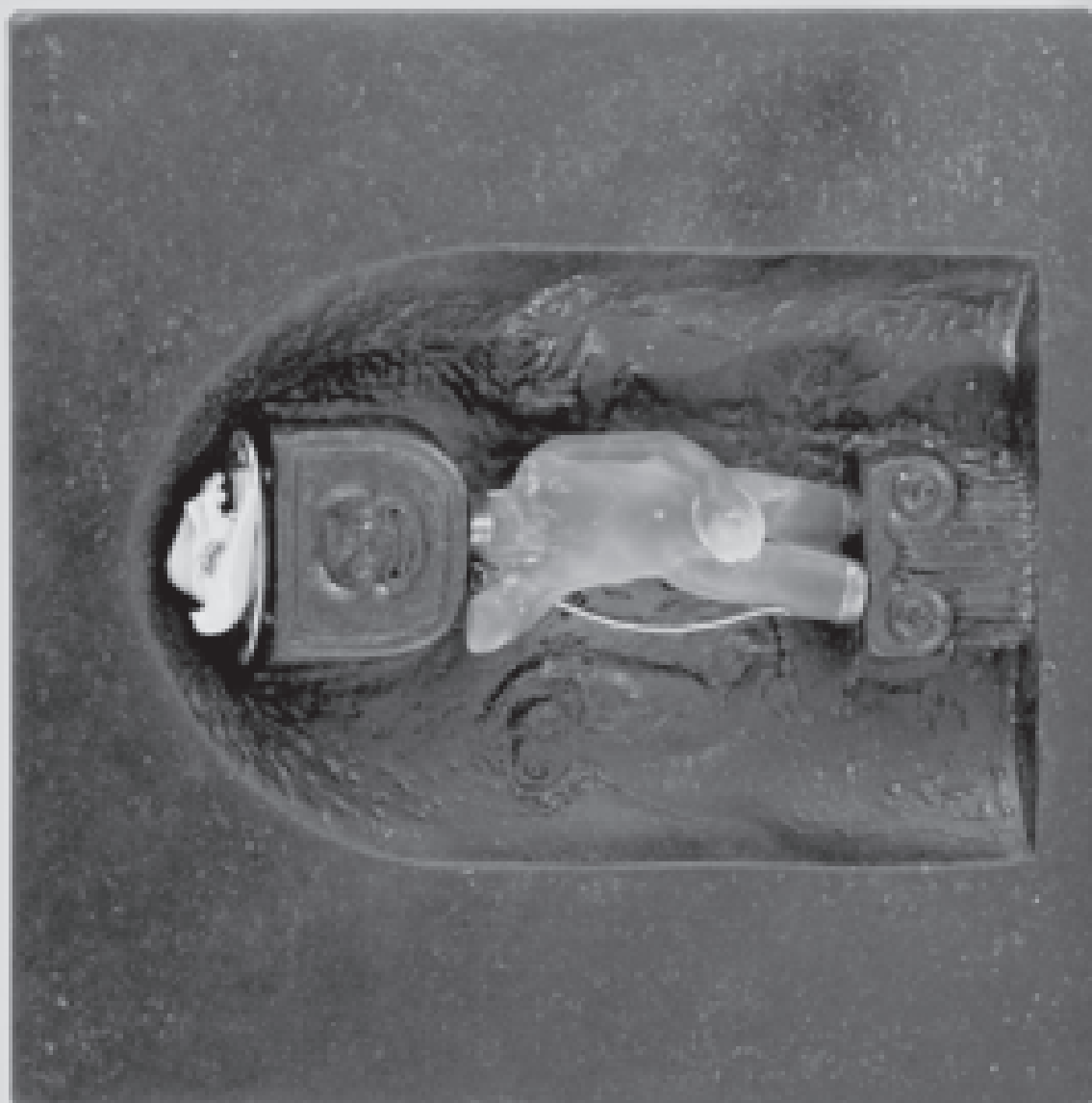
Kivi ja tekst
(töö tehnika / materjalid)

Mind on alati imestama pannud igasugused mäletsejad, kes koheselt peale sünni võtavad jalad alla, hakkavad sõõma ning tunduvad teadvat, mis teha tuleb. Seda seletatakse instinktidega, aga mis on instinkt? Eelmise vabariigi aegne võõrsõnade leksikon defineerib instinkti ühe sõnaga: "loomusund", see on kõige tabavam definitsioon, sest sisaldades sõna "sunduslik", viitab ta instinkti ülevusele ja elusolendi võimetusele instinkti kütkeist pääseda. Läbi kristliku kultuuriruumi vaatevinkli tundub kogu inimkultuuri ajalugu võitlusena "loomalike" tungide, instinktide vastu. Isegi Sigmund Freud, näeb instinktis ennekõike midagi arhailist ja potentsiaalselt kurja, inimese neurooside tekitajat. Mis on ka õige, sest igasugune loomuliku (n-ö loomaliku) tahte/olemuse allasurumine on stressirikas. Vaadates müüte ja inimkultuuri läbi kollektiivse alateadvuse prisma, tundub mulle, et see võitlus võib olla mõttetu, kogu inimkultuur võib-olla hoopis põhinebki instinktidel, mis on saanud endale kireva "inimliku" pakendi. Loomismüüte seostan ma inimese suurima hirmuga, surmahirmuga. Ma usun, et kogu inimõõtlemise tekke üheks olulisemaks initsiaatoriks on silmitsi seismine surmaga ja ennekõike peale seda saabuv teadmatuse: üritus ette kujutada lõpmatust (või lõppu universumi puhul) ja mitteeksisteerimist (või igavest/ lõppematut eksisteerimist) on arvatavasti ka religioonide põhiliseks tekkepõhjuseks. Ma ei tea ühtegi religiooni, mis jätab puudutamata selle, mis juhtub peale surma.

(lõputöö kirjeldus)

toomaskollane@hotmail.com
(e-mail)

www.otse.eu
(koduleht)

Saare efekt on rohkem
self-isolation, kui
loogiliste poliitiliste
käikude tulemus.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Kuidas võiks positiivne
olla see, kui me pöörame
äkitselt oma näo Läti või
Putini Venemaa suunas või
süüviksime hoopis Nõukogude
Liidu pärandisse? Ma leian,
et läände vaatamine,
mida sa mütoloogiliseks
kontseptsiooniks nimetad,
on põhimõtteliselt parem
variant.

Ajaloolise taustana lisaksin,
et Eesti rahvusriik loodi
paljuski sotsialistlikel
alustel. Rahvaste
enesemääratlemisõigus kuulus
Venemaa Sotsiaaldemokraatliku
Tööliste (bolševike)
Partei manifesti juurde.
Eesti oli tollal rohkem
bolševistlik kui Venemaa
näiteks. Bolševism oligi
toona rohkem väikerahvaste
asi. Stalinistlikus nõukogude
režiimis, mida ka siin
peale suruti, ei näe ma
sotsialistlikke eeldusi,
mida võiks või peaks kuidagi
positiivselt mäletama.

RAEL ARTEL:

Ma pean silmas
tasakaalustatud
välispoliitikat, mis
suhtleks normaalselt
kõikide osapooltega.

Ma ei pea silmas
pöördumist ühe tõe
juurde.

LK:

Huvitav, et meie vestlus poliitiliseks kisub. Minu eesmärk ei olnud välja jõuda poliitika, välispoliitika või konkreetsete valitsusteni, millega ma aga ei taha öelda, et ma ei oleks mingites küsimustes valitsuse suhtes kriitiline. Ma lihtsalt tahtsin juhtida tähelepanu vaimse geograafia paradoksile ning sellele samale saare-efekti küsimusele.

Ma väidan hüpoteesina, et saare-efekt avaldub erinevates kultuurivaldkondades. Näiteks, kui ma olen teatriringkondades öelnud, et väga lahe lavastaja on Krzysztof Warlikowski ning tema teater Nowy Teatr Varssavis on üks parimaid teatreid Euroopas, siis inimesed kuulavad mind virila vaatega, et ei tea, kas ikka on?

RAEL ARTEL:

Kas sa ei arva, et meie olemegi need, kes võiksid etableerida neid standardseiks? Minu lemmikkunstnikud on näiteks Artur Żmijewski ja Joanna Rajkowska. Kui näiteks mõni KUMU kuraator neid ei tea, ei ole see minu probleem, küll aga on mul võimalus neid tutvustada ja etableerida ja ma ka teen seda.

<...>

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Marten Kaevats

(lõpetaja)

Hüperlokaalne unistus
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Olen oma magistritöös valinud “unistamise” meetodi. Leian, et unistamist peab ühiskonnas rohkem olema. Olen meelevaldselt proovinud kaardistada neid “köhutundeid”, mille peale on ilmselt kõik mõelnud. Töö kontseptualiseerib küsimusi tulevikust, tsivilisatsiooni kultuurilisest arengust, inimese rännakust ja võiks seega puudutada igaihe maailma vaatamise viise. Visates õhku küsimuse, milline on selle “kulgemise” tähtsus ruumilises regionaalplaneerimises, pakun välja uue hüperlokaalse elumudeli.

(lõputöö kirjeldus)

marten@uusmaailm.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

GT:

Paar mõtet, mis senise jutu taustal tekkinud on. Esiteks: olen kolmel korral seisnud maakivide juures, millele on kirjutatud, et tegemist on Euroopa keskpunktiga. Üks nendest oli Krakówi juures, teine Lvivi lähedal ja kolmas Vilniuse külje all, kus on Europos Parkase nimeline skulptuuripark. Teatavasti on üks selline punkt ka Saaremaal, Mõnnuste külas. Kõigi nende näidete puhul on märkimisväärne, kuidas geograafia abil püütakse rehabiliteerida mahajäämust. Minnes edasi müüdilooma juurde, siis Ted.comis on üleval üks kõnekas video nigeeria romaanikirjaniku Chimamanda Adichiega, kes kasvas üles Aafrikas, aga õppis Ameerikas, kus ta erinevaid eelarvamusi kohtas. Pärast tema esimese romaani avaldamist Ameerikas, tuli tema juurde kursusekaaslane, kes viitas raamatu ühele stseenile, kus mõrvar oma ohvri ära sõi ja imestas, et oi-oi-oi, ma poleks arvanud, et Aafrikas niimoodi inimesed söövad teineteist. Selle peale vastas nigeeria kirjanik, et kui ainuke ameerika kirjandusteos, mida ta lugenud oleks, juhtuks olema "American Psycho", kas ta peaks siis arvama, et kõik ameerika mehed on sellised? Nii kaua, kuni me teame rääkida mõnest kohast vaid ühte lugu, puuduvad meil sellest mõtlemisel alternatiivid. Sellega seoses meenub mulle, et 2011. aasta suvel "rikastus" meie Ida-Euroopa-suunaline n-ö lugemisvaramu kahe skulptuuri võrra: Vabaduse väljakule paigutati Chopini pink ja Solidarnośći kivi.

KOMMENTAARID PUBLIKUST
[ON TAJUDA HÄMMINGUT]:
Kus need asuvad?!

GT:

Esimene asub Vabaduse galerii ees ning
teine R-Kioski taga.

(Üldine naer)

GT:

Just nimelt, hoolimata sellest,
et nad asuvad riigi esindusväljakul,
ei näe me neid, kuna nad on monukad,
nagu Erkki Luuk neid nimetab.
Tähelepanuväärselt on tegemist
Poola Vabariigi kingitustega,
mis asetab nad linnakujunduslikus
plaanis kahetsusväärse samasse
žanrisse, kuhu kuuluvad Tauno Kangro
dekoratiivskulptuurid, sest ühelt
poolt "ei saa linnavalitsus neist
keelduda", teisalt annab see
seadusliku võimaluse minna mööda
tülimatest kujunduskonkurssidest.
Jättes kõrvale Tallinna Linnavalitsuse
kirumise, võiksime mõelda, milliseid
täendusväljasid need skulptuurid
kannavad. Solidaarsuse kivi on
visuaalselt eriti sümboolne, sest
kivis on pronksist gloobus, millel on
vaid kaks linna, Tallinn ja Varssavi.

LK:

Kindlasti ei ole konkreetse monumendi
esteetiline väärtus või asukoht
R-kioski ees või taga kultuuri-
geograafilisest seisukohast kõige
määravam asi. Mind iseenesest
üllatab, et need kultuuriga seotud
mälestumärgid niivõrd poliitilisse
konteksti asetati. Mis puutub Euroopa

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: nahakunsti ja -disaini suund
(eriala)

Karin Kallas

(lõpetaja)

Jalasõbralikud disainjalatsid (Eesti elanikkonna jalatüübile).
Stuudio Nahk OÜ
(lõputöö pealkiri)

Dotsent Jaana Päeva, MA; konsultant Sirje Saaremaa, MA
(juhendajad)

Nahast käsitööjalatsid
(töö tehnika / materjalid)

Jalgadele tähelepanu pööramine pole ainult ilu küsimus, see on tervise küsimus. Jalgu ei tasu unarusse jätta kui kõige tähtsusetumaid kehaosi keha lõpus.

Eesmärgiks on leida tasakaal ilu ja mugavuse vahel ning toota disainjalatseid, mis on esteetiliselt kaunid ning jala kuju ja selle liikumist järgivad.

(lõputöö kirjeldus)

kallaskarin@gmail.com
(e-mail)

www.stuudionahk.com
(koduleht)

keskpunkti, siis meenub, et Indrek Neivelt kirjutas kunagi oma blogis mingisuguse sissekande lõpus, et tänapäeva maailmas, kus on internet ja odavad lennuühendused, ei ole provints mitte geograafiline, vaid vaimne mõiste.

RAEL ARTEL:

Vaidleksin vastu või pigem täpsustaksin: odavad lennuühendused toimuvad ainult nendel suundadel, kus toimub odava tööjõu transport. Mul on suured probleemid endise Jugoslaavia kunstnike maale toomisega, sest piletid maksavad sama palju, kui tuua siia keegi New Mexicost. Ryanair ei lenda sinna, kuna sealsel tööjõul on vaja Lääne-Euroopas töötamiseks viisat. Euroopa Liitu kuuluvad idaeurooplased saab siia tuua vaid Liverpooli, Manchesteri, Londoni või Dublini kaudu.

LK:

Tööle ja tagasi.

RAEL ARTEL:

Tööle ja tagasi.
Kui sa tahad minna Chişinăusse või teistesse sellistesse kohtadesse, siis sa maksad minimaalselt 500 eurot ning arvestad

minimaalselt kolme
ümberistumisega. Ma
oleks ettevaatlik
transpordi teemaga, sest
see on ikkagi erasektor.

LK:

Seoses piiride sulamisega on huvitav ka Venemaaga seonduv. Nüüd kui seal demonstratsioonid olid, hämmastas mind, millised inimesed nendel osalesid – kõik puha hipsterid, kes elavad arusaadavalt rahvusvahelises mõttemaailmas. Küsimus on selles, et kas keegi meist tunneb neid? Võiks ju tunda. See ei tähenda, et nendest suhetest peaks ilmtingimata midagi välja arenema, aga üldiselt on lihtsalt parem, kui inimesed teineteist tunnevad ning saavad kas või teleuudiste kõrvale üksikisiku tasemel infot. Mulle meenub, et Ilmar Raag kirjutas ühes oma blogi-postituses, et talle jääb eesti meediat lugedes mulje, et Narva jõe taga algab Mordor ning et kusagil Kremli tornis on ilmselt see silm. Eks ta on muidugi kahe otsaga asi, kuigi mind jällegi ehmatab see, et meie vestlus kisub äärmiselt poliitiliseks. Selline olukord ei säästa meid seisukohavõttudest, on raske jääda välispidiseks vaatlejaks.

KOMMENTAAR PUBLIKUST
(TANEL RANDER):

Seoses sellega,
et vestlus kisub
poliitiliseks, siis
võib-olla ongi
praegu selline aeg,
kus poliitika on

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Kunstipedagoogika

(eriala)

Kalli Kalmet

(lõpetaja)

Huvikooli õppekava vastavus kõrgkooli ootustele

(Maali ainekava näitel)

(lõputöö pealkiri)

Annely Köster, MA

(juhendajad)

Teoreetiline töö

(töö tehnika / materjalid)

Eesti huvihariduse seisukord on eripalgeline. Ehkki huvikooli tööd mõjutavad nii huvikooli seadus, huviharidusstandard, noorsootöö seadus, tihtipeale erakooli seadus ning osal juhtudel ka täiskasvanute koolituse seadus, puudub kunsti huvialal riiklik raamõppekava. Abi õppe- ja ainekavade koostamiseks pakub küll „Huvikoolide õppekavade koostamiseks juhendmaterjal“, ent tegemist on soovitusliku materjaliga, mis ei kohusta õppe- ja ainekavade koostajaid ja arendajaid lähtuma kõrghariduses domineerivatest põhimõtetest ning ettekirjutistest. Huviharidusele ühtseid nõudeid seadev huviharidusstandard rõhutab ennekõike õppija mitmekülgse arengu soodustamist, määratlemata seejuures õppetöö aluseks olevate õppe- ja ainekavade planeerimismudelit.

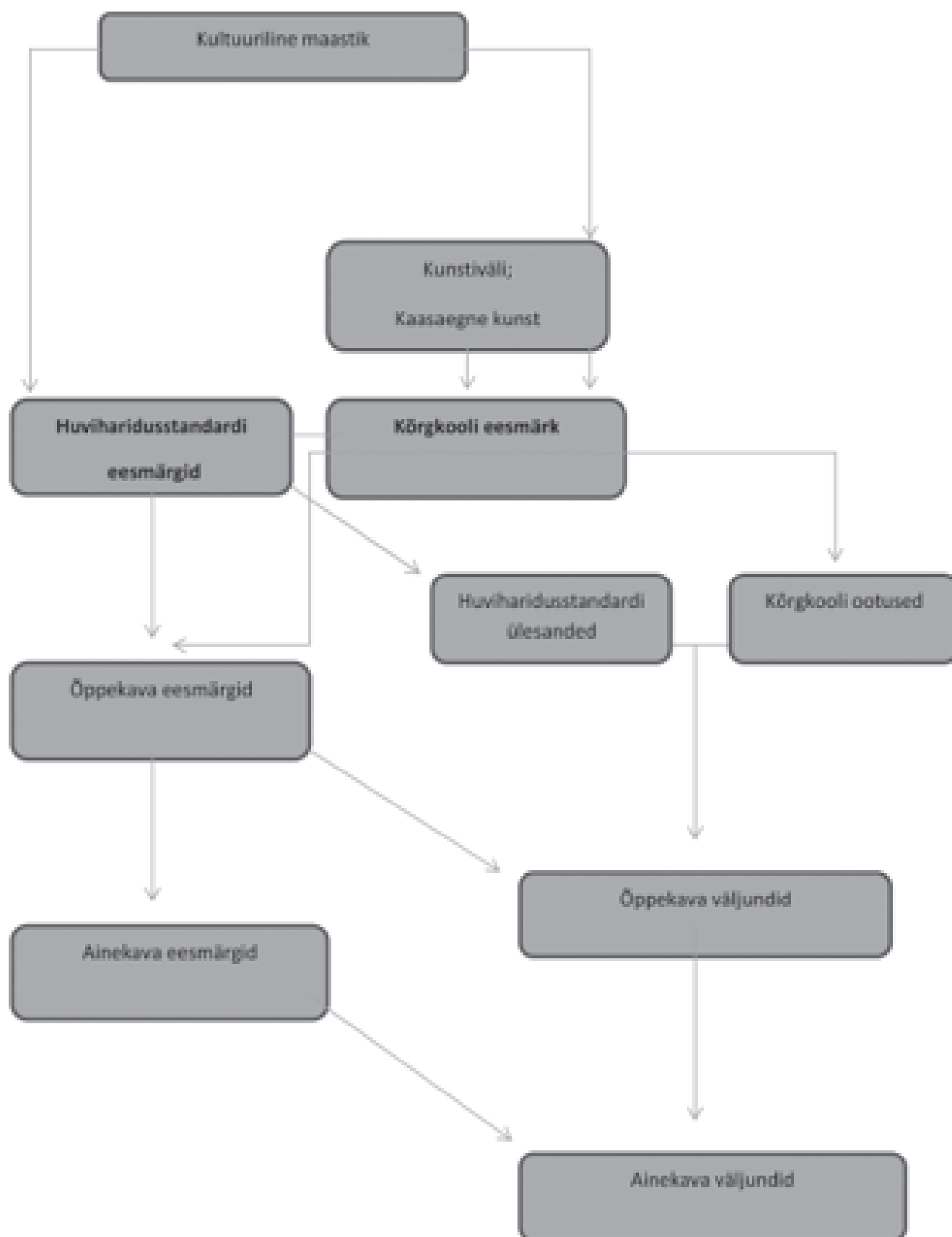
(lõputöö kirjeldus)

kalli.kalmet@artun.ee

(e-mail)

—

(koduleht)

Joonis 2. Huviharidusstandardi ja kõrgkooli eesmärkidest lähtuv huvikooli õppekava planeerimine, arvestades laiemat konteksti.

ühemõttelisemalt välja
 vormunud, kui ta seda
 võib-olla varem oli.
 Kõik seisukohad peavad
 olema eksplitsiitselt
 välja toodud. Enne
 oli juttu hägusest
 ida ja konkreetsest
 lääne identiteedist.
 Minu arvates puudub
 ühtne identiteet
 ka Lääne-Euroopal.
 Küsimus on selles,
 milliselt platvormilt
 lähtuda, kui räägitakse
 identiteedist.
 Põhiliselt on selleks
 ikka rahvusriigi
 idee, mis on minu
 meelest tänapäeva
 kontekstis läbinisti
 vale. Näiteks seoses
 Skandinaavia riikide
 tervikliku identiteediga
 unustatakse, et need
 on multikultuurilised
 riigid, mida
 iseloomustab märkimis-
 väärne rassiline
 mitmekesisus, mistõttu
 on sealne poliitika
 lahutamatult seotud
 koloniaalajaloo ja
 hegemonistliku poliitika
 taagaga.

Ida-Euroopa loomine
 on kahe otsaga asi.
 Ühelt poolt on see
 tõesti lääne poolt
 loodud ja kehtestatud,
 teiselt poolt on see
 idaeurooplaste poolt n-ö

vastu võetud. Vastuvõtt sünnitab sümptomaatilist käitumist, isolatsiooni, mille näiteks on ka Schengeni tsooni viisavabaduse kasutamine väga kitsastes piirides.

Müüdiloomega seoses on põhimõtteliselt positiivne, et sellised diskussioonid on praegu lahti läinud, kuid see toimub minu arust väga hilja. Suunav mütoloogiline mõtlemine pidanuks aset leidma 1990. aastate alguses, kui saavutatud vabadust oleks saanud palju avatumate silmadega ära kasutada.

Lisaksin veel seda, et praegusel hetkel on Ida-Euroopa riikideks põhimõtteliselt ainult Valgevene, Moldova ja Ukraina. Endise Jugoslaavia ja idabloki maade Ida-Euroopaks lugemine on vananenud mõtlemine. Küsimus on pigem üleüldises globaliseerunud ruumis ja selles, milline on endiste Ida-Euroopa riikide suhe läände. Milline on näiteks nende vastutus lääneriikide maailmapoliitikas?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Animatsioon / Animation
(eriala)

Idil Deniz Karabay

(lõpetaja)

Eye Eye
(lõputöö pealkiri)

Ülo Pikkov, MA
(juhendajad)

Stop motion / PVC, wire, sponge, fabric
(töö tehnika / materjalid)

The film “Eye Eye” is a short tragicomedy about the connection between relationship and symmetry. In this film I tried to express that society puts a lot of pressure on women - that they have to be perfect in everything. However, they forget one thing: women’s madness.

In my theoretical work I will analyse my film and also Kaspar Jancis’ films which are the closest examples of my own thoughts and style (Weizenbergi Street, Crocodile and Villa Antropoff).
(lõputöö kirjeldus)

idilkarabay@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

On räägitud kahekiiruselisest Euroopast – nn uus Euroopa, mille hulka kuuluvad 2005. aastal ühinenud Euroopa Liiduga ühinenud riigid ja siis nn Vana-Euroopa, mis liigub omas taktis.

TANEL RANDER:

Küsimus on selles, mis sellise poliitilise olukorraga peale hakata?

LK:

See on keeruline küsimus, millega seoses meenub mulle Wisława Szymborska, poola poetessi ja Nobeli kirjanduspreemia laureaadi, luuletus, mille nimi on "Oma aja lapsed". Selles luuletuses, mis algab umbes sõnadega, et me oleme oma aja lapsed ja meie aeg on poliitiline, on üks selline koht: korjad poliitilisi pohli, poliitilisel maastikul. Ma arvan, et kui sa korjad pohli ja aeg on poliitiline, siis pohlad kahtlemata on poliitilised, kuid poliitilisuse otsimisega ei tasuks ka liiale minna.

<...>

LAHKAVAD VESTLUSED: MAREK TAMM

GREGOR TAUL:

Tere jälle! Meie tänaseks vestluspartneriks on ajaloolane Marek Tamm. Vestluse üheks mõtteks on rääkida EKA-st nii, et me EKA-t ei maini. Ma arvan, et eelmisel korral, kui Laur Kaunissaare rääkis Ida-Euroopa teemadel, tuli see päris hästi välja. Marekil palusin peatuda kolmel teemal: akadeemia, tudengid ja õppejõud. Võib-olla alustaksin sellega, et “avastasin” täna, et kreekakeelse sõna *scholē* etümoloogia on seotud vaba ajaga, ehk kool oli see koht või aeg, mil inimene ei olnud poliitiline või ei tegelenud kasumi tootmisega. Sellega seoses meenub mulle, et Mihhail Lotman on siin-seal välja toonud, et Vana-Kreekas olid kõik kodanikud poliitilised, aga need, kes linnaasjadega ei tegelenud, olid idioodid. Küllap siis koolis käimine oli võimalus eemalduda poliitikast, olemata seejuures idioot. Küsiks, mis sinu arvates on kool ja kuhu sa ise sellel väljal ennast paigutad?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Fotograafia
(eriala)

Flo Kasearu

(lõpetaja)

Flo Kasearu Majamuuseum
(lõputöö pealkiri)

Rael Artel, MA
(juhendajad)

Mixed media
(töö tehnika / materjalid)

Flo Kasearu miljööväärtuslik majamuuseum asub Pelgulinna vaikselt kõrvaltänaval, sellele linnaosale nii iseloomulikus hubases puitmajas. Kunstnik avab oma kodu külastajatele, kellel on võimalus saada elamusterikkalt osa tema kodusest loomingulisest atmosfäärist.

Pärast möödunud aastakümneid on Flo Kasearu juba kolmandat aastat jälle oma perekonnale kuuluvas majas tagasi. Maja on kunstnikule tähtis, see on korraga nii kodu kui ateljee, pakkudes soojust ja peavarju nii perele, sõpradele kui loomingule. Maja kaheksas korteris, pööningul ja keldris on püsivalt eksponeeritud kunstiteosed, esemekogu ning arhiiv. Maja tagant leiame romantilise aia koos lastenurkade ja vabaõhuinstallatsioonidega. Muuseumist ei puudu ka funktsionaalne raamatukogu ning pärast külastust saab lõõgastuda koduseid toite pakkavas kohvikus ja osta muuseumi kingipoest kaasa Flo Kasearu majamuuseumi meeneid. Tere tulemast!

(lõputöö kirjeldus)

flo@flokasearu.eu
(e-mail)

www.flokasearu.eu
(koduleht)

MAREK TAMM:

Kuna ma olen kutselt ajaloolane, siis ma üldiselt tõrgun igasuguseid essentsialistlikke definitsioone pakkumast, vaid eelistan käsitada asju pigem nende ajaloolises kujunemises. Kool on igas kultuuris ja ühiskonnas erinev. Õigupoolest ma isegi ei tahaks rääkida koolist, mida ma tunnen kehvasti, vaid ülikoolist, sest need on minu arust kaks väga erinevat asja. Ja kui mulle näiteks koolid eriti ei meeldi, siis ülikoolid meeldivad väga.

GT:

Siis on veel lasteaiad ka.

MT:

Lasteaiad on pigem nagu koolid – laste dresseerimise paigad. Erinevalt koolist on ülikool suhteliselt unikaalne ja hiljutine nähtus maailmas. See on üks väheseid asju, mis on n-ö *Made in Europe*: me ei tea ei varasematest aegadest ega teistest kultuuridest sellist nähtust nagu ülikool. Ülikool kui institutsioon sündis Lääne-Euroopas laias laastus 12. sajandi lõpul ja 13. sajandi esimesel poolel. Tema sünd on seega täpselt määratletav ja – mis on minu jaoks väga oluline – ta kujunes sõltumatuna valitsevast poliitilisest võimust. Ülikool on olnud sünnist saati kriitiline ja oma sõltumatust väärtustav instants ühiskonnas. Erinevalt näiteks koolist, mis vastu- pidi pigem viib ellu riiklikku poliitikat. Kui siit edasi mõelda, mis on minu jaoks ülikool või akadeemia laiemas mõttes, siis toaksin välja selle kolm olulist joont, vähemalt ideaalis.

Esiteks on ülikool autonoomne intellektuaalne keskkond, kusjuures kõik sõnad selles määratluses on olulised. Ülikool on autonoomne vähemalt kahes mõttes: ühelt poolt kõige välise suhtes: ülikool saab tegutseda edukalt sedavõrd, kuivõrd ta on rippumatu, eeskätt riigivõimust. Muidugi riik peaks toetama ülikoole, ent riik ega ükski teine võimuinstitsioon ei tohiks sekkuda nende otsustustegevusse. Teiselt poolt peab ülikool olema autonoomne ka seesmiselt: ükski ülikool, mis seda nime väärrib, ei tohiks olla ühe konkreetse ideoloogia, doktriini, religiooni vms teenistuses. Sellepärast ma põhimõtteliselt ei usu ülikooli, mis teenib selgelt ühe maailmavaate huve. Ülikool on intellektuaalne selles tähenduses, et ülikooli peamine eesmärk on viljeleda ja soodustada mõttetegevust. Seal ei meisterdata tingimata midagi käegakatsutavat (kuigi ka see pole välistatud), vaid ülikooli funktsioon on sünnitada uusi ideid, arendada seda ajupotentsiaali, mis teeb meid bioloogilise liigina sedavõrd ainulaadseks. Viimaks on ülikool keskkond. See on oluline tahk, mis tihti ära unustatakse. Ülikool ei ole mitte niivõrd hooned ja õppekavad, vaid ta on keskkond, kuhu noor inimene siseneb mingite huvide ja ootustega ning kus ta õpib samavõrd teda ümbritseva toel, kuivõrd konkreetsetes loengutes. On hästi teada, et inimese kujunemisfaasis on eeskujud olulised ja teadliku õppimise kõrval arenetakse samavõrd läbi ebateadliku matkimise. Kui inimene, kes astub ülikooli, ei saa teda ümbritsevast keskkonnast

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Eva Kedelauk

(lõpetaja)

Hüljatud pühakojad
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Pühakojad hääbuvad vaikides. Eestimaal ringi rännates olen sattunud nii mõnegi võsasse kasvanud õigeusu kiriku varemetele. Teadmatus nende teekonnast sellise nukra kuid samas põneva seisukorranäi sai üheks oluliseks põhjuseks antud teema valikul. Teiseks põhjuseks sai nende pühakodade probleemi ümber lasuv haudvaikus – keegi ei näi nende vastu huvi tundvat, nad on hüljatud.

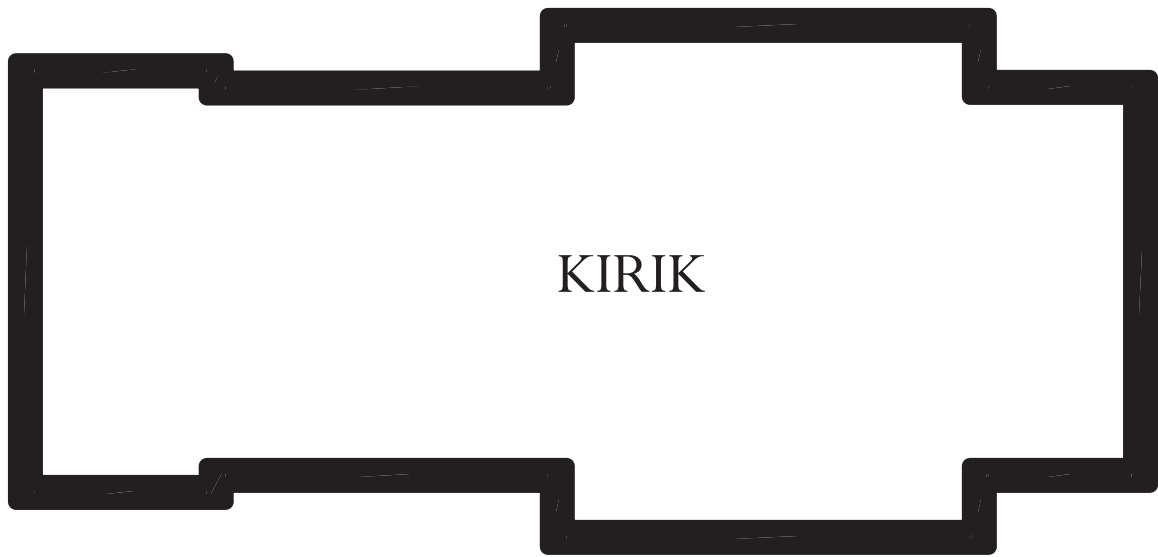
Minu magistritöö otsib varemetes õigeusu kirikutele uut sobivat kasutust. Sellega kaasneb aga mitmeid erinevaid tabusid, mis ei ole tingimata seotud religiooniga, kuid muudavad teema väga tundlikuks. Lisaks asuvad need kirikud valdavalt tühjaks jäänud maa-asulates, mis kahandab nende kasutamise võimalusi tunduvalt.

Võimaliku lahendusena pakun välja idee rajada nendesse varemetesse kolumbaariumid ehk tuhaurnide matmispaigad. Kirikuvaremed loovad tervet Eestit katva kolumbaariumite võrgustiku. Neid teenindav matusekeskus koos krematooriumiga asub Lihulas Püha Neeva Aleksandri kiriku varemetes. See püüab oma asukohaga Lihula kesklinnas sulanduda linna loomulikkude elurütmiga ja muuta surm kui tabu taas normaalseks, elu juurde kuuluvaks nähtuseks.

(lõputöö kirjeldus)

eva.kedelauk@gmail.com
(e-mail)

www.kedelauk.com
(koduleht)

tuge ja inspiratsiooni, siis ei ole see hästi toimiv ülikool.

Teine ülikooli n-ö konstitutiivne tunnus on see, et ülikool on kriitilise mõtte instants ühiskonnas. Iga ühiskond, mis tahab olla täisväärtuslik ja arenemisvõimeline ühiskond, vajab enda sees sellist instantsi, kes suudaks teda sõltumatult hinnata ja kritiseerida. Ülikool on mõnes mõttes ühiskonna ülimina või superego. Ühiskonna psüühega on probleeme, kui ta ei aktsepteeri ülikoolist tulevat kriitikat. Kui me hakkame kuulma parlamendist või valitsusest sõnumeid, et professorid on muidusööjad või maksumaksja raha eest targutajad vms, siis võib olla mures selle ühiskonna vaimse seisundi pärast. Ühiskonna arengu seisukohalt on möödapääsmatu, et tema raames tegutseb instants, kes on sõltumatu, kellel on piisav hulk adekvaatset teavet ja kellel on vabadus oma arvamuse avaldamiseks.

Kolmandaks on ülikool loomulikult ka see koht, kus luuakse ja edastatakse teadmisi, kusjuures need kaks tegevust on omavahel lahutamatult seotud. Kuid väga oluline on ülikoolis pakutavate teadmiste eripära: need on enesekriitilised ja enesereflektiivsed teadmised. Seepärast vastandub ülikooliharidus minu meelest koolitusele: sest kui koolitusel pakutakse n-ö valmis teadmisi, siis ülikoolis ühtaegu nii edastatakse teadmisi kui ka samal ajal pakutakse instrumente nende kritiseerimiseks. Me õpetame küll mingeid seisukohti, teadmisi, mõisteid, aga samal

ajal õpetame ka nende teadmiste sattumuslikkust, kultuurisõltelisust, ajutisust. Haritud inimene on see, kellel on laialdased teadmised, ent kes samas suudab neid teadmisi allutada kriitilisele vaatlusele. Lisaks teadmiste loomisele ja edastamisele on ülikool kindlasti ka loovuse kultiveerimise paik, ja kindlasti leiaks veelgi olulisi jooni, mis on ülikoolile tunnuslikud, kuid esialgu ma piirduks nende kolmega.

GT:

Sa mainisid, et ülikoolid sündisid 12.–13. sajandil Euroopas. Milline on aga Vana-Kreeka akadeemia panus?

MT:

Kuigi õpetamine oli Vana-Kreekas väga oluline, siis nende arusaam ideaalsest haridusest erineb üsna radikaalselt sellest, mida meie tänapäeval hariduse all silmas peame. Kreeka haridussüsteem – *paideia* – rõhutas esmalt keha ja vaimu võrdväärset kultiveerimist, nii et selle süsteemi järgi peaks kõik EKA tudengid vähemalt viis korda nädalas spordisaalis käima. Teiseks oli kreeka haridussüsteem selgelt elitaarne – eesmärk oli koolitada noori aristokraatseid mehi juhtivateks ametiteks. Naistele *paideia* ei laienenud, rääkimata alamatest klassidest. Ma ei taha öelda, et see süsteem oli halb või ebahuvitav, aga ta oli teistsugune. Ja isegi kui mingis osas tugineb meie praegune ülikooliharidus ka kreeka pärandile, siis selle tegelik vundament laoti siiski keskaja Lääne-Euroopas.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Tootedisain
(eriala)

Raili Keiv

(lõpetaja)

Portselan kohtub betooniga
(lõputöö pealkiri)

Professor Heikki Zoova, MA
(juhendajad)

Portselan, betoon
(töö tehnika / materjalid)

Betoon, mis seostub paljudele eelkõige mastaapse arhitektuuriga, on seekord leidnud koha hubase kohviserviisi osana. Industriaalne betoon astub siin dialoogi õrna ja peene portselaniga.
(lõputöö kirjeldus)

railikeiv@hotmail.com
(e-mail)

www.railikeiv.genresis.com
(koduleht)

GT:

Kas kellelgi on tekkinud küsimusi?

KÜSIMUS PUBLIKUST

(MARKO LAIMRE):

Mul on üks küsimus
12. sajandiga seoses.
Just ajaloolasena,
kuidas sa vaatad, et
kas ülikooli tekkimist
võib käsitleda ka
ketserluse internali-
seerimise katsena?
Mind huvitab, kuidas
üldse õnnestus ülikooli-
de sünd? Lõppkokkuvõttes
pidid seal olema mingit
sorti teistsugused
võimumehaanikad, kui et,
“see lihtsalt tekkis”.

MT:

Muidugi, üks selliste suurte asjade
sünd eeldab soodsaid tingimusi
ja erinevate eelduste kooslust.
Nimetaksin mõned. Otsustava tähtsusega
oli kindlasti 12. sajandil suure hoo
saanud linnastumine, sest ülikoolid
saavad tekkida vaid linnas. Linn on
spetsiifiline tiheda asustusega kesk-
kond ja seal liigub piisavalt raha.
Varased ülikoolid olid n-ö isemajan-
davad, elades – vähemalt esialgu –
tudengite toodud rahast. Teiseks
ülikoolide sünni eelduseks oli ühis-
kondliku ülesehituse keerustumine:
ühiskond vajab edukaks toimimiseks
üha enam mitmesuguseid ametikandjaid,
nagu näiteks juriste, arste, ametnikke
jne, kes kõik vajaksid erialast välja-
õpet. Alates 12. sajandist sai alguse
Rooma õiguse taasavastamine, eriti
Itaalias, mis tähendas jurisprudentsi

kiiret esiletõusu ja esimesed ülikoolid Itaalias koolitasidki väga olulises osas juriste. Samuti arene-sid meditsiinilised teadmised ja näiteks üks esimesi prantsuse ülikoole, Montpellier ülikool, oli suuresti arstide koolitamiseks mõeldud. Viimaks, väga oluline oli ka kiriku järjest paisuv administratsioon, võimu suurem koondumine Rooma, üha keerulisemaks muutuv kanooniline õigussüsteem, mis kõik eeldas üha uusi kõrgelt koolitatud vaimulikke. Nii koolitas Pariisi ülikool eeskätt vaimulikke. Ühesõnaga, ülikoolid sündisid suuresti sotsiaalsetest vajadustest ja majanduslikest eeldustest.

Viide ketserlusele on aga samuti oluline, sest 12. sajand märgib tõepoolest ketserluse n-ö taassündi. Ent tänapäeval on üha enam selge, et ketserlus ei sünni iseenesest, vaid reaktsioonina tugevnevale ortodoksiale. Ketserlust – teisitimõttlemist – põhjustab enamasti alati peavoolu ametlik mõttlemine. Erinevad ketserluse lained, mis 12.–13. sajandil üle Euroopa käivad, on otseses seoses kirikuvõimu järjest suureneva tähtsusega. Teatud mõttes kirik ise toodab neid ketsereid. Ja ülikoolid olid esialgu kindlasti üheks mehhanismiks, nagu ka toona tekkinud kerjusordud, mis panustasid aktiivselt ketserite vastasesse võitlusesse, samas seeläbi ketserluse kasvule paradoksaalsel moel kaasa aidates.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Sisearhitektuur ja mööblidisain
(eriala)

Kaiko Kerdmann

(lõpetaja)

Fotomaja – elustiilikeskus
Fotomaja – Lifestyle Center
(lõputöö pealkiri)

Priit Põldme, MA
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Tegemist on mulle südamelähedase temaga, kuna antud projekti sisu võimaldab kavandada väga kontseptsioonipõhist hoonet, mille iga funktsioon täiendab teineteist, olles üksteise lahutamatuks osaks. Maja, nii seest kui väljast, saab käsitleda kui meistriteost, saavutades terviklikkuse, mis peaks olema igal hoonel, olgu selleks siis eramu, kortermaja või avalik hoone.

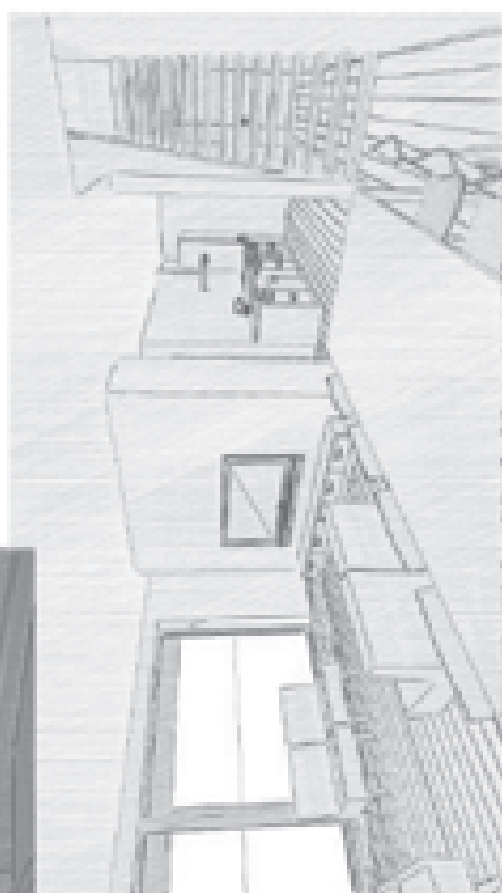
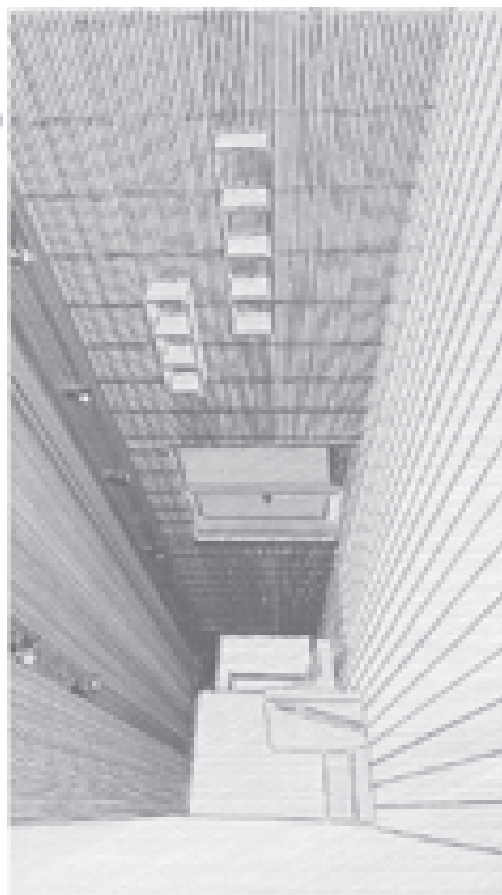
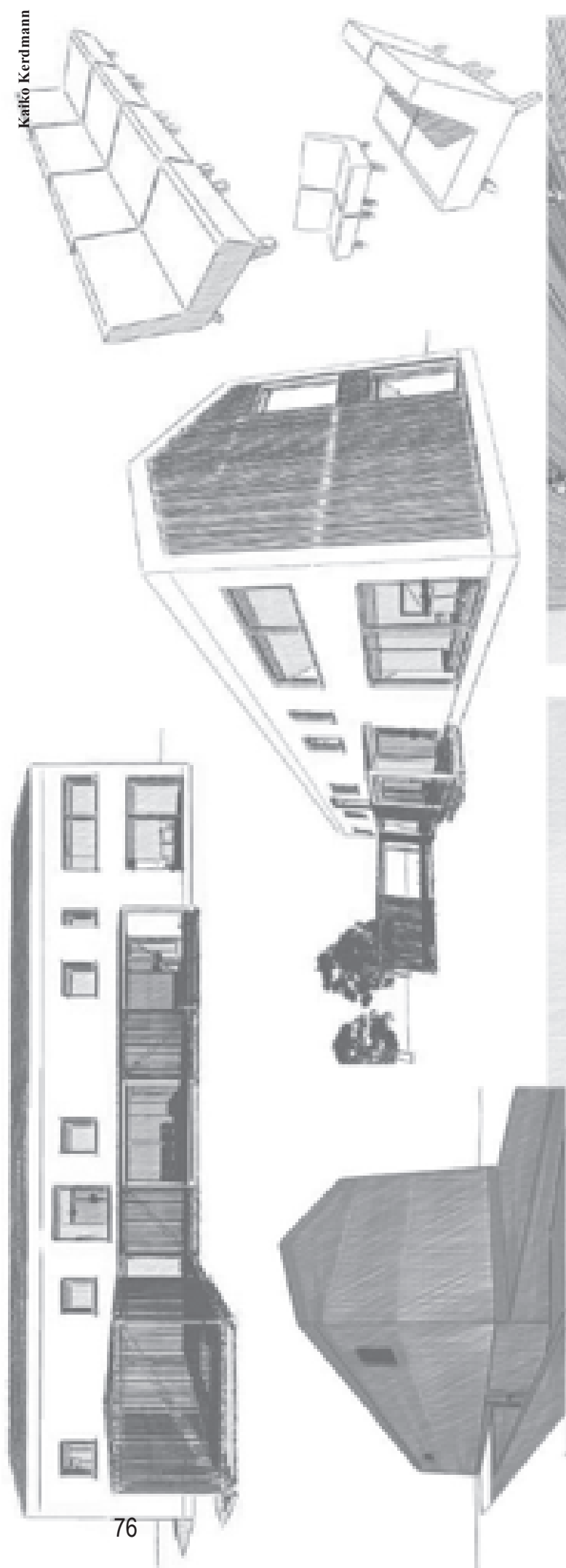
Fotomaja projekteerimise juures saab just töötada kontseptsiooni kallal, mis järkjärgulise töö käigus aina rohkem lahti koorub ja selgemaks saab, omades evolutsiooni, alustades tühipaljast ideest maja vormini, konstruktsioonist läbimõeldud ruumilahenduseni, lõpetades viimistlusmaterjalide hingeeluga, loetledes iga detaili, pidades igaüht sama tähtsaks.

See hoone on mõeldud fotograafiahuviliste inimeste teenindamiseks, mille lihtne ja selge vorm ning foonina mõjuv interjäär jätab külalisele ruumi puhasteks ideedeks, rikkumata neid pisiasjadega. Just selle fooni tekitamine on kogu elustiilikeskuse kontseptsiooni aluseks, väljendades seda läbi minimalistliku arhitektuurikäsitluse.

(lõputöö kirjeldus)

kaiko.kerdmann@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

KÜSIMUS PUBLIKUST
(ALVER LINNAMÄGI):

Kas see Vana-Kreeka
elitaristlik akadeemia,
kus inimesi spordisaali
saadeti, oli tingimata
halb või oli see äkki
lihtsalt mingit sorti
sünergia, mis selles
keskkonnas tekkis?

MT:

Ajaloolasena ma üldiselt ei arvusta
ühtegi ajaloolist nähtust, pigem
püüan neid mõista tollases kontekstis.
Tahtsin vaid öelda, et Kreeka
ideaalne haridussüsteem erines
minu arvates oluliselt tänapäeva
haridusideaalidest. Omas ajas oli
see aga kahtlemata õigustatud ja
mõnele meeldib tõenäoliselt siiani
selline keha ja vaimu võrdväärne
kultiveerimine. Ühesõnaga, ma
kindlasti ei ütle, et selles, mida
kreeklased tegid, oli midagi halvasti
või valesti, küll aga leian, et
tänapäeval on meil nendelt kaunis vähe
õppida. Ja kui me tahame konstrueerida
nüüdisaegse akadeemia sugupuud,
siis minu hinnangul ei pärine selle
tüvi Antiik-Kreekast, vaid keskaja
Euroopast.

GT:

Äkki sa räägiksid 20. sajandi Euroopa
ülikoolidest ja sellest, kuhu me
praegu oleme jõudnud? Sellega seoses
ka need poleemilised küsimused,
mis EKA-ga seoses üles kerkivad:
akadeemiad kimpus neoliberaalsete
võimudega jne.

MT:

See on väga suur tükk, aga et kusagilt alustada, siis ma arvan, et viimase 30-40 aasta suurim väljakutse Lääne ülikoolisüsteemile on see, mille võib kokku võtta sõnadega ülikoolihariduse massipärastumine. Ehk siis – ülikooliharidus, nii nagu see keskajal sündis ja laias laastus toimis kuni Teise maailmasõjani, oli siiski võrdlemisi elitaarne nähtus, isegi võrreldamatult laiapõhjalisem kui Vana-Kreeka haridussüsteem. Pärast Teist maailmasõda, eeskätt alates 1960. aastatest, toimus aga suur murrang. Mulle on meelde jäänud mõned arvud, näiteks, et Inglismaal on viimase 30 aasta jooksul kraadiõppurite arv kümnekordistunud: 60 000-st on saanud peaaegu 700 000. Siinsamas Eestiski, kus me oleme need arengud varasemast isolatsioonist tingituna läbi käinud kiirendatud tempos, on viie aastaga üliõpilaste hulk kahekordistunud, 35 000-lt 70 000-le. Loomulikult on sellel mitmes mõttes väga olulised tagajärjed ülikoolile.

Esiteks suur rahvahulk, mis ülikoolidesse valgub. Kuidas sellega toime tulla? Kuidas säilitada vanu õppestruktuure, väikseid seminariõppe vorme, individuaalset tagasisidet jne olukorras, kus auditooriumid on inimestest pungil. Lisaks veel see, et suur hulk nendest inimestest, kes on tulnud ülikooli, ei ole võrreldavate vaimsete võimetega. Samas tahan kohe lisada, et ülikoolihariduse massipärastumises ei ole minu arvates iseenesest midagi halba. Leian, et mida rohkem ühiskonna liikmeid

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: moedisaini suund
(eriala)

Joanna
Kivihall
(lõpetaja)

Random repetitions (moekollektsioon)
(lõputöö pealkiri)

Marit Ilison, MA
(juhendajad)

Laserlõikus, ultrahelikinnitus ja drapeerimine
(töö tehnika / materjalid)

Kollektsioon sai alguse huvist struktuuri vastu. Tegevustest ja vormidest, mis kordusesse viiduna omandavad erilise jõu. Henri Matisse'i töömeetodist, milles läbi motiivi pideva korduse saavutatakse parim tulemus. India tikanditest, milles traditsioonilised võtted ühendatakse moodsamate lahendustega.

Kollektsiooni loomine algas kangastest, milles lahendasin tänapäevase tikandi tähendust. Katsetamise teel töötasin välja tikandkangad, mille töökäigu kiirendamiseks kasutasin laserlõikust ja ultrahelikinnitust.

Kollektsioon põhineb kordustöövõttel, milleks on siluett siluetele liikuv järjekindel drapeerimine. Nii naiselikke kui ka maskuliinsemaid rõivaid elavdab kangas, mille 'tikandlitri' väreavad ja liiguvad koos kehaga.

(lõputöö kirjeldus)

joanna.kivihall@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

on ülikoolis käinud, seda parem ühiskonnale. Probleem on selles, et tudengite juurdekasv on olnud väga suur väljakutse, millega ülikoolid pole suutnud päris rahuldavalt toime tulla. Teine väga oluline ülikoolide palet kujundav tegur on turumajanduse triumf. Ülikool suutis laias laastus 1960. aastateni säilitada suhteliselt suure autonoomsuse igasuguste turumajanduslike ja muude jõudude suhtes. Edasi on aga toimunud järjest süvenev positsioonide loovutamine ja akadeemilise elu n-ö allutamine turumajanduslikele reeglitele, mõõtmistele, kulupõhisele arvestusele. Sellel on muidugi saatuslikud tagajärjed. Riigiti on pilt erinev, ent kui olla pessimist, siis praegu on vähemalt Lääne-Euroopa ülikoolid kaunis nukras positsioonis. Pea iga nädal toob uudiseid, kuidas Inglismaal, Saksamaal ja mujal pannakse kinni erinevaid humanitaarerialade (nt filosoofia või klassikalise filoloogia) osakondi, kuna need ei tasu ennast ära. See loogika on äärmiselt ohtlik, sest ülikool põhimõtteliselt ei tasu ennast ial majanduslikult ära. Ei saagi tasuda, sest kui ta seda teeks, siis oleks ta mingi muu asutus. Ülikooli kasu ühiskonnale on see, et seal sünnivad uued ideed, mis aitava ühiskonda edasi, teinekord ka majanduslikus plaanis, et seal antakse kriitilist tagasisidet ühiskonnale, mis on selle arengus võtmelise tähtsusega. Need on ülesanded, mida ei ole võimalik turumajanduse ja raamatupidamise keelde tõlkida. Muidugi, ma ei tahaks esineda pessimistina ja väita, et mingeid väljapääse olukorrast polegi.

Pigem usun inimvaimu leidlikkusse ning sellesse, et nende demograafiliste ja majanduslike väljakutsetega tullaakse kuidagi toime.

GT:

Ometigi on ülikooles, kes saavad hästi hakkama.

MT:

Näiteks?

GT:

Enne kui näidata näpuga edukate suunal, mainiksin taustaks, et minu teada oli Ameerika Ühendriikides ülikoolide viimase suure (majandusliku) ümberstruktureerimise põhjuseks 1970. aastate lõpu ja 1980. aastate alguse naftakriis, mil teadvustati fossiilsete kütuste lõplikkust ning hakati jõudsalt tegelema alternatiivide otsimisega. Kuni selle ajani olid ülikoolid olnud enamasti osariikide ülalpidamisel. Üheks oluliseks muutuseid käima tõmbavaks jõuks sai 1980. aastal jõustunud Bayh-Dole'i seadus, mille järgi ülikoolid võisid hakata patenteerima oma teadussaavutusi. Toimus drastiline muutus, mille järel ülikoolid suunasid oma tegevuse patentide väljatöötamisele – ja nende ülikallile müümisele. Selle järel on osariikide toetus ülikoolidele aina vähenenud ja tööstusettevõtete toetus ülikoolidele selle võrra suurenenud. Näiteks Kalifornia Ülikooli suurimaks tuluallikaks on British Petroli poolsed sadadesse miljonitesse dollaritesse ulatuvad investeeringud. Sarnase loogika järgi teenib raha ka Tallinna Tehnikaülikool, mis on

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja tootearendus/Design and Engineering

(EKA ja TTÜ inglisekeelne ühisõppekava)

(eriala)

Tarko Koger

(lõpetaja)

Development of the Preliminary Concept of the Therapy Capsule Cover

(lõputöö pealkiri)

Henrik Herranen, MSc

(juhendajad)

—

(töö tehnika / materjalid)

Töö kirjeldust ja illustratsiooni ei saa avaldada konfidentsiaalsusnõude tõttu.

(lõputöö kirjeldus)

info@tarkokoger.com

(e-mail)

www.tarkokoger.com

(koduleht)

minu teada patenteerinud ühe maailma kõige säästlikuma päikesepaneeli jne. Arvestades n-ö silma järgi, kuidas TTÜ oma valdusi Mustamäel päev-päevalt suurendab, või et nad hakkavad oma rahade eest arhitektuuriõpet pakkuma, siis võib arvata, et neil läheb hästi.

MT:

Esiteks tuleb muidugi silmas pidada, et Ameerika ülikoolimaastik on väga isikupärane ja äärmiselt eripalgeline. Ma arvan, et see on üldse olnud Euroopa ülikoolide reformimisel tihti probleemiks, et tahetakse ennast võrrelda Ameerikaga, kuigi see on sisuliselt võimatu. Ameerika suured ülikoolid toetuvad ikkagi erarahale. Me ju teame, et näiteks Harvardi Ülikooli eelarve ei jää palju maha Eesti riigi eelarvest (vastavalt u 4 ja 7,5 miljardit eurot). Need on Euroopa ülikoolidega võrreldamatud suurused ning sealsed ülikoolid toimivad hoopis teistel alustel. Kuigi ka USA-s on olemas osariikide finantseeritavad nn *state university*-d, nii tegutseb näiteks lisaks University of Californiale ka California State University, ent selle maine ja mõju on oluliselt väiksemad. Aga Eestis on minu hinnangul kõik ülikoolid majanduslikult kehvast seisust. Mõni on lihtsalt vähem kehvemas seisus. Iseenesest ei näe ma mingit suurt probleemi selles, kui ülikool suudab, kas patentide või muul moel, panustada enda arendusse erakapitali.

GT:

Mina ka mitte.

MT:

Ameerikas on see eraraha sissetulek muidugi ka keerdsõlmi tekitanud. Noam Chomsky on sellest pikalt kirjutanud, vaadeldes Massachusettsi Tehnikainstituudi arengut, kus ta on ise pool sajandit professor olnud. Eriti on see tekitanud probleeme ravimitööstuses, kus kogu ülikool on lõpuks allutatud praktilistele tulemustele, mitte alusuuringutele, mis peaks olema ühe ülikooli kutsumuseks. Euroopas on aga ülikoolid üldjuhul ikka riigi ülal pidada. Lõppkokkuvõttes on see riigi otsustada, kas ja kuidas ta peab vajalikuks ülikoolet finantseerida. Kuid on selge, et Eestis on selles osas palju arenguruumi. Praegu ma ei näe, et riik lõpuni aduks, kui hädavajalikud ülikoolid ühiskonnale on. Samas ma hea meelega näeksin, kui ülikoolid suudaksid vahendeid leida ka mujalt kui riigi käest. Näiteks Soome on selles mõttes hea eeskuju, kus paljudel ülikoolidel, nagu näiteks Turu Ülikoolil, on õnnestunud lausa kolmandiku oma rahast ise teenida, ilma, et sellega oleks kaasnenud mingeid mööndusi sisulises kvaliteedis ja ülikooli autonoomias. Lihtsalt on leitud mingid konkreetsed projektid, mida eraettevõtted toetavad. Eestis on praegu näiteks sümpaatne algatus see, kuidas Swedbank maksab kinni Tartu Ülikooli tarkvaratehnika professuuri. Ülikool ise ei jaksaks, aga pank maksab iga aastal märkimisväärse summa selleks, et seal saaks õpetada üks kõrgelt hinnatud Hondurase päritolu professor Marlon Dumas. Samas ei anna see tehing pangale midagi otseselt vastu. See ei

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Fotograafia
(eriala)

Karel Koplimets

(lõpetaja)

Juhtum nr 7. Pic de Bugarach.
(lõputöö pealkiri)

Liina Siib, MA
(juhendajad)

Installatsioon, foto, video, heli
(töö tehnika / materjalid)

Juhtum nr 7 näol on tegemist narratiivse ruumiinstallatsiooniga, mis baseerub ühel konkreetsel juhtumil ning sündmustel, mis leidsid aset 21. detsembril 2012 ühes väikeses Lõuna-Prantsusmaa külas nimega Bugarach. Antud loos kohtuvad tagasihoidlikud külaelanikud, ajakirjanikud, maailmalõpu ootajad, lendavad taldrikud, maailmalõpp, mis tulemata jäi ning üks kanada paarike, kes õnnetul kombel ikkagi oma lõpu leiab.

(lõputöö kirjeldus)

karelkoplimets@gmail.com
(e-mail)

www.karelkoplimets.com
(koduleht)

Peck de Buganach

J. Koplímets

ole nii, et sa nüüd töötad meil siin välja uue rahaautomaadi lahenduse – ei! Pigem lähtutakse arusaamast, et investeeering võib panka hiljem ringiga tagasi tulla. Mis oleks, kui selliseid algatusi teeks iga Eestis tegutsev pank? Näiteks kui SEB teeks EKA-sse disainiprofessuuri, see oleks ju väga sümpaatne. Kokkuvõttes ei ole see pangale ju mingi raha.

MARKO LAIMRE:

Ma vaidlen vastu sellele. See ei ole hea mõte.

MT:

Mis on selle miinused?

MARKO LAIMRE:

Miks peaks pank seda tegema?

MT:

Ma arvan, et leiab vähemalt kaks põhjust. Üks on avaliku kuvandi loomine – et pank on teadussõbralik, loovat mõtlemist toetav. Muidugi me võime öelda, et see on kohutavalt küüniline, kuidas pank õilsaid väärtusi oma avaliku kuvandi loomisel ära kasutab. Aga mina ei oleks selle kohapealt liiga purist. Teine on see, et toetades uute teadmiste sündi, panustab pank ühiskonna arengusse ja seeläbi kokkuvõttes omaenda arengusse.

MARKO LAIMRE:

Pank teeb seda loomulikult sellepärast, et raha panka tagasi jõuaks. Pole kahtlustki. Kas siis ei oleks

juba mõistlik ülikool
ümberrakendada
reklaamiagentuuriks?

MT:

Mulle küll meeldib su radikaalsus, aga kui me lähtume sellest, et iga-sugune eraraha, mis tuleb ülikooli, on *a priori* halb, kuna ta kokkuvõttes teenib vastiku kapitalismi huve või muudab meid reklaami subjektideks, siis minu arvates on see suhteliselt kitsarinnaline arusaam. See on ju kaasaminek lihtsa vastandumisega, et kuna erakapital on paha, siis järelikult me ei puutu sellesse. On palju nutikamaid strateegiaid, mis ei lähtu nii must-valgetest vastandustest. Muidugi, lähte-eeldus on see, et panga poolt nõudmisi ei ole, s.t et ülikool ei kohustu mitte midagi tegema panga huvides, ta ei pea riputama ülikooli seintele panga reklaame jne.

MARKO LAIMRE:

Analoogsed juhtumid kultuuriväljal on väga imelikult lõppenud. *À la KUMU case.* Vabandust, aga see on väga selge, et pank üritas pärast seda, kui riik oli panustanud tohutu suure summa raha, üle võtta selle sümboolset kapitali. Täiesti iisilt ühe klaveri hinnaga. No kuulge, see on naeruväärne.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Stsenograafia
(eriala)

Ele Krusell

(lõpetaja)

Simulaakrum
(lõputöö pealkiri)

Martin Oja, MA; konsultant Mart Koldits, BA
(juhendajad)

Live-filmi lavastus/audiovisuaalne teos publikule
(töö tehnika / materjalid)

“Simulaakrum” on eksperimentaalne filmi ja teatri žanreid ühendav lavastus, mis kasutab kaameraid, live-montaaži, eksisteerivate ja väljamõeldud ruumide makette, kahe- ja kolmemõõtmelisi leidobjekte, fotosid ja miniatuurset valgusparki. Publik on tunnistajaks nii kujutisele ekraanidel kui selle tekkimise protsessile ruumis. Vaatajate silme all sündiva filmisimulatsiooni peategelaseks ei ole võttemeeskond, vaid publiku liikmed, kes teatrisaalis valmivasse ja linastuvasse filmi sisse lavastatakse. Autorid võtavad etendajatena operaatorite, lavastajate, näitlejate ja tehnikute rolle.

“Simulaakrumi” looliseks lähtematerjaliks on Larry ja Andy Wachowski film “The Matrix”.

Me kardame, et meid ümbritsev tegelikkus on konstrueeritud. Teadmine sellest konstrueeritusest seab kahtluse alla vaba tahte võimalikkuse. Tegelik oht ei tulene reaalsust täitvatest simulaakrumitest, vaid neis mitteteadlikult elamise passiivsusest.

Ihade Osakonna meeskond julgustab hirmule vastu astudes etteantud mudelites teadlikult ja loovalt osalema ning nende süsteemidesse aktiivselt sekkuma. Ihade Osakond (Department of Desire) on teatrikunstnike rühmitus, mis sai oma nime 2011. aasta kevadel Von Krahli Teatris esietendunud lavastuse järgi. Makettidel, minikaameratel ja montaažil põhineva teatrivormi väljatöötamisega alustati 2010. aasta sügisel. “Simulaakrum” on Ihade Osakonna teine koostööprojekt.

(lõputöö kirjeldus)

elekrusell@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

MT:

Kui see on nii, siis on muidugi KUMU süüdi, et lasi ennast nõnda lihtsalt lolliks teha.

MARKO LAIMRE:

Seda muidugi.

MT:

Ma siiski leian, et selle asemel, et hoiduda “kurja erakapitaliga” kokkupuutest, tuleb see üle kavaldada. Kuigi muidugi on palju selliseid juhtumeid, kus pank lõpuks ikkagi lüpsab kunstnikke. Ma arvan, et see ei pea alati nii olema, aga ma ei taha kindlasti ka öelda, et ülikool peaks minema tervenisti panga finantseerimise alla.

KÜSIMUS PUBLIKUST:

Kui levinud praktika professuuride “soetamine” on?

MT:

Ameerikas on väga levinud, et mõni jõukas eraisik või ettevõtte loob ülikooli juurde nimelise professuuri.

GT:

Ühtlasi leiab sealsetes ülikoolides palju selliseid nimetusi nagu Yahoo *Professor of* see ja see või Google *Faculty of* see ja teine...

MARKO LAIMRE:

Päris õudne.

MT:

Euroopas on see pigem erandlik, ent selliseid professuure tekib viimasel ajal siiski üha enam juurde. Euroopas toetavad pangad ja suurkontsernid

ülikoole enamasti projektipõhiselt. Saksamaal on näiteks palju igasuguseid ettevõtetega seotud Stiftungeid, mis finantseerivad erinevaid uurimisprojekte. Praktiliselt igal endast lugupidaval saksa suurettevõttel on oma Stiftung, mille kaudu toetatakse teadusprojekte, samas kui Eestis on teaduse tegemine võimalik pea ainult riiklike institutsioonide toel.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Töötasin suvel Soomes ja Helsingi Ülikooli inimesed rääkisid, kuidas neil on seal sama probleem: ülikooli nõukogus istub aina rohkem erasektori esindajaid ning nende n-ö ratsionaalsetel nõudmistel on tekkinud olukord, kus mitmed osakonnad, kes otseselt ei tooda midagi, on jäänud oma rahadest ilma.

MT:

Kui nii, siis see on muidugi väga ebameeldiv areng, kuigi siin näen ma süüd ennekõike ülikoolil, kes ei tohiks lasta endale pähe istuda. Erakapitaliga suheldes tuleb väga varakult piirid paika panna. See on see, millest ma alguses rääkisin, et ülikool peab olema seesmiselt ja väliselt autonoomne. Niipea, kui ta hakkab lähtuma mingisugusest ülikoolivälisest loogikast, nagu näiteks majandusest või poliitikast, siis on allakäik kiire tulema. Selle probleemiga seondub teine – ühiskonnas laialt ringlev ja poliitikutegi seas levinud stampmõtlemine, et ülikool toodab tulevasi töötajaid tööturu

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Joonistamine
(eriala)

Liisa Kruusmägi

(lõpetaja)

Unenägu
(lõputöö pealkiri)

Marko Mäetamm, MA
(juhendajad)

Installatsioon töödest, millest igaüks on teostatud erinevates tehnikates:
akrüül, pliiats, vildikas, paber, foto, video, animatsioon, mänguasjad,
nöör, teokarbid, kriit jne
(töö tehnika / materjalid)

Mulle antakse unes ülesanne, mille kohaselt ma järgin, perioodil 1. jaanuar kuni 1. mai 2013, kõike unes öeldut. Uurin, kuidas on võimalik oma elu ja unenägusid ühendada. Projektiga püüan ma teha oma elu põnevamaks, seiklusrikkamaks, arendada ennast, otsida pealtnäha väikestest tähtsusetustest asjadest mõtet ja luua leitud juhuslikest mõtetest kunstiteoseid. Avardan silmaringi ja leian olulist ja märkimisväärset sellest, mis on muutunud igavaks ja tavaliseks.
(lõputöö kirjeldus)

liisa.kruusmagi@gmail.com
(e-mail)

www.liisakruusmagi.com
(koduleht)

jaoks, et ülikooli ainus funktsioon on varustada mingi hulk elanikkonnast kindla ametiga. Sellises käsituses on ka EKA ainus olemasolu õigustus see, kui siit väljub vajalikul hulgal skulptoreid, disainereid, arhitekte jne. See on minu arust selgelt vastuolus ülikooli tegeliku kutsumuse ja mõttega, sest see on koht, kus mitte ei õpita ametit, vaid kus õpitakse tundma paremini maailma ja iseennast selle maailma sees. Selle eneseharimise protsessi käigus omandatakse ühtlasi piisav hulk teadmisi ja oskuseid teatavates valdkondades, mida hiljem enda valitud tööl rakendatakse ja edasi arendatakse. Ülikool on enese vaimse täiustamise koht. Kusjuures see ei tähenda, et ülikoolist väljuvad ebapraktilised inimesed, pigem vastupidi, siit väljuvad inimesed, kes on suutelised kiirelt kohanduma ühiskonna vajadustega ja teostama ennast erinevatel elualadel.

GT:

Ühesõnaga, ülikooles tahetakse muuta *catering*-teenuseks. Siit edasi minnes, Eestis soovitakse kehtestada kahtlase maiguga tasuta kõrgharidust, mis kõlab just nagu Tallinna tasuta ühistransport. Selline tegevus on eriti kahtlane selle kõrval, kuidas erinevates Euroopa riikides õppemaksud aina tõusevad, nii on ju näiteks Inglismaal viimaste aastate jooksul õppemaksud kolmekordseks kasvanud. Sellele vastukaaluks tekib Inglismaa linnades nagu seeni pärast vihma nn *free university*-sid, kus, mõneti lihtsustades öelduna, korterid nimetatakse ümber ülikoolideks.

Viimane asjakohane näide on Liverpooli *free university*, kus sügisel avatakse kolmeaastase õppega tasuta õppekava "*Bachelor of Arts in Cultural Praxis*" (Bakalaureusekraad kultuuripraktikas, toim.). Nii võitlevad nad kalli kõrghariduse vastu. Tulles tagasi Eestisse, siis on olnud kuulda, et ka Kultuurikatel tahab kujuneda alternatiivhariduse keskuseks. Kuhu sina need iseformeeruvad ülikoolid paigutaksid? Teiseks, mis sa arvad tasuta kõrghariduse kohta Eestis?

MT:

Need on kaks väga erinevat asja. Mis puutub riiklikku tasuta kõrgharidusse, siis ideeliselt saan ma olla ainult selle poolt. Kahjuks praktikas viiakse Eestis seda läbi pigem poliitilistel eesmärkidel ning see ähvardab hea idee ära rikkuda. Üks selge oht, mis kõrgharidusreformi tagant praegu terendab, on ülikoolide senisest suurem riiklik ohjamine. Selles skeemis, mida tasuta kõrgharidusena välja pakutakse, jääb ikkagi väga suur otsustusõigus haridusministeeriumile, kes tegelikult määrab, millises ülikoolis kui palju õppekohti on. Muidugi vormistatakse seda tulemusnäitajate ja muu hämara põhjal. Seepärast oli väga sümpaatne, kui president esialgse seadusemuudatuse tagasi lükkas, põhjendusega, et see riivab väga jõuliselt ülikoolide autonoomiat. Kui meil tekib olukord, kus ministeeriumi ametnikud hakkavad otsustama, milliseid erialasid, millises ülikoolis ja kui suurel määral tohib õpetada, siis on selle tasuta kõrghariduse tõenäoline

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: keraamika suund
(eriala)

Evelin Kummel

(lõpetaja)

Kuuma joogi nõud – tassid ja sangad
(lõputöö pealkiri)

Kersti Laanmaa, MA
(juhendajad)

Portselanvalu / portselan
(töö tehnika / materjalid)

Kruus on põhimõtteliselt suur tass, tass ilma alustassita. Kruusil peaks olema suur sang, et toetada kolmandiku võrra suuremat mahtu kui tass. Kruusi kehaosa on tavaliselt kõrgem kui laiem, ning on seega väga stabiilne. Põhjarandi läbimõõt ei ole palju väiksem kui selle ülääär. Sang peaks kruusil olema suur ning sanga ja keha vaheline kaugus võiks olla rohkem kui 30 mm, seda selleks et sõrmed mugavalt ära mahuksid. Vedeliku mahutavus kruusil on umbes 300 ml.

(lõputöö kirjeldus)

evelin.kummel@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

tulemus veel hullem olukord, kui meil praegu on. Muidugi on ka praegune olukord jabur, sest on tekitatud ülekohtune situatsioon, kus pooled tudengid maksavad ja pooled ei maksa oma õpingute eest ning mitte alati ei saa aru, mille põhjal see jagunemine toimub. Kindlasti ei põhine see niivõrd õppeedukusel, kuivõrd sellel, kes kunagi millisesse kooli õppima sattus ja kui osavalt lõpueksameid sooritas. Põhjamaades tasuta kõrgharidus toimib, aga selle toimimise eelduseks on, et riik soovib ülikoolidesse investeerida. Pakutud kujul pole võimatu, et Eesti tasuta kõrgharidus kujuneb sammuks tagasi, mitte edasi.

Mis puutub nendesse *free university*-tesse (tasuta ülikoolid, toim.), siis neid on kahte tüüpi: ühed on n-ö vabaülikoolid, teised on rahvaülikoolid. Ma tunnistan, et nendes vabaülikoolides näen ma mõningaid probleeme. Kui lühidalt kokku võtta, siis probleemid on seotud just sellega, et need ei ole minu jaoks seesmiselt autonoomsed õppeasutused. Nii palju, kui ma olen vaadanud Liverpooli ja Kopenhaageni koolide kodulehekülgi, siis need on väga konkreetse ideoloogia teenistuses, aga nagu ma ka alustasin, ülikool on koht, kus ei suruta peale ühtegi konkreetset maailmavaadet, religiooni, õpetust jne. Minu jaoks on nad seega probleemsed, kuigi loomulikult olen ma viimane, kes need koolid ära keelaks. See, mis hiljuti Taanis toimus, kus üks omaalgatuslik vabaülikool pandi riigi poolt kinni, on jabur. Kui inimene kuulutab oma

korteri ülikooliks, siis andku minna, kuigi riiklikult ei peaks sedalaadi ettevõtmisi tingimata tunnistama. Sarnaseid edukaid näiteid on ju ka mitmetest totalitaarsetest riikidest. Me teame, et Poolas, Tšehhis jm olid põrandaalused "rändavad ülikoolid" ning et ühes sellises Praha korteriülikoolis käis õpetamas ka Jacques Derrida. Need olid väga huvitavad alternatiivse mõtlemise ja vastupanu pesad. Miks keelata neid demokraatlikus ühiskonnas, kui nad toimisid hästi totalitaarses ühiskonnas? Kuigi jah, ma ei ole kindel, et see ülikooliharidus on päriselt see, mida mina ülikoolihariduseks pean.

Seevastu rahvaülikoolide idee on vanem, see sündis 19. sajandi lõpul Põhjamaades, Taanis, kui ma ei eksi. Rahvaülikoolid on muide väga moes praegu Prantsusmaal, kus neid just viimasel kümnendil on väga palju juurde sündinud. Tuntud prantsuse filosoof Michel Onfray asutas 2000. aastate alguses ühe sellise Põhja-Prantsusmaal ja see on osutunud tõeliselt edukaks. Ma vaatasin huvi pärast, et Prantsusmaa Rahvaülikoolide Assotsiatsioonil on praegu üle 70 liikme. Need rahvaülikoolid on tasuta, avatud ülikoolid, mis peavad regulaarset tsükliõpet ning kus erinevate õppekavade alusel käivad täiskasvanud inimesed pärast tööd ennast harimas. See on mulle väga sümpaatne. Michel Onfray laeb oma loengud mh Youtube'i kanalisse ning ma arvan, et need on kindlasti paremad loengud, kui paljude avalik-õiguslike ülikoolide filosoofia osakondade omad.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Urbanistika / Urban Studies
(eriala)

Kaija-Luisa Kurik

(lõpetaja)

**Temporary City. Critical Approach to Temporary Urbanism,
Temporary Use and the Idea of Temporary in a City.
Four Case Studies from Tallinn.**
(lõputöö pealkiri)

Invited Maros Krivy, PhD
(juhendajad)

Teoreetiline töö
(töö tehnika / materjalid)

Urban planning and architecture are usually considered to be in the sphere of solid and permanent. Traditional idea of master plans includes time periods of 20 years or more keeping in mind the future generations. In recent decades a contrary trend has been emerging – cities are incorporating temporary solutions as a trigger for change in the planning process. More and more we can hear about concepts and theories such as tactical, ephemeral, weak urbanism, Lighter, Quicker, Cheaper movement, pop-up city etc.. In my thesis I explore the planning of Tallinn from that perspective, by asking a fundamental question - what does it mean for something in a city to be temporary?

(lõputöö kirjeldus)

kaijaluisa@hotmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

Nii et jah, selline alternatiivne kõrgharidus on väga teretulnud, aga ma ise näeks, et need ei oleks mingisuguse konkreetse ideoloogia teenistuses.

GT:

Rahvaülikoolidega seoses meenub hiljutine anekdootlik tõhehek seoses EKA kodulehega, kui *Google Analytics*-i abil saime teada, et suur hulk artun.ee külastajatest saabub sinna töötukassa lehelt. Nimelt maksab Eesti Töötukassa kinni töötute koolitused ka EKA Avatud Akadeemias ning ju kõlavad sealsed koolitused sedavõrd apetiitselt, et neil lihtsalt peab klikkima... Kuidas sa suhtud ülikoolide nn avatud akadeemiatesse, kaugõppesse?

MT:

See on õilis ettevõtmine, aga minu meelest suhteliselt halvasti sisustatud ja korraldatud, sest kui ma vaatan seda õppejõudude vaatenurgast, siis enamus käsitab seda omalaadi karistusena.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Nii see on, väike lisateenistus, haltuura.

MT:

Kusjuures see ei ole eriti hea haltuura, sest tihti toimub õppetöö nädalavahetustel ja publik on väga kirev, õppejõud ei tunne kõiki neid inimesi ning seetõttu ei teki nendega ka emotsionaalset kontakti. Õppejõuna ei tea sa ka täpselt, mida nad tahavad. Ma olen selles žanris vähe tegutsenud, aga ma tean, et korralised õppejõud pigem ei rõõmusta avatud

ülikoolis õpetamise üle, seda enam, et tihtipeale lisandub see nende põhikoormusele. Iseenesest muidugi peaks pakkuma inimestele võimalusi enese täiendamiseks.

Ma ei leia, et ülikool on koht, kus ainult n-ö noored võivad käia. Näiteks oskan välja tuua, et väga hinnatud Pariisi ülikoolis, École des Hautes Études en Sciences Sociales, kus ma üksvahe ise õppisin, on vist kuni pooled hingekirjas olevatest tudengitest pensionärid. See on ülikool, kus on õpetanud ja õpetab suur osa prantsuse intellektuaalide kaardiväest: Barthes, Bourdieu, Derrida jt. Ja oluline on just see, et pensionärid käivad koos noorte tudengitega samades loengutes, mitte omaette n-ö nädalavahetuseõppes. Ma alguses ehmatasin isegi ära, kui läksin ühte populaarsesse loengusse ja vaatasin, et olen seal vist kõige noorem...

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Meil ei kohta kursustel vanemaid inimesi ka sellepärast, et teist tasuta kõrgharidust saab teha vist alles pärast seitset aastat. See süsteem ei toimi hästi või – töötab just hästi – kui eesmärgiks on inimeste eemalehoidmine ülikoolist.

MT:

Prantsusmaal seletab seda pensionäride aktiivsust ilmselt seegi, et töötamise ajal eraldi ülikoolis käia ei jõuta, ent kuna pensionile minnakse enamasti kobedas seisundis, siis on ülikoolis

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Tootedisain
(eriala)

Anti Laanemaa

(lõpetaja)

Elektrirollerite rendijaam
(lõputöö pealkiri)

Üllar Karro, MA
(juhendajad)

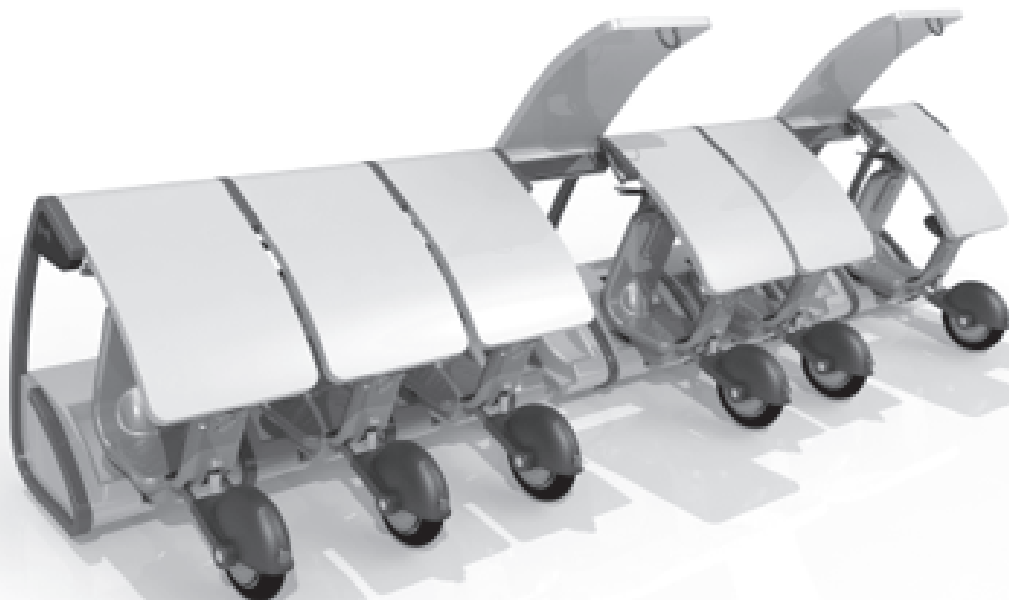
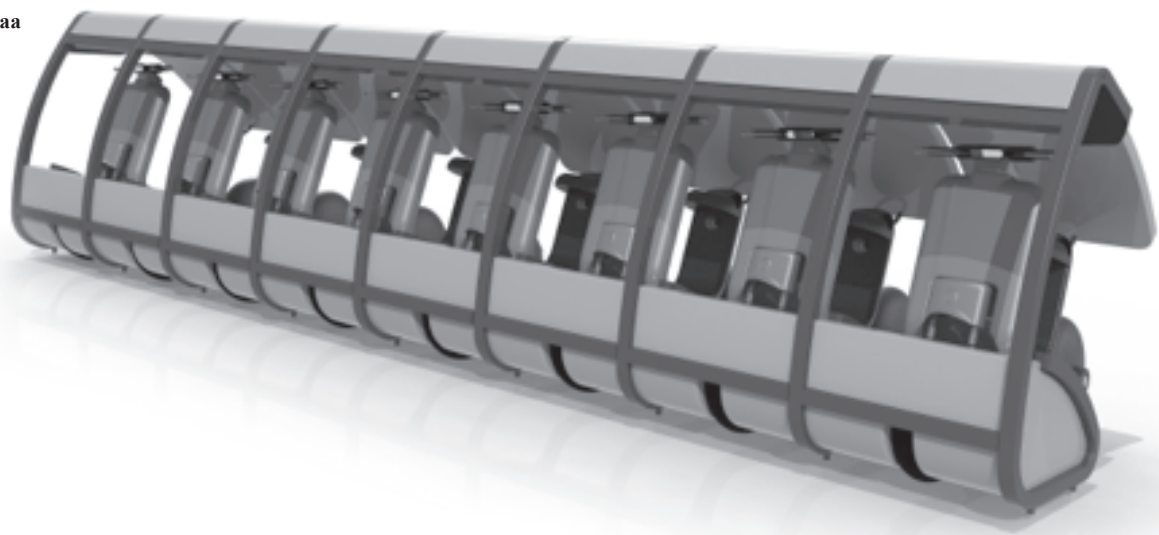
Uurimustöö
(töö tehnika / materjalid)

Töö koosneb uurimusest, kus analüüsin linnakeskkonna vastuvõtlikkust elektrirolleri ühiskasutuse osas ja sellega kaasnevaid probleeme. Tõestusest, miks ja kellele on selline ettevõtmine kasulik ja praktilisest osast, kus kõigele eelnevale tuginedes loon elektrirollerite laadimise- ja rendijaama, mille ülesanne on hakata linnakeskkonnas tööle ühistranspordi nõu pikendusena, mis eelkõige muudab kogu linnasisese liikumise paindlikumaks, annab kasutajatele vabamad käed oma aja planeerimisel ning hoiab linnakeskkonna puhtamana. Seda nii müra, linnaõhu kui ka üldise koormatuse osas.

(lõputöö kirjeldus)

anti.laanemaa@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

käimine üks intelligentne vaba aja veetmise viis. Kuid Tartu Ülikoolis avati samuti hiljuti nn Väärikate Ülikool, mis pakub pensionäridele loenguid. Kuid siingi on pensionäride õpe ülikooli põhiõppest selgelt lahutatud ja korralistele õppejõududele on see pigem lisakoormus.

GT:

Ma olen seal käinud eakatele tänavakunstist rääkimas, mis oli väga kihvt kogemus. Aga läheksime siit järgmise teema juurde: kunstnikud doktorikraadidega. Sa ise juhendad Margus Tamme doktoritööd EKA-s ning oled ehk teemaga kursis. See on nüüd minu võib-olla liialt emotsionaalne arvamus, aga selle põhjal, mida ma erinevatel koosolekutel siin koolis kuulnud olen, jääb mulle mulje, et EKA tõeliseks prioriteediks on doktorikool ning sellele vahendeid otsiv arendusosakond. Seejuures tundub mulle, et see ei ole asjade loomulik käik, vaid ainuvõimalik viis enese olemasolu õigustamiseks teadus- ja haridusministeeriumi ees. Ühelt poolt paneb mind imestama, et kooli juhtkond kardab n-ö rakenduskooliks olemist, teisalt aga, mis on palju ohtlikum, pööratakse nii bakalaureuse- (akadeemia enamus) kui magistriõppe tudengitele ja nende vajadustele karjuvalt vähe tähelepanu.

MT:

Jah, selle probleemi tuum peitub tegelikult sellesamas raamatupidajalikus mõtteviisis, mille järgi on kõike vaja ühtmoodi mõõta. Haridusministeerium hindab kõiki ülikoole ühe matriksi alusel,

hindajad peavad tegema linnukesi lahtritesse, kus kirjas doktorite arv jne. Sest on ju sätestatud, et kõrgharidusasutus, kus ei ole positiivselt evalveeritud doktoriõpet, ei saa ülikoolina töötada. Nii pandi hiljuti ülikoolina kinni Usuteaduse Instituut, kuna doktoriõpe ei läbinud positiivselt üleminekuhindamist, edasi saavad nad töötada ainult rakendusliku kõrgkoolina. EKA on sama väljakutse ees, sest positiivselt evalveeritud doktoriõppekavu on minu teada vaid paar tükki: kunst ja disain, kunstiteadus ja muinsuskaitse. See on kindlasti ülekohtune, sest selle asemel, et lähtuda erialade spetsiifikast (kuidas võrrelda disainidoktorit füüsikadokoriga?) ja leida adekvaatseid hindamiskriteeriumeid nagu näituste hulk, retsensioonid, kutsed rahvusvahelistele biennaalidele vms, surutakse peale üldist matriksit doktoriõppe tulemuslikkusest. Tagajärjeks on see, et kuna haridusministeerium on teadagi tugevam kui ükski ülikool eraldi, hakkavad viimased meeleheitlikult kasvatama doktorite arvu, seda mitte ainult nendes valdkondades, kus see on võib-olla põhjendatud, nagu näiteks kunstiteaduses, vaid ka n-ö loovatel erialadel. Miks mitte ka nendes doktoriõpet edendada, aga sellel on sootuks teine tähendus. Minu meelest peaks nii EKA kui ka EMTA missioon olema ministeeriumile selgeks teha, millised oleksid adekvaatsed mõõdupuud nende ülikoolide tulemuslikkuse hindamisel.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse

(eriala)

Johanna Lamp

(lõpetaja)

Olev Prints ja Tartu Jaani kiriku kadunud värvid.

Keskaegse ehitusplastika polükroomiast

(lõputöö pealkiri)

Dotsent Anneli Randla, PhD; Dotsent Hilikka Hiiop, PhD

(juhendajad)

Laserlõikus, ultrahelikinnitus ja drapeerimine

(töö tehnika / materjalid)

Inimene saab oma hinge Jumalalt kui kauni skulptuuri, mis tehtud Looja näo järgi ja tema kohus on vaid rüütada see õilsate tegudega, just nagu kunstnik maalib skulptuuri üle ilusate värvidega.

(lõputöö kirjeldus)

johanna.lamp@artun.ee

(e-mail)

—

(koduleht)

MARKO LAIMRE:

Kuidas sa reageerid
sellise linna nimele
nagu Bologna?

MT:

See tuletab meelde, et kui mõned aastad tagasi käis siin Umberto Eco, kes on olnud Bologna ülikooli professor peaaegu pool sajandit, siis ta ütles, et tema ei tea midagi mingist Bologna protsessist – pole kuulnudki! Et meil on Bologna ülikoolis keskajast saati oma süsteem, mida mingid kokkulepped ei kõiguta. Nii et see on siis kohalik perspektiiv sellele teemale... Ent kui rääkida Bologna lepingust, siis ma ei tihka öelda, et kõik selle kõrgharidusreformi alused või eesmärgid oleksid olnud halvad või mõttetud, sest on tõsi, et kui me teeme sellist Euroopa Liitu, kus toimib inimeste ja kaupade vaba liikumine ning meil on ühine tööturg, siis on ühtne kõrgharidusruum mõistlik. Sest on kaunis ebaõiglane, kui näiteks inimene, kes tahab kandideerida mingile töökohale kusagil Euroopas, peab ühes riigis selleks õppima neli aastat, teises aga kolm. Ühesõnaga, Bologna protsess on kantud arusaamisest, et kui me juba elame koos ühiste reeglite järgi, siis võiks ka Euroopa kõrgharidussüsteem olla enam-vähem ühistel alustel. Loomulikult suudeti need head kavatsused lörri ajada, sest kõike tehti liiga kiirustades, mehaaniliselt ja ennekõike tükati. Kui Eestis Bologna süsteemi kehtestati, kinnitati ametlikult igast kanalist, et 2/3 bakalaureuseõppe lõpetanutest peavad

minema magistriõppesse, ehk lubati viit õppeaastat enamikele inimestele. Aga mida me näeme – magistriõppesse läheb parimal juhul kolmandik, mis tähendab, et me kasvatame üha enam kolmeaastase väljaõppega poolharitlasi, mis ei vasta sugugi reformi algsele ideele. Kusjuures põhjuseks on puudulik riiklik finantseerimine – lihtsalt ei ole piisavalt riigieelarvelisi magistrikohti.

MARKO LAIMRE:

Kuid selle projekti idee oli ju ka standardiseerimine?

MT:

Ka seda, kuigi mina ei ole tingimata kõrgharidussüsteemi standardite paindliku ühtlustamise vastu. Eriti olukorras, kus teistes valdkondades käib Euroopa Liidus suur ühtlustamine. Aga ma ei tahaks, et see oleks jäik ja osaline või et lõppkokkuvõttes kasvataks see ebavõrdsust, sest suur osa tudengitest ei pääse majanduslikel põhjustel magistriõppesse.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Bakalaureusetudengi seisukohalt võin öelda, et mina ei näe ühtegi põhjust, miks üks tudeng peaks tahtma nelja aasta asemel kolme aastaga kooli ära teha, et siis ruttu tööle minna.

MT:

Kuid seda ma tegelikult ütlengi, et kui Bologna reformi müüdi lubadusega, et nelja aasta asemel õpime nüüd viis,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse

(eriala)

Elle Lepik

(lõpetaja)

Väike muinsusjutt:

Pärandiõpe üldhariduskoolis kunsti tundide kaudu.

(lõputöö pealkiri)

Riin Alatalu, PhD;

konsultant Edna Vahter, MA

(juhendajad)

**Veebileht “Väike muinsusjutt” on muinsuskaitselist
maailmavaadet ning kultuuripärandi hoidmist tutvustav õppematerjalide
kogumik üldhariduskoolide 7. – 12. klasside kunstiopetajatele**

(töö tehnika / materjalid)

Minu magistritöö “Väike muinsusjutt: Pärandiõpe üldhariduskoolis kunsti tundide kaudu”
on ajendatud muinsuskaitse hoiakute propageerimise vajadusest ning on seotud Kultuurimini-
steeriumi poolt väljakuulutatud kultuuripärandi aasta tähistamisega 2013. aastal.

(lõputöö kirjeldus)

elle@lepik.me

(e-mail)

www.muinsusjutt.weebly.com

(koduleht)

siis välja kujunes hoopis nii, et viie asemel kolm.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Enamus õpib seitse aastat...

MT:

Õpitakse seitse aastat, sest suur osa peab oma õpingute eest maksma ja tegelema saja muu asjaga ja nii õpingud venivadki. Isiklikult ei ole mul sellega probleemi, kui inimesed tahavad kaua õppida. Näiteks Soomes on vist endiselt täiesti normaalne, kui õpitakse kümme aastat.

GT:

Tulles tagasi selle juurde, et kõrgharidusega aiva koomale tõmmatakse – tahtmata selle taga vandenõud näha – on siiski liiga lihtne nõustuda sellega, et kõige taga on vaid rumalad ametnikud. Mis sa arvad, kas siinkohal on seoses riigivõimuga asjakohane rääkida Foucault' biopoliitika mõistest?

MT:

Selles kontekstis ei näe ma sellele mõistele erilist rakendust. Laias laastus tähendab biovõim või biopoliitika foucault'likus mõttes n-ö võimu elavate inimeste üle. Seda võib laiemalt käsitada demograafilise poliitikana, perepoliitikana, tervishoiupoliitikana, kuid konkreetsemalt võib seda seostada näiteks tänapäevaste isikutuvastamismeetoditega, mille kaudu põhimõtteliselt riik kontrollib su keha.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Kas kaasa arvatud ka see, kui
sa hümnid ajal püsti tõused?

MT:

Näiteks.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Konkreetselt, palun.

MT:

Biovõimuga seonduvad igasugused
piiravad, distsiplineerivad praktikad,
mis on seotud inimkeha erinevate
funktsioonide ja talitustega. Aga ma
ei näe, et see oleks kõrghariduse
probleem. Kas ma saan õigesti aru,
et küsimus oli tegelikult, miks riik
EKA-ga nii käitub nagu ta käitub?

GT:

Jah, ühelt poolt nurka surutud
EKA-ga, aga ka laiemalt kogu
hariduspoliitikaga.

MT:

Siin on palju põhjuseid. Me oleme
mõningatest rääkinud. Üks olulisemaid
on ilmselt see, mida võib pidada
raamatupidajaliku poliitika
võidukäiguks, kõige allutamiseks
Exceli tabelitele ja standardsetele
maatriksitele. See on üldisem Lääne
ja eriti Eesti probleem – me oleme
liiga palju oma poliitilisest
otsustusvõimest delegeerinud
raamatupidajatele (mõistagi ülekantud
tähtsuses), ja raamatupidajalikust
vaatenurgast on EKA-laadsed nähtused
loomulikult liiga kulukad ja
ebaotstarbekad. Selle loogika järgi
on aga kogu Eesti Vabariik täiesti
mõttetult kuluallikas.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: keraamika suund
(eriala)

Maris Loitmets

(lõpetaja)

Värviline valuportselan
(lõputöö pealkiri)

Annika Teder, MA
(juhendajad)

Värviline valuportselan
(töö tehnika / materjalid)

Oma uurimustöös töötasin erinevate värviliste portselanvalumassidega. Katsetamiseks teostasın vaaside komplekti, mis koosnes üheksast vaasivormist. Valisin kolm valamistehnikat: marmoriseerimise ehk kahe värvi mitmekihilise koos valamise, lõike- ning tilgutamise tehnika. Viimase neist leidsin katsetamise käigus. Mind on väga palju inspireerinud Jackson Pollock oma maalidega, andes idee luua sarnast pinda värviliste portselanidega.

Oma tööprotsessi alguses tegin suurt hulgal värviproove minu poolt valitud pigmentidega võrdlemise eesmärgil. Selleks kasutasin kolme erinevat portselanvalumassi ja ka erinevaid põletusi, et leida endale parim väljund.

(lõputöö kirjeldus)

maris.loitmets@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

Märksa praktilisem ehk odavam oleks end kohe kolooniaks või allhankemaaks maha müüa.

Kuidas aga suuta ühiskonnale ja ennekõike poliitikutele selgeks teha ülikoolide ja konkreetset EKA vajalikkust? Kuidas suuta endale kindlaks jääda, mitte minna kaasa raamatupidajaliku mõtteviisiga, samas vastasseise vältides? See on kindlasti keeruline ja aeganõudev, ent mitte võimatu. Mulle meenub üks paari aasta eest EKA-s peetud loeng, kus ma rääkisin Michel Foucault ja Michel de Certeau näitel strateegilise ja taktikalise käitumise erinevusest. Kui Foucault eelistab strateegilist tegevust, otsest vastupanu ja jõulisi väljaastumisi võimule, siis de Certeau arvates ei tuleks vastanduda strateegiliselt – et see on halb või sellega me ei mängi –, vaid vastane tuleb taktikaliselt üle kavaldada. Mulle tundub, et oleme oma ühiskondliku arenguga selles faasis, kus on väga raske süsteemiga võidelda, kuna paraku on see väga võimas ja suudab väljaastumised sujuvalt tasalülitada. Sellest hoolimata näen, et on lootus seda süsteemi üle kavaldada mikrotasandi taktikate abil, pöörates seesmiselt enda kasuks erinevaid võimumehhanisme. Minu meelest on EKA selle kohalt olnud kohati päris nutikas, aga samas mõnikord ka väga kohmakas. Selle asemel, et minna afišeeritud vastasseisu teed, oleks palju kavalam minna ümber nurga, kasutades selleks irooniat ja mängulisust, pöörates meedia enda kasuks, hõivates avalikku ruumi, korraldades vaimukaid aktsioone jne.

See on see teema, millest Margus Tamm oma väitekirja kirjutab.

GT:

Järgmisel nädalal toimub Riigikogu näitustesaalis EKA disainiteaduskonna näituse avamine, just maadlen sellega, et kust leida asjakohaseid "valme", mida näituse avakõnes kasutada. Näituse avamine on planeeritud saadikute lõunapausi ajaks, loodetavasti kogunevad saadikud seda siis vaatama.

MT:

Minu meelest on see nutikas käik viia EKA loometööd Riigikokku. Ka haridusministeeriumi ruumidesse tuleks pakkuda ohtralt näituseid. Ühesõnaga, vaja oleks läbi viia positiivseid hõlmamisi. Disainida tasuta kas või selline hästi ilus ministeeriumi jõulukaart.

(Publik naerab)

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Ma arvan, et nad solvuksid.

MT:

Kui sa seda nii teed, et näe, säh, sulle üks kaart, siis muidugi. Aga kui sa seda kavalalt teed, siis nad vaatavad, et, oi, päris andekad, vahest maksab neid ikka toetada.

KOMMENTAAR:

Siis solvuks mina.

(Publik naerab)

MT:

Kunagi ei tea. Vähemalt olete proovinud.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Sisearhitektuur ja mööblidisain
(eriala)

Ingrid Carolina Marin Lukats

(lõpetaja)

Textile Center at Iron Yarn Factory (Rauaniit vabrik) as an
Interior Design Project for Social and Cultural Activities Towards
the Development of Creative Industries in Tallinn, Estonia
(lõputöö pealkiri)

Inga Raukas, architect; consultant Kärt Loopalu, MA
(juhendajad)

Document research, interviews, photographic record,
2D planning (plan logistic, sections, elevations, ceiling plan),
3D design and modeling, rendering
(töö tehnika / materjalid)

Recently, Tallinn has experienced the adaptive reuse of industrial centers, which lived abandoned some time ago. Lands and buildings have acquired new life and activities within the urban fabric, offering new opportunities to the community and local tourism. It is worth to mention important local examples such as Telliskivi Creative City (*Telliskivi Loomelinnak*), Rotermann Quarter (*Rottermanni Kvartal*), among others.

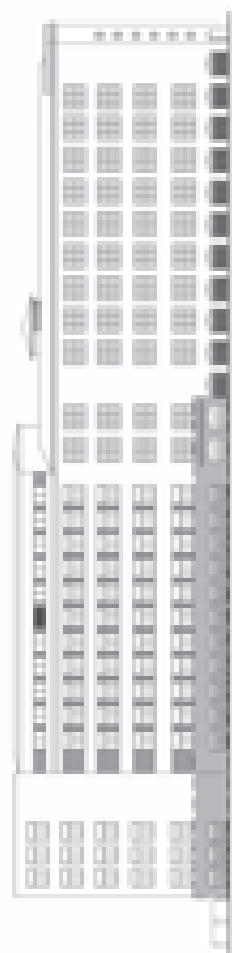
However there is much left to do. There are still many areas without any intervention in really poor conditions, expecting to receive new proposals or adaptive reuse, i.e. to come back to life again. Usually, old industrial complexes are massive, occupying a specific space in the urban fabric and becoming huge wastelands. Most of them have a great historical and architectural value, thereby forming part of the city's identity. I believe that instead of lands and buildings being left to rot and stagnate, they can be adapted and reused.

I found the case of Iron yarn factory (*Rauaniit vabrik*) very interesting. It is located on a narrow corner site between Põhja Blvd and Kotzebue Street in Tallinn, Estonia. It is a factory building under heritage protection due to the intervention of one famous Estonian architect: Eugen Habermann (1884-1944). His design ideas were built between 1926-1932.

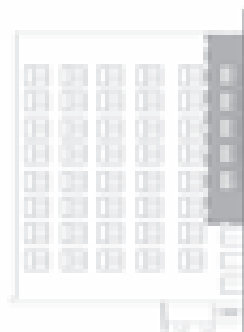
(lõputöö kirjeldus)

ingrid.marin@artun.ee
(e-mail)

www.helloingrid69.wix.com/architecture-design
(koduleht)

1. IRON YARN FACTORY. POHJA PST, ELEVATION (NOT SCALED)

2. IRON YARN FACTORY. KESK KALAMAJA ELEVATION (NOT SCALED)

4. IRON YARN FACTORY. INTERVENTION AREA (NOT SCALED)

3. IRON YARN FACTORY. POHJA PST AND KESK KALAMAJA STREET CORNER VIEW.

5. IRON YARN FACTORY. POHJA PST AND ROTTERDAM STREET CORNER VIEW.

ESTONIAN ACADEMY OF ARTS. MA INTERIOR ARCHITECTURE AND FURNITURE DESIGN.
 TEXTILE CENTER AT IRON YARN FACTORY (RAAMATU KARKEN) AS AN INTERIOR DESIGN PROJECT FOR SOCIAL AND CULTURAL ACTIVITIES TOWARDS THE DEVELOPMENT OF
 CREATIVE INDUSTRIES IN TALLINN, ESTONIA".
 AUTHOR: INGRID CAROLINA MARIN LUKATS. SUPERVISOR: INGA RAUKAS. CONSULTANT: KART LOOPALU.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Igal juhul tuleb proovida.

MT:

Disainige haridusministrile lips näiteks.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

See peaks ikka midagi kavalamat kui lips olema.

MT:

Olen nõus, et need on võib-olla täiesti vaimutud näited, aga need viitavad kõik sellistele taktikatele, mis ei kanna mingit selget sõnumit. Sest on ju teada, et niipea, kui poliitik saab sõnumist aru, on ta kohe kas poolt või vastu (enamasti vastu). Kuid te peaksite suutma pakkuda algatusi, mis tekitavad ambivalentsi, nõutust, mõistmatust, aga samas huvi ja uudishimu. Mulle väga meeldis see aktsioon, mis 2004. aastal Vabaduse väljakul nn vabaduse kellade juures valgete plakatitega korraldati. Poliitikud olid kohutavalt segaduses, et mida nad nõuavad? Miks plakatitele pole midagi kirjutatud? Keegi ei saanud aru, mida nõutakse.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Ent lõppkokkuvõttes see ei olnudki tegelikult aktsioon.

MT:

Ei olnudki, aga tulebki selliseid mitte-aktsioone teha, mis tunduvad olevat viljakamad, kui strateegilised, selge sõnumiga väljaastumised.

GT:

Justkui sirge seljaga...

MT:

Justkui sirge seljaga: “Me läheme sirge seljaga kas või põhja, aga omi põhimõtteid me ei muuda!” Ma arvan, et praeguses kõikehõlmavas süsteemis see ei toimi. Tuleb olla kavalam.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Installatsioon ja skulptuur
(eriala)

Maigi Magnus

(lõpetaja)

Eesti ajalugu
(lõputöö pealkiri)

Hannes Seeberg, MA
(juhendajad)

Segatehnika (skulptuur)
(töö tehnika / materjalid)

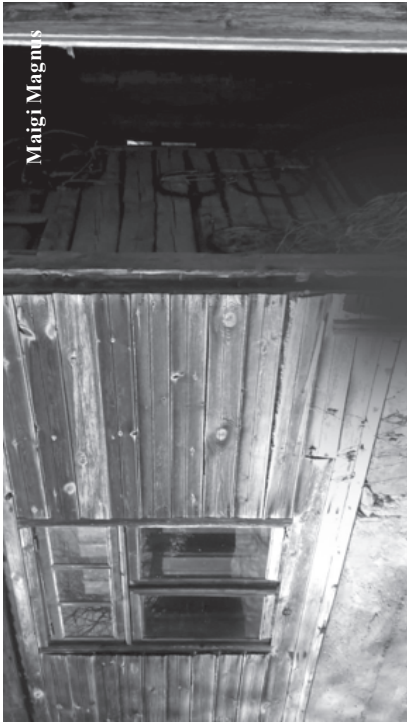
Tegelen oma töös Eesti ajalooga. Ma ei kirjuta ajalugu ümber, vaid peegeldan mentaliteeti, mida leidub Eesti ajaloo käsitlemisel. Kasutan selleks vanast talumajast omalt poolt päästetud mädanenud põrandat ja kaht videot ning teksti, mis need osad omavahel kokku seovad.

Põrandaskulptuur kujutab endast minu poolt taastatud või pigem n-ö üles tuunitud mädanenud põrandat, mis enam nii mädanenud välja ei näegi, kuna olen saepuruks muutuva materjali igasuguste keemiate abil balsameerinud nii, et see enam ei laguneks ja näeks väga väärtuslik välja. Põranda lakikihile olen sulatanud sellelt samalt põrandalt leitud kirjutised. Need pärinevad nõukogude ajast ja on täis vabaduseihalust.

(lõputöö kirjeldus)

maigi.magnus@gmail.com
(e-mail)

www.maigimagnus.blogspot.com
(koduleht)

LAHKAVAD VESTLUSED: BERK VAHER

GREGOR TAUL:

Tere tulemast, head inimesed. Minu nimi on Gregor. Meie tänane esineja on Berk Vaher. Kordan üle, et nende vestlusõhtute mõtteks on kõneleda EKAst ja EKA uuest majast niimoodi, et me õigupoolest kordagi EKA-t ei maini. Täna kõneleb Berk Simon Reynoldsi raamatust "Retromania". Nagu meil tavaks on, teeb kõneleja umbes 20-minutilise sissejuhatuse, millele järgneb diskussioon.

[Heli kõlarist:] Ma läksin ühele sõbrale külla. Ammu juba polnud sääl linnas käinudki enam. Ja siis, kui ma sattusin jälle, siis jäin kohe paariks päevaks, nädalalõpuks ja ööbisin sõbra pool. Ta oli kolinud ühe päris vana kivimaja teisele korrusele. Eks me siis vestlesime sääl igasugu asjadest ja ma uurisin ta raamaturiidlit ja plaadiriidlit, nagu ikka... Aga hommikuks – see oli siis pühapäeva hommik, eks ole – oli tal üks eriline üllatus.

Asutasin end juba minekule, kui ta ütles: “Oota, vaata, mis ma leidsin hiljuti üles.” Videokassett. Ja ta pani selle mängima ja säält tuli: “Mochica indiaanlaste legendid”, üks mu lapsepõlve vahvamaid ja kummalisemaid multikaid. Sõber ütles: “Neid saab nüüd igast kanalite kaudu tellida.” Aga mina kuulsin:

Kõigel on lained, inimestel, asjadel, aegadel... Üht peab kaua otsima, end sellele häälestama. Tema lainepikkus on habras murdosake sinu skaalal. Teine tuleb ise ning on selgelt ja kindlalt kohal.

Ja mõni justkui kaob ruttu käest, kuid taastub ülelevina läbi mõne teise jaama – no näiteks, kui oled raadiost mõne loo kasseti pääle võtnud, siis võid avastada kuulates, et rütmide pöördelt kostab hoopis üks teine lugu, kauge ja tuttav ja ootamatult taastuv... Või telekas... vaatad üht filmi, üht tegevust, üht maastikku või tuba – ja korraga uhkab üle kogu pildi ergavat löövet ja hoopis üks teine inimkogu – inimnägu – inimlugu kangastub kuskilt

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: nahakunsti ja -disaini suund
(eriala)

Anneli Metsmaa

(lõpetaja)

Koos lapsega: lisaväärtusega aksessuaarid
(lõputöö pealkiri)

Dotsent Jaana Päeva, MA
(juhendajad)

Tekstiil, nahk, masinõmblused
(töö tehnika / materjalid)

Iga tarbeese peab olema funktsionaalne. Tavaliselt on koti ülesandeks asjade kandmine, kinnastel ja peakatetel kehaosade soojendamine või kaitsmine. Minu eesmärgiks on disainida aksessuaare, mis lisaks algupärasele ülesandele võimaldaksid nii aksessuaari omanikule (lapse hooldajale) kui tema lapsele ka harivat meelelahutust, rollimängu võimalust jmt. Aksessuaarid on oma materjalilt ning välimuselt mõlemale kasutajale sobilikud.

(lõputöö kirjeldus)

anneli.metsmaa@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

teisest paigast ja ajast, liigutab
 huuli taevas siinse kohal, vestab
 sala oma aegruumist üle siinse ilma...
 [Berk Vaher, "Ülelevi (Lugulaulust)" –
 Erakkond CD, 2004]

BERK VAHER:

Tere, et mitte jääda ainult nimetatud
 raamatu refereerimise tasandile, siis
 ma alustasin millestki isiklikust.
 See tekst oli õigupoolest üsna ammu
 kirjutatud ja tegelikult suuremas
 osas kujutuslik, sest ma ei ole
 kunagi kuskil sõbra juures näinud
 motšiika indiaanlastega multika
 videokasseti. Aga see iha või igatsus
 millegi sellise järele oli kirjutamise
 hetkel olemas. Nagu te võisite
 aimata, oli see tekst kirjutatud
 piisavalt ammu, kuna selline kujutus
 või isegi utoopiline iha asjade
 kättesaadavuse järele on tänaseks
 n-ö tehnoloogilisest vaatepunktist
 lootusetult aegunud. Täna saan
 ma nii selle multika kui mis
 tahes muu asja vaevata Youtube'ist
 kätte, kuid selle teksti kirjutamisel
 olin ma üsna veendunud, et ma seda
 enam kunagi ei näe.

See, miks ma Reynoldsist räägin,
 on ühelt poolt loomulikult häbitu
 reklaam sellele, et ta esineb meil
 7. mail [2012] Tartus Prima Vista
 kirjandusfestivalil. Ma tõin ühtlasi
 siia neid festivali trükiseid ka
 kaasa, ilmselt alahinnates kuulajate
 hulka. Teiselt poolt kõnelen tema
 raamatust tõepoolest sellepärast,
 et see ütleb midagi väga olulist ja
 väga tabavat mitme nurga alt praeguse
 kultuuri ja ühiskonna kohta. See
 teemadering, mida Reynolds selles

raamatus käsitleb, on õigupoolest äärmiselt lai, kuigi pihta hakkab ta ennekõike popmuusika kriitikast ning tõdemusest, et 2000. aastail on selline *rewind*'lik käik, see on ümbertöötlemise või taasesitamise kümnend. Igal eelmisel kümnendil (vähemasti sajandi teisel poolel) toimus mingisugune muusikaline või subkultuuriline revolutsioon, aga nullindad on esimene dekaad, mille puhul on fookuses ennekõike kõigi nende eelmiste revolutsioonide taasesitamine ja läbimängimine. See, kuidas taasesitamine käib, on raamatus mitmel kujul välja toodud, olgu selleks siis kogumikplaadid, uusväljalasked, *comeback*-tuurid, nostalgiatuurid, rokimuuseumid, tribuutbändid vms.

Ta jõuab muidugi ka selleni, et tegemist ei ole mitte ainult muusikalise nähtusega, vaid see esineb popkultuuris igal pool: filmide remake'id, telesarjade uustöötlusted, igasugune *vintage*'i kultus ja seda mitte ainult riiete osas vaid ka *vintage*-mänguasjad, arvutimängud, isegi *vintage*-pornograafia. See paneb teda esitama küsimust, et kas nüüd ongi niimoodi? Kas kogu uus ajastu, igatsetud 21. sajand seisnebki ainult nostalgias oma kultuuri lähimineviku vastu? Kas see seisnebki vaid endiste revolutsioonide uuesti läbikäimises? Kas seisnebki ainult selles, et kogu vägevalt arenenud infotehnoloogiat kasutatakse eelmiste kümnendite teise-, kolmanda- ja neljandajärguliste bändide, filmide, kunstiteoste ja mille iganes välja kaevamiseks ja alternatiivvajalugude kirjutamiseks?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Egon Metusala

(lõpetaja)

Avalik ruum Härjapea jõel
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Vee ruumi parameetrid on raskesti mõõdetavad oma pidevas muutumises, mis omakorda muudab nende defineerimise ligikaudseks. Samas teatav abstraktne vabadus vee ruumi mõiste juures loob arhitektuuri kontekstis võimaluse tõlgenduste paljususeks. Kui rääkida ruumist ja arhitektuurist, siis kasutatakse tühjuse, aine ja massi suhet. Vaadeldes füüsilisi nähtusi nagu vesi, võib väita, et veel eksisteerivad vastandlikud suhted – ta moodustab massi, ehk on võimeline looma piire ja kontuure ümber ruumi. Teisalt kahes oma kolmest aine olekust – vedelas ja gaasilises, on ta iseseisvalt ruum, mille määratlevad tema piirkonstruksioonid või kõrvalasuvate ruumide kontuurid. Vee ruumilisus vedelas aine olekus on mõneti ainulaadne ja metafüüsiline, sest ükski teine aine ei võimalda inimesele nii selgelt luua kaht ruumilist olukorda ühel hetkel – tühjust ja massi. Tühjuse loob siinkohal vee läbipaistvus ja võimalus siseneda vee keskkonda, samas veemass mõjub kõrvalvaatajale kui läbimatu ning kinnine süsteem. Nii erineb vee ruum harjumuspärasest ruumi kogemusest, kus ruum koosneb tühjusest, õhust ja seda raamivast ning defineerivast väliskontuurist. Vees olles on inimesed kahes ruumis korraga.

(lõputöö kirjeldus)

egon.metusala@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

Ja mis siis, kui see minevik otsa saab? Kuigi samas jälle, seda hirmu ju ei ole, eks? Seda kaevandamist võib teostada vähemasti praegu veel lõputult.

Huvitav on just nimelt see, kuidas uut tehnoloogiat kasutatakse niivõrd paradoksaalsel moel: näiteks Youtube'is näidatakse kõiki neid ammuseid videosid või multifilme, teiselt poolt kasutatakse seda iseenda lakkamatuks arhiveerimiseks, oma kõige tühisemate hetkede netti laadimiseks jne. Kõik see kummastab Reynoldsit. Lisaks muidugi see, kuidas iPod on kujunenud isiklikuks retrojaamaks, kui palju läbi selle kanaliseeritakse mingit seni olemasolevat muusikat. Üleüldse see, kuidas tehnoloogiat kasutatakse jätkuvalt ennekõike vana taasesitamiseks või arhiveerimiseks, selle asemel, et keskenduda antud meediumi võimalusi kõige paremini välja toovatele loomisviisidele. See on üks raamatu kesksetest teemadest.

McLuhan on ju rääkinud, kuidas iga sõnum (*message*) annab edasi oma meediumi võimalusi, aga antud juhul tekib küsimus, kas see on enam niimoodi või mis sõnum see sellisel juhul on? Kas see uus tehnoloogia või medium ongi täienisti ainult talletamise, taasesitamise, virtuaalse muuseumi loomise tehnoloogia või kas me üldse otsimegi sellele mingisugust uut ja loovat kasutusala või seda, mis on ühe või teise tehnoloogia eriomane loomise viis?

Reynolds kõneleb ka sellest, kuidas tänapäevane popkultuur ihaleb tagasi erinevaid 20. sajandi kultuurirevolutsioone, olgu selleks siis futuristide kunstiuuendus või 1968. aasta tudengimässud. Reynolds põhjendab nende n-ö edu sellega, et 21. sajandi populaarkultuur mõtestab revolutsioone üheselt millegi reaktsioonilisena tänapäeva status quo suhtes. Need tähendavad tagasipöördumist kuldse ajastu juurde, n-ö inimese loomuliku staatuse taastamist. Selle mudeli järgi on elu kattunud vahepeal kõikehõlmavate matriksite ja kunstliku pealisehitusega, mis tuleb kõik maha kiskuda, jõudmaks tagasi selle juurde, milline inimene tegelikult on.

Kõvasti teritab ta hambaid ka nõndanimetatud hipsterite kallal – täheldades muuhulgas seda, et nii nagu keegi ei taha, et teda nimetataks retrofänniks, nii ei taha ka keegi, et teda nimetataks hipsteriks. Kuigi need, kes on kõige rohkem selle vastu, vastavad ise sellele kirjeldusele kõige rohkem. Selle puhul toob ta välja ka tüüpilise käitumismudeli, kuidas enesemääratlemiseks võetakse appi mingisuguseid varjulisi või marginaalseid kultuurielemente ja siis kui need on muutunud üldpopulaarseks, heidetakse need kõrvale. Siinkohal juhib ta tähelepanu tööigale, et enamasti sõltub nende enesemääratlemiseks sobivate elementide levi sellest, kuivõrd “retrod” need on. No siin võiks vastu vaielda, et omast tutvusringkonnast tean väga palju inimesi, keda võiks julgelt nimetada hipsteriteks,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond
(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: nahakunsti ja -disaini suund
(eriala)

Marta Moorats

(lõpetaja)

Disainiprotsess läbi keskkonnateadlike valikute - Marta Cycles
(lõputöö pealkiri)

Reet Aus, PhD; konsultant Marit Ilison, MA
(juhendajad)

Slaidid, A1 planšetid, maketid
(töö tehnika / materjalid)

Ainuüksi materjali valikuga ei saa veel toodet jätkusuutlikuks muuta. See, kuidas materjali on rakendatud, millist funktsiooni ta teenima peaks ja kas tervet elutsüklit on arvesse võetud, on kõik jätkusuutlikkuse võtmeküsimuseks.

(lõputöö kirjeldus)

martakonovalov@hotmail.com
(e-mail)

www.martacycles.blogspot.com
(koduleht)

kuid kes just püüavad keskenduda võimalikult uuele pealetulevale muusikale, kunstile või millele iganes. Reynolds ütleks selle peale, et see uus ise on niivõrd tsitaadiline, et erilist vahet ei ole, kas see on vana või uus.

Viimasest ajast võiks tuua kas või näiteks vaimustuslaine Uku Kuudi plaadi suhtes, mis on väga retroline, mis oli retroline juba siis, kui see materjal salvestati ja nüüd on ta mitmekordselt retroline. Isegi siis, kui Reynolds toob viimase autentse revolutsioonilise popkultuurinähtusena välja 1980. aastate lõpu ja 1990. aastate alguse reivikultuuri, tuvastab ta, kuidas seal tekkis väga kiiresti nostalgia old schooli vastu, kuidas tekkisid muusikalised stilisatsioonid nendest päris algsetest reiviträkkidest või kuidas klubide visuaalne pool kolis üle kunstigaleriidesse, kus korraldati maalinäituseid flaierite põhjal, ehk siis flaierikunstnik pidi oma maalid takkajärgi tegema oma vanade flaierite järgi. See on selline kummaline tagurpidi simulaakrum või n-ö "päris" kunstiteoseks saamine, et kui algul oli see kõik tehtud varase kompuutergraafikaga ning oli otse paberile trükitud, siis nüüd loodi vanade flaierite põhjal maalid, mis nägid suurendatud ja maalitud viisil kuidagi väga kummastavad välja.

Otsides retrovaba saarekest, jõuab Reynolds tõdemuseni, et selleks on *chavi*-de, meie mõistes rullnokkade kultuur, mis on viimane futuristlik saareke popkultuuris. Ameerikas täidab

seda rolli bling-bling hiphop kultuur. Kahjuks ta ei arenda seda mõtet edasi, küllap sellepärast, et ega ta väga ei varja, kuis ta on ise ka üks suur retromees. Arvestades mõningate viimaste kultuuriliste arengutega, tahaks siinkohal Reynoldsile vastu vaielda, et kas see bling-bling või rullnokakultuur on ikka täiesti retrovaba.

(BV näitab ekraanil videot: Tupac Hologram Snoop Dogg and Dr. Dre Perform Coachella Live 2012
www.youtube.com/watch?v=TGbrFmPBVOY)

BV:
Teate, mis asi see on?

KOMMENTAAR PUBLIKUST:
Noh!?

BV:
See on Tupac Shakuri hiljutine esinemine Coachella festivalil. [Publikus on märgata hämmeldust.] Tupac Shakur suri teatavasti 1996. aastal, aga see siin on elusuurune hologramm, mille juurde on miksitud tekst, milles ta tervitab festivali külastajaid ning kõnetab kaasräppareid.

(Muusikapala jätkub)

BV:
Ma pakun, et sellist asja hakkame me veel lähiajal nägema, kus biitlid ja kes kõik veel üles äratatakse ja pannakse uuesti lava peale. Paradoksaalne on siin just see, et n-ö pilootvariant on tehtud artistiga, kes bling-bling kultuurile väga tähtis on.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Urbanistika / Urban Studies
(eriala)

Ulla Männi

(lõpetaja)

Facing Fears in Tallinn
(lõputöö pealkiri)

Katrin Koov, architect; Kalle Komissarov, architect
(juhendajad)

My thesis will deal with the fears that hold us in the city. I will untangle the notion of fear and try to see what are the connections between fear and space. Can space cause fear or does fear lead our use of the space? How could we diminish fear in the city using spatial interventions and methods? In order to reach the answers I will interview people of different backgrounds. Based on those talks I will draw conclusions about the current situation of fears in Tallinn and try to compare the answers to actual conditions. I hope to draw attention to the topic of fear and reduce a part of it by raising a discussion. The fears, however, that are justified need to be dealt with so that we would be able to face them and claim the spaces we want or need to leave less room for fears and their causes. My ideal goal is an overall safer city environment.

(lõputöö kirjeldus)

ullamanni@gmail.com
(e-mail)

www.ulla.manni.ee
(koduleht)

Ei saa sugugi rääkida, et see kultuur oleks suunatud ainult olevikku, et see oleks väga uuenduslik või kuidagi põlgaks vana. Vastupidi, selline kummitusmütoloogia on hiphopis vaat et kõvem kui kuskil mujal.

Kui veel paarist Reynoldsi raamatu teemast juttu teha, sest kõike ei jõua sissejuhatuseks välja tuua, siis näiteks laialdased *reenactment*-projektid ehk sündmuste taasesitamised. Ühelt poolt kõikvõimalike lahingute taasesitused, hiljuti lugesin ma näiteks, et peeti Jäälahingu 777. aastapäeva ja see mängiti kusagil järve peal maha. Siim Nestor kirjutas sellest Facebooki, et ta oli osalenud seal ja tema kamraadil oli keegi lätlane kirvega pöidla puruks löönud. Teiselt poolt on mitmeid näiteid selle kohta, kuidas *performance*-kunstnikud kannavad praktiliselt üks ühele ette kunsti-ajalooliselt kuulsaid *performance*'id. Seejuures mängib siingi kesket rolli kahjutunne, et algselt ei saadud kohal olla ning ehk see rituaalne läbielamine loob mingisuguse kontakti sellega, mis algselt oli. Nende *performance*'de või teiste taasesitatavate sündmuste kultuuriline laeng on seotud nn revolutsioonilise situatsiooniga, mis seda *performance*'i toona ümbritses, kuigi see on osalt väljamõeldis, kui arvesse võtta, kui palju sellistele kultuurilistele sündmustele on hiljem juurde luuletatud. Samamoodi on kuulsate bändide kontsertidega, kus esitatakse laval oma klassikalisi albumeid, kuigi oma autentsuspüüdluses tegelikult on see ääretult kunstlik.

Üritatakse tagasi minna millegi juurde, mida sel kujul algselt tegelikult ei olnudki.

Palju räägib Reynolds ka muidugi plaatide kogumisest ja sellest, mis vajadusi see kogumine täidab, kuidas see pakub võimaluse kas või enda või oma sõpruskonna jaoks muusika- või kultuurilugu ümber kirjutada. Tänapäeval on see muidugi läinud juba sõpruskondadest välja, saanud globaalseks nähtuseks. Need pisikeste plaadikogujate gruppide hulgas loodud alternatiivžanrid või alternatiivajalood on kandunud üle maailma laiali ja mõjutavad väga jõuliselt seda, kuidas kultuurimaitse kujuneb või mis artiste mineviku täielikust unustusehõlmast taas-avastatakse, kuulutatakse kadunud klassikuteks ja antakse neile karjäär, mida neil algselt kunagi ei olnud. Mingis mõttes väga tüüpiline postmodernistlik olukord, kus mitte ainult kõik tuleb tagasi, vaid kõik tuleb tagasi palju suuremana, kui ta esimene kord oli.

Omaette vahva kõrvalteema on Reynoldsil selline alternatiivajaloo reserv või n-ö *uncollectible*, *uncool* või *unfamous* asjad. See on tal küll öeldud väikese ääremärkusena, aga see on iseenesest väga huvitav nähtus, et kui te käite ise kuskil plaadipoodides sirvimas neid vanu plaate, siis te kohtate seal aina korduvaid plaate, mis miskipärast vedelevad seal aastaid ja mitte kunagi *cool*'iks ei muutu. Teiselt poolt aga keegi ei tea ju, kust see järgmine "suur bänd" tuleb. Äkki on jõutud *new age*

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Rauno Mätas

(lõpetaja)

Nõukogudeaegne linnaruum Eesti väikelinnades aastal 2030, Viljandi linna näitel
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Nõukogude ajal loodud hierarhiselt organiseeritud rajoonid ja rajoonikeskused ilmestavad senini Eesti linnamaastikku. Linnade ja nende tagamaade vaheline paindumatu tööjaotus ja suunatud ränne linnakeskuste vahel on eriti väikelinnades, mis olid eelkõige põllumajanduspiirkondi teenindavateks keskusteks ja monofunktsionaalseteks töölinnadeks, taasiseseisvunud Eestis oluliselt muutunud. Nõukogude režiimi lagunedes inimestele tööd andnud tööstused ja kolhoosid ei toiminud enam endistviisi ning töö leidmiseks olid paljud väikelinnade elanikud sunnitud suurematesse linnadesse kolima. Viimase 20 aasta jooksul domineeriv negatiivne iive ja elanikkonna vananemine on oluliseks probleemiks kaasaja ühiskonnas, mis muudab eelkõige väikelinnade väljavaated tuleviku suhtes veelgi keerulisemaks.

Uurimuse eesmärgiks on leida lahendus hõrenevale linnaruumile ning otsida võimalusi elanike aktiivseks kaasamiseks linna arendamisse ja selle kujundamisse. Ühtlasi käsitletakse põhjalikumalt nõukogude perioodil projekteeritud linnaosade toimivust ning võimalikke lahendusi linnaruumi kaasajastamisel. Magistritöö eesmärgiks on välja töötada sobiv ruumiline sekkumine, mis kohandaks linnaruumi kaasajal toimuvatele demograafilistele muutustele ja vajadustele vastavaks, pöörates sealjuures tähelepanu sotsiaalse linnaruumi olulisusele.

(lõputöö kirjeldus)

raunomatas@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

kassetideni ja pole üldse välistatud, et järgmine suur asi võib olla hollandi sült või muu umpa-umpa pop. Kui niimoodi kiiresti läbi hüpatas veel paar asja välja tuua, siis muidugi keskendumine sãmplingutele ja otsestele ning kaudsetele tsitaatidele kultuuris, kuni selleni välja, et mõned muusikateosed ja filmid ainult tsitaatidena püsti seisavadki. Nad moodustavad uue kunstilise kvaliteedi just tänu sellele, et nad miksivad kokku erisugustes varasemates koodides asju ja töötavad tänu sellele, et inimestel on popkultuuri vallas n-ö ühismälu, tänu millele nad saavad sellest visuaalsest või audiaalsest kalambuurist aru. Nii et ühelt poolt retromaania justkui ületab vanu stilistilisi vastandusi, muutes neid olematuteks, teiselt poolt see muusikaline *mash up* toimib tänu sellele, et inimestel on olemas kohati üsna peen maitsemälu, mis suudab neid kihistusi omavahel eristada.

(BV näitab videot Nirvana vs Rick Astley - Never Gonna Give Your Teen Spirit up www.youtube.com/watch?v=NN75im_us4k)

BV:

Võib-olla 2012. aastal elavatele inimestele ei eksisteerigi siin enam mingisugust vastuolu, sest on näiteid sellest, kuidas algselt *mash up*ina tehtud lugudest on tehtud omakorda kaveriversioonid, mis on kujunenud edetabelite hittideks. Suur osa muusikast tegelikult toimibki sellel põhimõttel, kahe või enama näiliselt haakumatu stiili kihistuse, samas väga retrolise stiili kihistuse,

kokku istutamisel. Nähtavasti on see kultuuris jällegi laiem fenomen. Aga jällegi, mida Reynolds küsib, on see, et kas see siis ongi kõik? Kas tänapäeva kultuur seisnebki ainult erinevate minevikukihistuste kokku mätsemises ja tulevikuunistus on täiesti kadunud? Ta räägib palju sellest, kuidas 1960. aastatel oli just moes tohutu futurism, ülevoolav tulevikuihalus, unistused tuleviku tehnoloogiast ja loomulikult kogu vaimustus kosmosevallutustest, mis tänaseks on jäänud kas tahaplaanile või eksisteerivad samasuguse nostalgiana nagu kõik muugi. Pigem mõeldakse tagasi nendele kunagistele kuul käimistele või ulmekatele kui kosmoseromantikale, mitte niivõrd sellele, kas meil edaspidi ka kosmoses midagi peale hakata on. Reynolds jõuab selleni, et vaatamata kogu uuele tehnoloogiale on argielus ääretult vähe muutunud: me ei lenda, reaktiivmootorid seljas, me ei teleporteeru, meil ei ole isegi robotitest teenreid sellisel kujul nagu seda ette kujutati. Kuigi jah, mõnel rikkamal mehel võib olla nii, et ta paneb endale kiibi pähe ja ta saab "mõttejõul" avada uksi kodus, aga võrreldes sellega, mida ette kujutati, on see ikkagi natuke hale saavutus.

Reynolds tahab siiski optimistlikult lõpetada ja ütleb, et ta ikkagi usub veel sellesse, et mingisugune tulevik on olemas, aga ta jätab selle lahtiseks, kus see on või kust see tuleb. Ta küll ütleb, et näiteks kosmoseprojekte vaadates võib pilgu pöörata Hiina, India ja Brasiilia poole; need meie mõistes arengumaad on

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja tootearendus / Design and Engineering

(EKA ja TTÜ inglisekeelne ühisõppekava)

(eriala)

Janno Nõu

(lõpetaja)

MEMS (mikro-elektromehaanilised süsteemid)

sensorite võrgustikul põhinev liigutuste jälgimissüsteem

(lõputöö pealkiri)

Professor Martin Pärn, MA; Janno Siimar, MA

(juhendajad)

Electronics overmolding, polüuretaan

(töö tehnika / materjalid)

Cura on sensorite süsteem, mis on mõeldud abistama profisportlasi igapäevasel tehnika ja ekonomsuse analüüsimisel ning vajadusel edastama infot biomehaanika asjatundjale süvaanalüüsiks. Sensorite süsteem edastab infot tahvelarvutisse või nutitelefoni ning vajadusel on võimeline salvestama liigutused sensorites olevasse buffermälusse. Cura liikumise jälgimissüsteem koosneb kehale kinnituvate sensorite võrgustikust, mis koostöös arvutisese biomehaanilise mudeliga suudab tuvastada kasutaja liigutused. Täpne liigutuste tuvastamine on vajalik harjutuste analüüsimiseks, arhiveerimiseks ja hilisemateks statistilisteks uurimusteks. Igapäevane treeningu jälgimine võimaldab mõõta tippportlase vormi muutumist ajas ning tuvastada piirkonnad, mille treenimine mõjub tulemusele kõige enam.

(lõputöö kirjeldus)

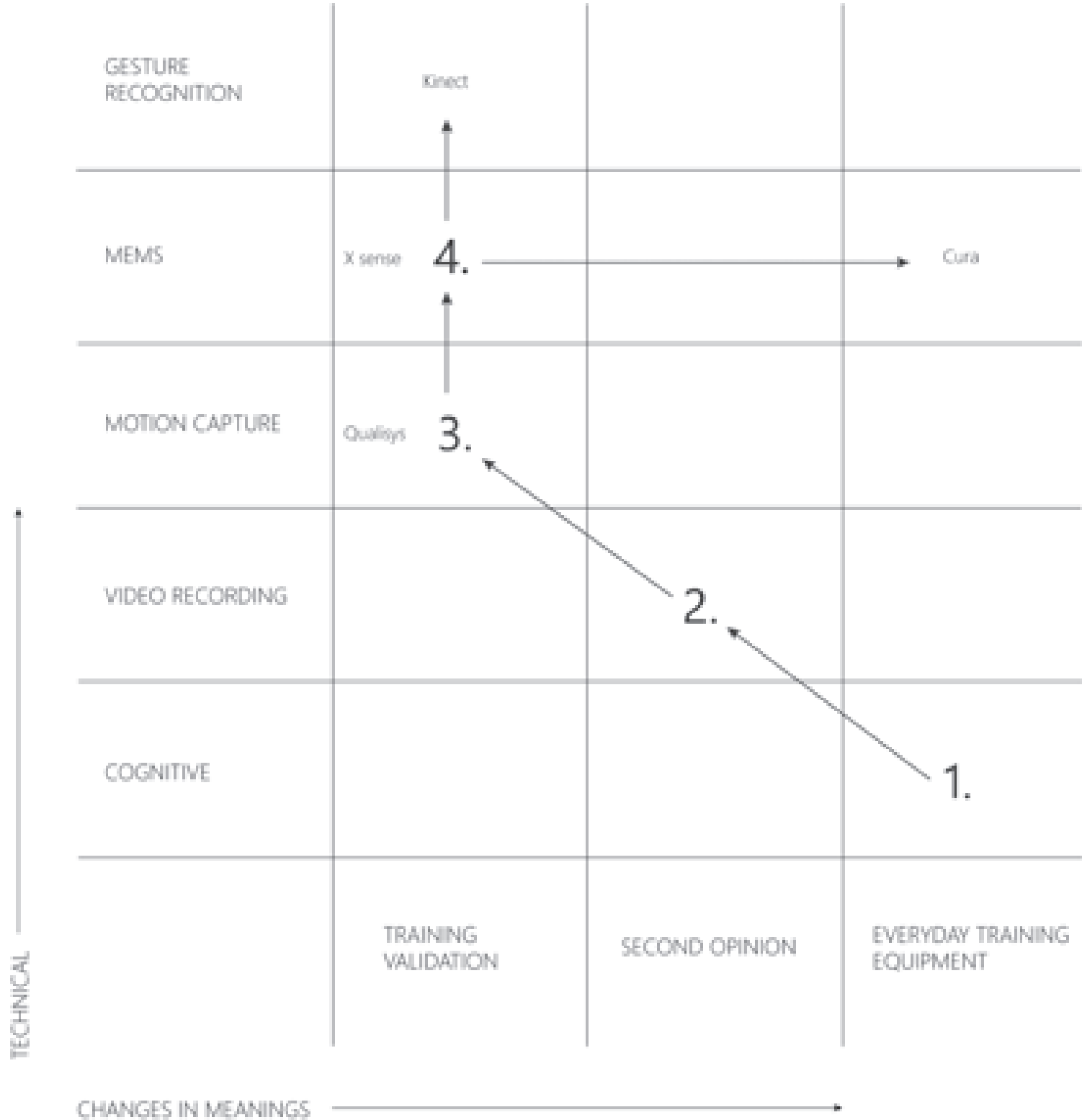
janno.no@eesti.ee

(e-mail)

www.haruharu.ee

(koduleht)

INNOVATION IN SPORTS INDUSTRY

säilitanud uuendusmeelsuse ambitsiooni ja tulevikuoptimismi, nii et ka järgmist popkultuurilist pauku võiks oodata kuskilt sealt.

GT:

Lugesin Guardianist ühte intervjuud Reynoldsiga, kus ajakirjanik palus jagada lugejatega kirjutamistippe. Reynoldsi esimene soovitus oli, et pange arvuti kinni.

BV:

Jah, see on ka väga retro.

GT:

Kas kellelgi on mõtteid tekkinud?

KOMMENTAAR PUBLIKUST

(KATI ILVES):

Ma ei ole seda raamatut veel lugeda jõudnud, aga kas ta kusagil jõudis ka selleni, millal ajalooliselt see tulevik ära kadus?

BV:

Jah, Reynoldsi sõnul leidis see aset kuskil 1970. aasta ümber, sisuliselt juba natukene varem, ütleme siis, kui hipivaimustus hakkas üle minema ja biitlid olid laiali läinud. Nii et tegelikult see futurismiaeg oli suhteliselt lühike, 1965 võis olla tippaeg ja sisuliselt kuskil viis aastat hiljem oli tulevik juba otsas. Kuigi samas vaidleb ta paiguti ka iseendale vastu, kuna tuvastab neid reaktsioonilisi kihistusi ka varasemates popkultuurilistes liikumistes, ent üldjoontes jah, tema sõnul hakkas tulevik 1970. aastate alguses ära

lõppema. Mitte, et ta kohe oleks ära kadunud, aga igatahes selleks sajandiks oli otsas.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Ei saa salata seda korduse punkti siin, et kogu ajalugu on põhimõtteliselt korduse peal: modernism, stalinism olid põhimõtteliselt samasugused, mis praegune *mash up*. Ma ei usu, et kunagi olekski midagi uut olnud, kogu aeg on see sama taasesitamine olnud. See ongi nagu ühismälu või rituaal, mis on meile ilmselt kuidagi sisse sööbinud. Aga mulle meeldis just see, et sa tõid välja selle rullnokakultuuri. Ma ise olen ka mõelnud sellele, kuidas rullnokkade kultuuri ajalooga seostada, et äkki see on seotud kuidagi teadmatusega, teadmatusega sellest, kus inimene viibib. See on sarnane reivikultuuri puhul, et reivil sa kuidagi ei teadvusta endale, mis su ümber täpselt toimub. Täpselt sama on rullnokakultuuriga, mille sees olemine ei eelda teadvustamist.

Mis puutub tehnoloogiasse, siis mulle tundub, et tihtipeale tuleb tehnoloogia inimestele pisut hilinenult järele, kuigi ta on põhimõtteliselt olemas, aga tema täit potentsiaali kasutatakse väikese hilinemisega. iPodide ajastu

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja tootearendus/Design and Engineering

(EKA ja TTÜ inglisekeelne ühisõppekava)

(eriala)

Aleksei Oleinik

(lõpetaja)

Mobiilne tööriistalaud

(lõputöö pealkiri)

Maarjus Kirs, MSc

(juhendajad)

Lehtmetall

(töö tehnika / materjalid)

The result of the design process is the mobile lighting desktop. This new product helps automobile repair technicians save time by simplifying the work space for the work process and increasing mobility, by having all the lighting equipment in one unit, increasing working surface, shelves and electrical sockets on the same unit.

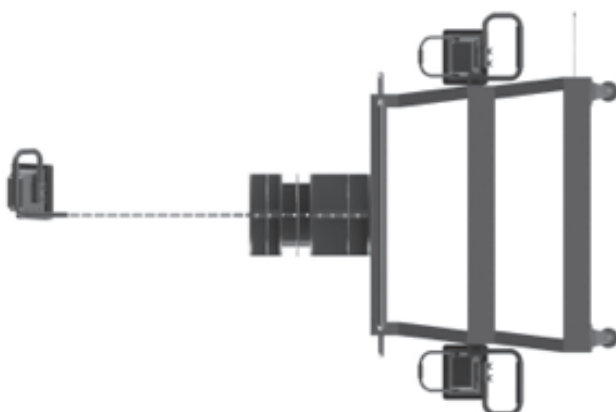
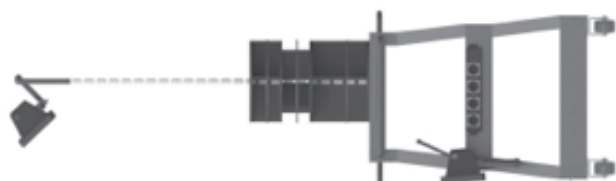
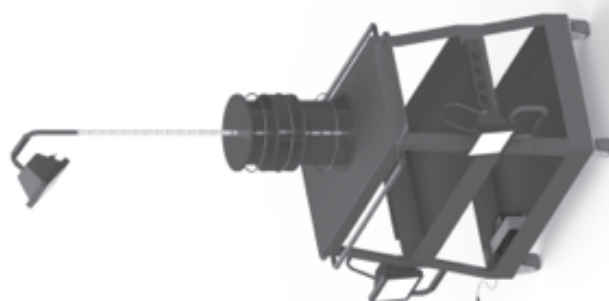
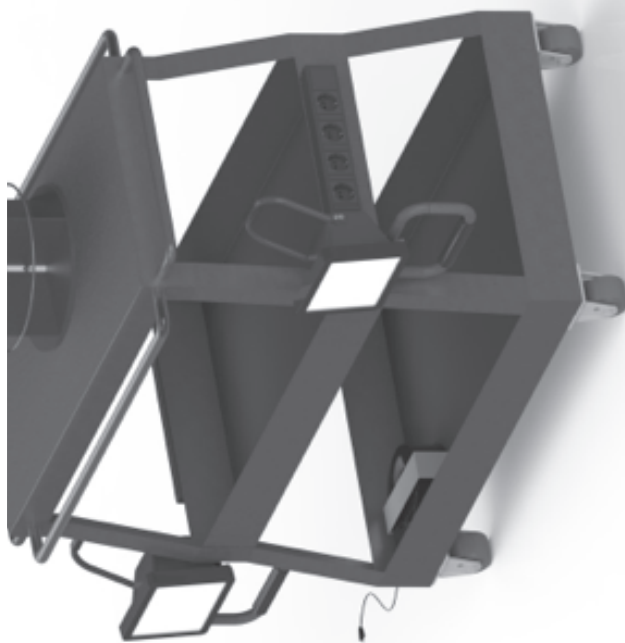
(lõputöö kirjeldus)

aleksei.oleinik@gmail.com

(e-mail)

—

(koduleht)

tegelik väärtus tuleb võib-
olla alles hiljem välja.
See hüpe tekib järsku.

BV:

Selle kohta, et varem on ju ka
laenatud, vastaks Reynolds tõenäo-
liselt nii, et jah, loomulikult
on ka varem laenatud, aga mitte kunagi
varem ei ole laenatud nii suures
koguses nii lähedaajaliselt, prakti-
liselt vahetust lähiminevikust.
Küllap lihtsalt sellepärast, et mitte
kunagi varem pole lähiminevik olnud
tehniliselt sedavõrd kättesaadav.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Jah, võib-olla see ongi
siis see n-ö revolutsioon:
suur võimalus midagi nii
suures koguses toota.
Aga samas Te tõite välja,
et ajalugu kasvabki nii,
et revolutsiooni käigus
purustatakse see, mis on nagu
valesti läinud ning see osa,
mis unustatakse hävitada,
on järelikult see, mis
peab alles jääma. Progress
ongi see jupike, mis jääb
igast purustamisest alles.
See, mida revolutsioon ei
ole päris nullini maatas
lõhkunud.

BV:

Jah, samas see intrigeeriv küsimus
ongi veel, et mida siis praegusest
ajast mäletatakse? Meil on kõigil
mingisugune oma ettekujutus sellest,
millised olid stiililiselt 1960.,
1970. või 1980. aastad, sest need
toetuvad millelegi konkreetsele,

mis sellel kümnendil toimus. Kuid millised on näiteks need 2000. aastad? Või millised on 2010. aastad? Mis iseloomustab neid kultuuriliselt? Mis on see eriomane, mis neile lisandub? Mis hakkab tulevikus olema see retro, mida siit võetakse? Kui keegi tahab teha 2000. *revival*'it, siis milles see seisneb? Orkuti *comeback* või midagi sellist?

GT:

Mil määral see raamat ja selle sisu on kohandatav Eesti kontekstile, sealhulgas ka nõukogude Eestile?

BV:

Oi, väga kõrgel määral. See ongi põhjus, miks ma niivõrd tugevalt selle raamatuga haakusin, sest ma ise olen üsna suur retromees ja retronostalgik ja olen suure osa oma elust sisustanud sellega, et püüda taastada midagi, mida ma kultuurist mäletan. Ühelt poolt ma justkui korraldan mingisuguseid põgenemisi 20. sajandist, aga teiselt poolt unustan ma ikka ja jälle iseennast sinna maha. See võtab kohati mingisugused kinnisideede vormid, eks ole. Ma olen näiteks kirjutanud pika jutu "vikerviisidest", mida kunagi raadios mängiti ja olen püüdnud enda jaoks taastada neid kunagisi elu-*soundtrack*'e või püüdnud mingisugused filmid või multikad välja ajada kuskilt. Seda kõike selle asemel, et kogeda uut. Mul on mingisugune teatav konstitutsiooniline huvipuudus päris uute asjade suhtes. Olgu või uus muusika, mul on vaja, et see mõni aasta vananeks ning alles siis hakkab see mulle tasapisi meeldima, ma suudan

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Stsenograafia
(eriala)

Eve Ormisson

(lõpetaja)

Simulaakrum
(lõputöö pealkiri)

Inga Vares, MA; konsultant Mart Koldits, BA
(juhendajad)

Live-filmi lavastus/audiovisuaalne teos publikule
(töö tehnika / materjalid)

“Simulaakrum” on eksperimentaalne filmi ja teatri žanreid ühendav lavastus, mis kasutab kaameraid, live-montaaži, eksisteerivate ja väljamõeldud ruumide makette, kahe- ja kolmemõõtmelisi leidobjekte, fotosid ja miniatuurset valgusparki. Publik on tunnistajaks nii kujutisele ekraanidel kui selle tekkimise protsessile ruumis. Vaatajate silme all sündiva filmisimulatsiooni peategelaseks ei ole võttemeeskond, vaid publiku liikmed, kes teatrisaalis valmivasse ja linastuvasse filmi sisse lavastatakse. Autorid võtavad etendajatena operaatorite, lavastajate, näitlejate ja tehnikute rolle.

“Simulaakrumi” looliseks lähtematerjaliks on Larry ja Andy Wachowski film “The Matrix”.

Me kardame, et meid ümbritsev tegelikkus on konstrueeritud. Teadmine sellest konstrueeritusest seab kahtluse alla vaba tahte võimalikkuse. Tegelik oht ei tulene reaalsust täitvatest simulaakrumitest, vaid neis mitteteadlikult elamise passiivsusest.

Ihade Osakonna meeskond julgustab hirmule vastu astudes etteantud mudelites teadlikult ja loovalt osalema ning nende süsteemidesse aktiivselt sekkuma. Ihade Osakond (Department of Desire) on teatrikunstnike rühmitus, mis sai oma nime 2011. aasta kevadel Von Krahli Teatris esietendunud lavastuse järgi. Makettidel, minikaameratel ja montaažil põhineva teatrivormi väljatöötamisega alustati 2010. aasta sügisel. “Simulaakrum” on Ihade Osakonna teine koostööprojekt.

(lõputöö kirjeldus)

eve.ormisson@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

sellega suhestuda. Sellised asjad on mulle huvitavad siis, kui nad on moest väljas. Kui nad on hetkel ükskõik millises grupis moes, on mul väga raske nendega ühilduda. Neil ei ole seda üldist kvaliteeti juures.

Aga tegelikult see ei vasta küsimusele, kuidas retromaania Eesti oludele kohandub. Jah, muidugi, kõvasti kohandub. Sageli ju öeldakse, et kas see on mingisugune nõukanostalgia või kas te siis tahate seda aega tagasi? Kas te tahate neid punaseid lippe tagasi? Asi ei ole üldse mitte selles. See on samasugune protsess nagu mujal maailmas, ainult et need referentsipunktid on parasjagu selles ajas. Iseenesest ei ole seal midagi pistmist sellega, mis võim siis oli. Kui vaadata meil sellise pilguga tänapäeva kultuuri või kuulata kaasaegset muusikat, siis ta on kohal. Võta kas või Kosmofoni plaadiesitluskontsert Teletornis. See on nii retro kui saab olla. Nagu ma ennist ütlesin, huvi Uku Kuudi vastu. Viimases Ekspressis oli juttu sellest vinüülijandist (vt Elmo Kõmm, Uku Kuudi funk-kaleidoskoop, Eesti Ekspress, 14.04.2012). Lisaks see, kuidas eesti bändid teevad uuesti vinüüle või kuidas sellega seostub teatav mütoloogia isegi, et vinüüli helikvaliteet on parem. Reynolds mainib ka seda, kuidas iroonilisel kombel paljude klassikaliste albumite vinüülidel uusväljalasked tehakse tegelikult CD masteritest, kuna keegi ei hakka algseid linte välja ajama, mille pealt need vinüülid toona tehti. Kvaliteedivahe on suuresti illusioon. Aga see on see kauamängiv vinüül,

mille sa kätte võtad, eksole, on teatud kultuuriloolises staadiumis peaaegu piibellik objekt, mida CD ega ammugi mingisugune mp3 välja ei kanna.

GT:

Mil määral Reynolds Walter Benjamini võtmes aurast kõneleb?

BV:

Reynolds puudutab seda hästi vähe, aga tegelikult see on ju laiem teema, kuidas masstootmise ajastul kaob ära kunstiteose aura. Aga kas või muusikatööstuse puhul me näeme, et kuidas Benjamin tegelikult eksis või me keegi ei osanud ette kujutada, kuidas ka masstootmise objektile võib tekkida ogar tähis külge, mis toodab kvalitatiivset vahet. Kui näiteks biitlite albumeid on pressitud miljoneid, siis kollektsionäärid hakkavad taga ajama näiteks esimest sadat katalooginumbrit jne. Või kas või mingisugused test pressinguid sellest plaadist, kuigi põhimõtteliselt ei ole ka see originaal. Mis on heliplaadi puhul üldse originaal?

KOMMENTAAR PUBLIKUST
(LYLIAN MEISTER):

Mul tekkis just selline mõte, et materiaalses kultuuris on see sarnane probleem, et tegelikult me praegu kujundame kultuuri mitte ise asju tehes, vaid oma ostuvalikutega, n-ö materiaaalsete tsitaatide kogumise valikutega. Teine mõte on seoses Frank Gehryga, kes on

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond
(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse
(eriala)

Kärt Pauklin

(lõpetaja)

Suuremõõtmeliste paberalusel kunstiteoste konserveerimine
Andrus Kasemaa triptühhoni “Visiidid” näitel
(lõputöö pealkiri)

Dotsent Hilikka Hiiop, PhD;
Margit Pajupuu, Alar Nurkse
(juhendajad)

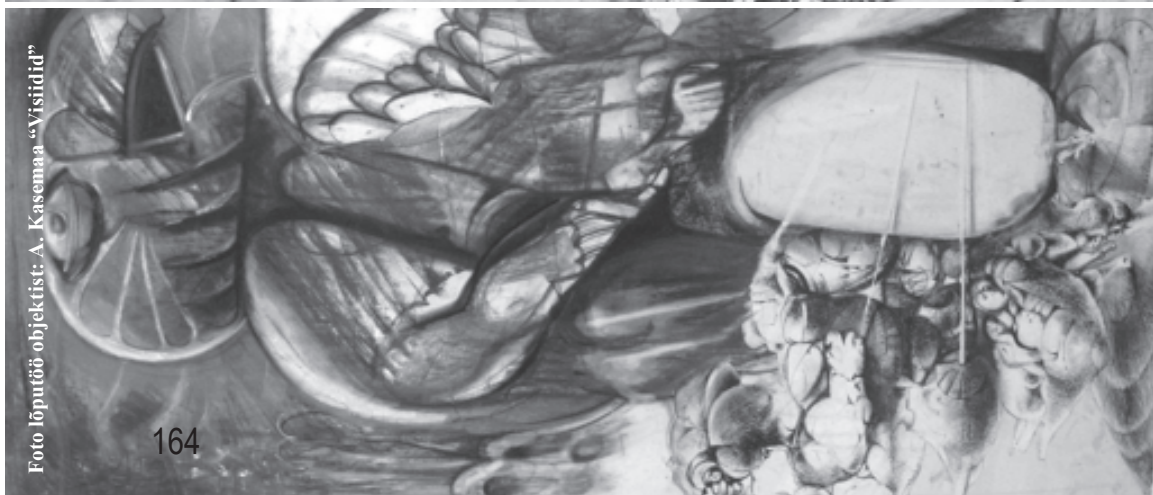
Teoreetiline töö
(töö tehnika / materjalid)

Minu magistritöö tuumaks on imposantne kunstiteos: Andrus Kasemaa 1985. aastal loodud triptühhon „Visiidid”, millega tutvusin esmakordselt 2011. aasta suvel Eesti Kunstimuuseumi maalifondis. Selle teose näol on tegemist nii hinnalise kunstiobjekti kui ka apetiitse konserveerimisprobleemiga. Oma suurte mõõtmete tõttu ei saa seda käsitseda tavapärasel viisil, võrreldes näiteks väiksemate graafiliste lehtede, joonistuste või maalidega. Erilise hoolega tuli koostada konserveerimiskontseptsioon, valida sobiv meetodika, töövahendid ning materjalid, valmistada ette tööpinnad ja kava praktilisteks toiminguteks. Kahtlemata vajas tähelepanu ka vormistamise, eksponeeritavuse ja hoiustamise problemaatika. Usun, et lisaks Eesti Kunstimuuseumi restaureerimisosakonnas töötavatele professionaalidele ja meeldivale töökeskkonnale, inspireeriski ehk just selle objekti keerukus ja kõnekas kujundikeel mind suuremõõtmeliste teostega seonduvat teemat oma magistriprojekti raames uurima.

(lõputöö kirjeldus)

kpauklin@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

kurtnud, et ta teeks
ammugi midagi muud,
kuid sootsium ehk
tellijad ootavad, et ta
toodaks ikka ja jälle
Bilbao kunstimuuseumi
taolist arhitektuuri.
Ta ei saagi enam
edasi liikuda, ta
on kinni selles n-ö
kunstlikkuses. Mitte
et ma retrovaenulik
oleksin, aga ilmselt on
loojatel tänapäeval väga
raske modernist olla.

BV:

Jah, siin võivad kindlasti paljud
teist nähtavasti omast kogemusest
kaasa rääkida, kuidas vanade asjade
lembus kujuneb. Ühelt poolt muidugi
inimesed põhjendavad seda sellega,
et vanad asjad on näiteks kaltsukates
odavamad, aga päris nii ta ei ole. See
on ikkagi mingisugune stiilitunnetuse
asi või see, kuidas inimesed ostavad
endale koju kõiksugu vanu kohvreid
või postkaarte või kurat teab kelle
päevapilte, mis kuskil antikvariaadis
on, sest neil on mingisugune aura,
mida tänapäeva objektidel justkui ei
ole. On ka loomulikult olemas inimesi,
kes jällegi sinna *chavi*-de või rull-
nokkade hulka kuuluvad, keda see
absoluutselt ei huvita ning nad käivad
kusagil ostupäevadel ja kuhjuvad
endale Tiimarist kurat teab, mis
kola kokku. Mis on muide ka suuresti
tsitaat, sest Tiimari kitš on ju
tegelikult puhas retro.

Ta ei ole 2012. aasta stiili kitš, mis
iganes see peaks üldse olema, vaid ta

püüab taastada eelmise sajandivahetuse kodanikuidüllit. Plastmassist mööbel, mis on üleni kullatud. Ja siis on see teine grupp kompulsiivseid šoppajaid, kes lähevad vanakraamipoodidesse ja ostavad igasuguseid portselankiisukesi ja jublakaid, ajavad kokku vanu pilte jne. Ma üldse ei ilgu selle üle, sest ma ise teen seda samuti. See annab mingisuguse ajalise dimensiooni, sest üks asi on eksisteerida mingisugusel tänase aja plaanil, eksisteerides Facebookis, teine asi on tekitada sellele mingi ajaline vastumööde, teatav maagiline akt. See on selline vaimude välja kutsumine sõna otseses mõttes. Ka see, kui sa üritad taastada midagi oma lapsepõlvest. See on katse endale mingisugust ajalist sügavuse möödet luua.

<...>

BV:

Möelge, kui palju on selliseid bände praegu, mis ühel või teisel moel püüavad esitada mingisuguse varasema ajastu muusikat ja võimalikult täpselt pihta saada sellele stiilile või saundile. Tihtilugu otsitakse välja algne salvestustehnika ja vanad pillid, püüdmaks seda saundi saavutada. Kuigi omas ajas võis see tehnika olla midagi väga uuenduslikku, kõlab see praegu kuidagi vanamoeliselt, kuigi algselt ei olnud see loomulikult eesmärk omaette. Igaüks püüdis siis ju ikka saavutada võimalikult head kõlapilti. Samal põhjusel ei tehtud kunigi mingi ajani mustvalgeid filme sellepärast, et see oli cool, vaid teist võimalust lihtsalt ei olnud.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja tootearendus/Design and Engineering

(EKA ja TTÜ inglisekeelne ühisõppekava)

(eriala)

Aap Piho

(lõpetaja)

Kontorimööbli loomine alustavale kaubamärgile

(lõputöö pealkiri)

Professor Martin Pärn, MA

(juhendajad)

Puit, värvitud/lamineeritud metall

(töö tehnika / materjalid)

In addition to the small to medium sized project-based companies, we see a continuous growth of new start-up businesses with very fluid and collaborative working cultures in need of more flexible, convenient, sustainable and creative solutions. And since working is becoming more playful, we need the solutions to be more fun too.

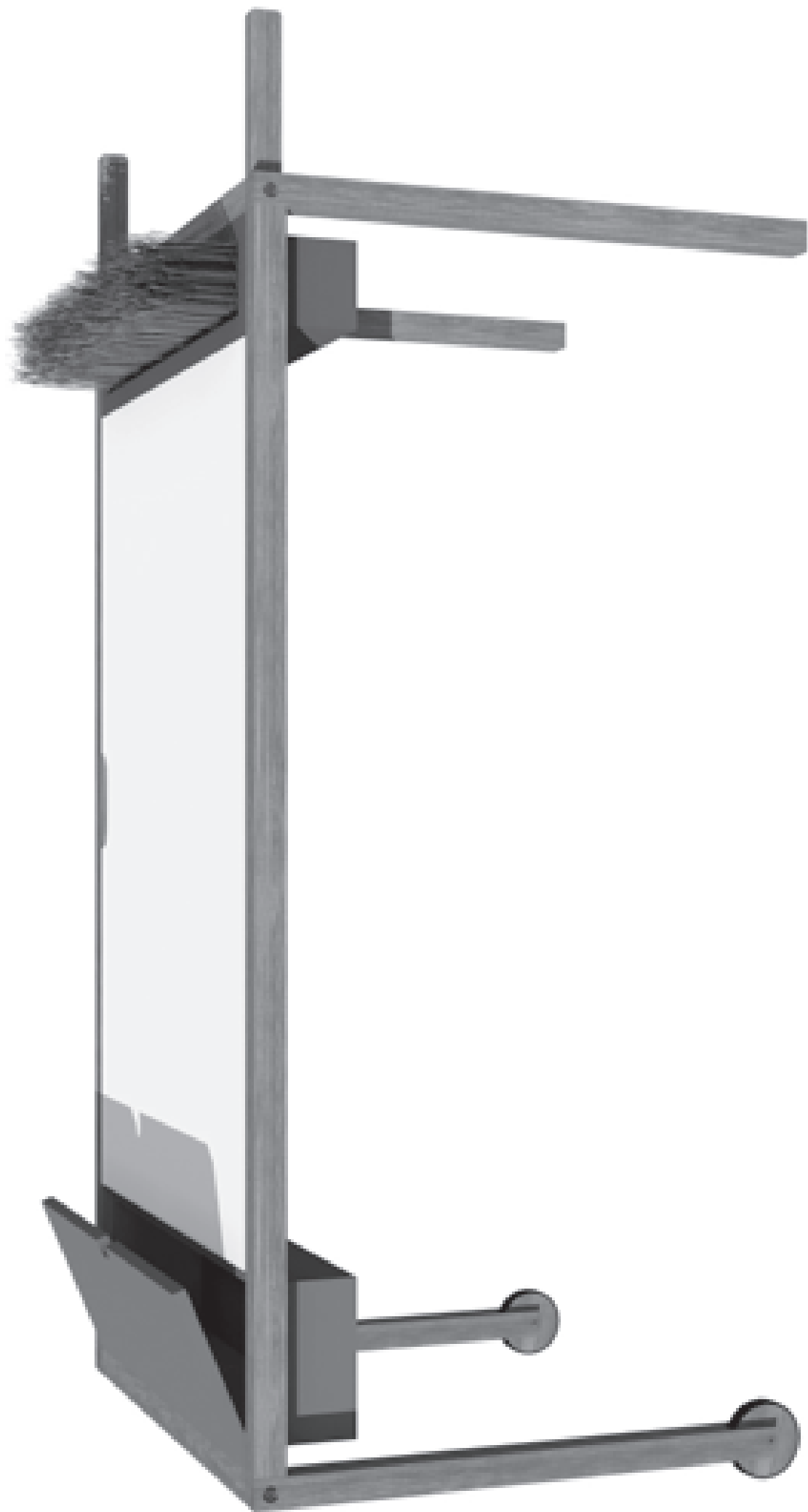
(lõputöö kirjeldus)

aappiho@gmail.com

(e-mail)

www.warmnorth.com

(koduleht)

<...>

BV:

Paljuski on stiilide taaselustamised saanud alguse sellest, et ei ole otsitud mitte vana, vaid midagi muud. Tean seda omast kogemusest, et kui ma näiteks olen tüdinud sellest, mis raadiost tuleb, siis ma lähen kuhugi kasutatud plaatide poodi. Leian midagi, millest ma pole elus kuulnud, aga näiteks ümbris näeb lahe välja ja ma ostan selle. Sellise leiu võlu seisneb just selles, et see n-ö uus info ei seostu minu jaoks mitte millegagi. Selline plaat on nagu mingisugune ufo. Ta on pärit täiesti mõistmatust maailmast.

Aga kui mõelda tagasi Eesti 1990. aastatele, siis põhimõtteliselt oli küll mingisugune selline faas, kus kogu varasem retro püüti kõrvaldada. Püüti kangesti teha mingisugust uut asja. Mis sest, et praegu see paistab juba ise camp, kas või see 1990. aastate tele. Inimesed, kes selles elasid, nende jaoks tundusid 1980. aastate muusikavideod, kujundus või mood niivõrd sealpoolkena (aegununa), et polnud mingit võimalust, et need oleks neile külge hakanud. Lisaks ka see, et kanalid läksid juba lahti. Sat-televisiooni hakati näitama ja kontrast selle vahel, mida tehti siin ja selle vahel, mida tehti seal, oli päris kohutavalt suur. Aga ka 1990. aastad tulevad nähtavasti juba tagasi, kui võtta kas või Maria Minerva plaadikaas, mis estetiseerib toonast uskumatut arvutigraafikat. Ma just enne siia tulekut käisin Raamatukoist läbi ja sirvisin seal

vanu ajakirju, näiteks mingit 1993. aasta "Põhjanaela". Uh, nii rõlget arvutikujundust annab välja mõelda! Absoluutselt iga tekstiboks on külgneva boksiga täiesti haakumatu või ütleme, et tänapäeval niimoodi lambist enam kujundust välja ei mõtle. Aga see oli siiski teatud mõttes futurism. Inimestele, kes olid elu aeg mingisuguseid trükiklotse ladunud, anti ühtäkki arvutid kätte ja loomulikult nad vaatasid välja kõige kihvtimad fondid, mida nad said ja siis lajatasid niimoodi kolm erinevat kirjatüüpi ühte pealkirja.

See on mõnes mõttes seesama asi, mida mõned inimesed tunnevad 1980. aastate suhtes, et ühelt poolt see on kuidagi esteetiliselt õõvastav, aga teiselt poolt seal on mingisugune siiras ja süütu vaimustus, mida nähtavasti tahetakse ka läbi selle retro kogeda. See on süütuse aeg, kuhu soovitakse tagasi minna, sest oma kultuurilise kogemuse tõttu seda tänapäeval enam hästi kätte ei saa. Mingisugusesse teatud irooniavabasse aega. See on igatsus irooniavaba aja järele.

GT:

Mul oli üks mõte selle DJ-ks olemisega seoses. Vabandage, et ma sellise isikliku näite toon, aga minu tagasihoidlik ja äpardunud DJ-karjäär, mis eelmisel aastal lõppes..

BV:

Oota, kuidas see lõppes?!

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Sa saad *comeback*'i teha siis!

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja tootearendus/Design and Engineering

(EKA ja TTÜ inglisekeelne ühisõppekava)

(eriala)

Birgit Pulk

(lõpetaja)

Vargakindla desinfektandipakendi ja

seinakinnituse disainlahendus avalikesse ruumidesse

(Ettevõtte Chemi-Pharm AS näitel)

(lõputöö pealkiri)

Professor Martin Pärn, MA; Dan Mikkin, MA

(juhendajad)

—

(töö tehnika / materjalid)

The goal of this Master's Thesis is to create a set with a wall-mounting and a package that could offer a simple yet effective alternative to the existing products, a competitive edge to the company and could meet the following requirements: it would be near impossible or pointless to steal it, refill it and it could be produced in a way that considers all of the environmentally friendly production methods.

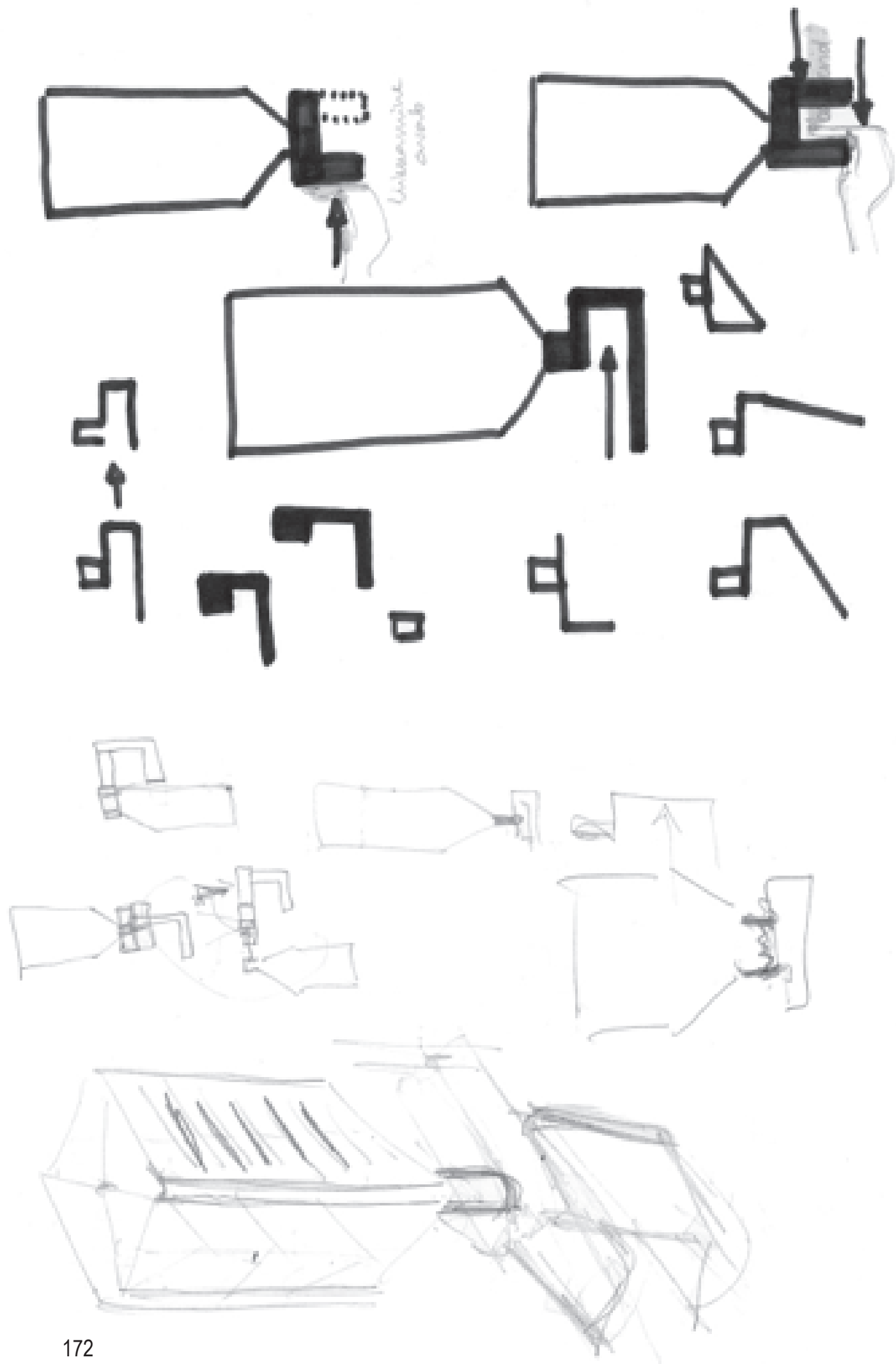
(lõputöö kirjeldus)

birgitpulk@gmail.com

(e-mail)

—

(koduleht)

GT:

Sellele lõpule eelnes aastatepikkune vanakooli diskomuusika vinüülplaatide kogumine ja aktiivne asjakohase muusika otsimine interneti avarustest, kuniks see retromaania päädis sellega, et eelmisel aastal sai mul muusikast sedavõrd siiber, et pärast seda ei ole mul arvutis olnud mitte ühtegi lugu. Isegi oma plaadid viisin vanemate juurde sauna peale, et ma ei näeks neid parkümmend aastat, et siis saaks ühel hetkel need jälle välja tuua. Ausalt öeldes polegi ma seda enda jaoks veel n-ö lahti traageldanud, miks nii juhtus. Igal juhul on selline hea vaba tunne. Kuidas sa ise retromaaniat läbi DJ tegevuse praktiseerid, kuidas see suhe on?

Ruttavalt küsiks sin siia otsa veel teise küsimuse: arvestades seda, et Reynolds on muusikakriitik, siis loomulikult pärinevad tema näidetest muusikast. Mis sa arvad, mil määral retromaania on visuaalsele kunstile kohaldatav? Mulle tundub, et noored kunstnikud ei sorgi eriti, vaid vaatavad ette, kasutamata irooni.

BV:

See kunsti pool ei pea ju seisnema ainult selles, et noored kunstnikud teeksid nüüd lillemaale või vormiksid šamotti. See võib seisneda teatava kunstnikupositsiooni taga igatsemises või teatava avangardi aura igatsemises. Võimalusi mineviku aura taastamiseks on lõputult palju. Mõnel juhul see kindlasti retroküsimus, kui kasutatakse mingisuguseid tsitaate või kasutatakse mingisuguse ajastu

popkultuuri elemente või miksitakse need millekski uueks kokku. Teiselt poolt, kui seda eitatakse, siis see eituse võib ka millelegi varasemale tagasi viidata. Sellised vihaselt võitlevad sotsiaalse kunstniku positsiooni esindavad kuraatorid ja kunstnikud kordavad ju ka mingisugust varasemat kunstnikupositsiooni, püüdes mingisugust varasemat revolutsiooni uuesti siin ja praegu läbi elada. Mis minule ausalt öeldes on alati natukene naljakas. Mõnele sellisele juhtivale kunstifiguurile või eestvõitlejale on lahe mainida, et mulle meeldib Jüri Arrak ja siis vaadata, mis juhtuma hakkab, kuidas inimesel tulevad silmadest kaks raketti välja ning ta kurja kuulutavalt nõuab: "Kuidas sulle saab Arrak meeldida!?"

GT:

Aga praegune Y Galerii tänavakunstnike näitus?

BV:

Tead, ma ei ole jõudnud sinna, kuigi ma väga tahaks minna muidugi. Mul on natuke kahetised tunded selle kohta. Ühelt poolt on see asi, millele ma väga kaasa elan, teiselt poolt, mille kuradi pärast tänavakunst galeriis? Mida see endast kujutab? Seetõttu ma natuke kardan sinna minna, kuigi kindlasti käin seal ära. Pean end kuidagi ette valmistama selleks ning minema heal päeval, kui ma olen heas tujus, sest muidu ma hakkan äärmiselt sümpaatsetele inimestele ütlema halbusi, mida ma pärast kahetsen.

Nüüd see DJ-küsimus. Minu DJ-karjäär ei ole vist lõppenud. Ma ei arva,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Stsenograafia
(eriala)

Sander Põldsaar

(lõpetaja)

Simulaakrum
(lõputöö pealkiri)

Jaanika Juhanson, MA; konsultant Mart Koldits, BA
(juhendajad)

Live-filmi lavastus/audiovisuaalne teos publikule
(töö tehnika / materjalid)

“Simulaakrum” on eksperimentaalne filmi ja teatri žanreid ühendav lavastus, mis kasutab kaameraid, live-montaaži, eksisteerivate ja väljamõeldud ruumide makette, kahe- ja kolmemõõtmelisi leidobjekte, fotosid ja miniatuurset valgusparki. Publik on tunnistajaks nii kujutisele ekraanidel kui selle tekkimise protsessile ruumis. Vaatajate silme all sündiva filmisimulatsiooni peategelaseks ei ole võttemeeskond, vaid publiku liikmed, kes teatrisaalis valmivasse ja linastuvasse filmi sisse lavastatakse. Autorid võtavad etendajatena operaatorite, lavastajate, näitlejate ja tehnikute rolle.

“Simulaakrumi” looliseks lähtematerjaliks on Larry ja Andy Wachowski film “The Matrix”.

Me kardame, et meid ümbritsev tegelikkus on konstrueeritud. Teadmine sellest konstrueeritusest seab kahtluse alla vaba tahte võimalikkuse. Tegelik oht ei tulene reaalsust täitvatest simulaakrumitest, vaid neis mitteteadlikult elamise passiivsusest.

Ihade Osakonna meeskond julgustab hirmule vastu astudes etteantud mudelites teadlikult ja loovalt osalema ning nende süsteemidesse aktiivselt sekkuma. Ihade Osakond (Department of Desire) on teatrikunstnike rühmitus, mis sai oma nime 2011. aasta kevadel Von Krahli Teatris esietendunud lavastuse järgi. Makettidel, minikaameratel ja montaažil põhineva teatrivormi väljatöötamisega alustati 2010. aasta sügisel. “Simulaakrum” on Ihade Osakonna teine koostööprojekt.

(lõputöö kirjeldus)

sanderpoldsaar@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

et see oleks alanud teistel alustel kui sinul. Kindlasti ei alanud ta niimoodi, nagu praegu need plaadipoe müüjad on rääkinud, et neil käivadki poes mingid tüübid, kes tulevad jutuga, et kuule, ma tahaks DJ-ks saada, et mis stiiliga ma kõige rutemini kuulsaks saan? Vahva on mõelda, et sellised inimesed ongi tegelikult olemas. See ongi see *chavi* värk nähtavasti. Mul pigem lihtsalt hakkas ühel hetkel üle ajama, kuna olin mingisugusest kompulsiivsest vajadusest tulenevalt kõiksugu muusikat endale kuhjanud ja seda kuulanud ja sellest vaimustunud, aga sealjuures riskinud tegeleda tohutult suure hulga frustreeriva värgi kuulamisega. Tead ju küll, sa ajad endale kokku kuhja plaate kuskilt vanaplaadi poest, millest suurem osa on lihtsalt igavad; oleks nad siis jälgid, mis enamasti hakkab ju meeldima lõpuks... On ka tehtud palju, palju sellist muusikat, mis lihtsalt ei pakugi kellelegi huvi ja siis sa mõtled, et milleks see on tehtud või mis võis olla nende inimeste motivatsioon seda tehes. Aga ühesõnaga, ühel hetkel see muusika hakkab lihtsalt üle ajama ning siis on sellel, kas sa mängid kas kahele inimesele või täissaalile, lõpuks üsna vähe pistmist sellega, kas sa kuhjad seda muusikat ka edaspidi kokku või mitte. On vaid see vajadus seda asja natukenegi inimestega jagada.

Muidugi jah, enamasti ma mängin mingisugust vana kraami, kuigi kohati rõhuasetused muutuvad. Kohati ma miksin sisse ka uuemaid asju, kuigi see, mis võis kaheksa aastat tagasi

olla uus, on nüüd ka juba täiesti retro. Ma olen n-ö vanakraami keskne kas või juba sellepärast, et see on kuhugi maani ikkagi eristav joon. Kui ma teisi kuulan, kes mängivad, neil on hoopis teised valikud, neil on hoopis teised eelistused. Kui Mürilehes ilmub see DJ-rubriik, mille ma algatasin, et nimetage oma klassikud ja hetke kummitajad, siis inimesed üldiselt nimetavad ikka üsna uusi asju, millest väga paljudest ma olen õndsas teadmatuses.

Meie mõlema hea tuttav Peeter Mikk kirjutab Tartu klubikultuuri ajalugu ja seal tuleb välja, kuidas Eesti klubikultuur ja reivikultuur alguse sai, ning kuidas siis inimesed võisid olla ikka halvas mõttes ikka kohutavad hipsterid, sest sa pidid ikka midagi sellist mängima, mida John Peel oli oma saates lasknud ja kui miski läks sellest eeldatud stiilist natukene välja, siis kirtsutati nina, et mis see nüüd üldse on, et miski kommertslik vend on puldis. Aga nüüd mulle tundub, on seda väga palju vähem. Võib-olla tõepoolest ka sellepärast, et olen ise kogenud, kuidas paljude asjade puhul, mida ma mängin, inimestel ei pruugi olla isegi teadmist, et see on vana lugu. Nad mõtlevad, et see on mingisuguse Kalifornia hipsteri arvutiga järgi tehtud stilisatsioon, aga ma mängin ju oma vanu asju. Ma petan! On ju muidugi palju asju, mida ma rihin ikkagi teatavasse joobeastmesse, sest kui inimesel see häbilävi väheneb, tuleb ta põrandale asjade peale, mille peale ta muidu ei tuleks sinna kaine peaga. Aga lõppude lõpuks suur osa

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Taavi Põlme

(lõpetaja)

Vanasadama reisiterminal(id)
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

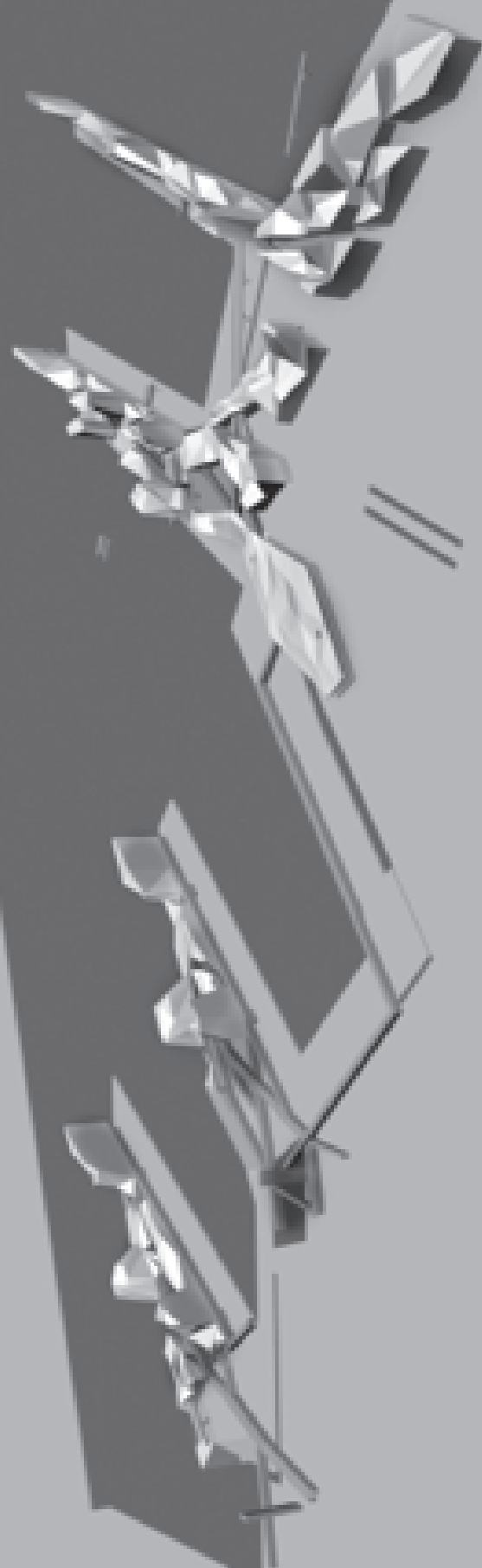
Iidsed linnad mere ääres on sadamate lapsed. Linn on kasvanud ja osa sadama funktsioone on kasvav linn piiri taha tõrjunud. Kaubasadamast on saanud turismivärv. Kust algab sadam ja kus lõpeb linn, on täna raske eristada. Siia on huvitav tulla, et merd, tihedat reisilaevaliiklust ja tuult piiluda.

Mõistmaks terminalihoone olemust, tuleb vaadelda tema ajaloolist kujunemist ning mis rolli mängib terminal kui sõlmpunkt inimeste igapäevaelus, kuidas on terminalihoone muutunud või mänginud rolli ühiskonna muutmisel, ning mis potentsiaali peidab hästi integreeritud terminal linna arengus.

(lõputöö kirjeldus)

taavi.polme@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

peokultuuris just selles seisnebki: inimeste häbiläve parandamises, langetamises. Paljugi sellest tuleb täiesti siirast veendumusest, et väga paljud vanad muusikapalad või -stiilid ongi kuidagi huvitavamad või kõnetavad mind lihtsalt rohkem. Olen selles saundimaailmas või saundipildis rohkem kodus kui mingisugustes uutes.

Ent loomulikult kuskiltmaalt lähebki see ajaga kaasas käimine kunstlikuks ära: miks ma peaksin ennast identifitseerima praegusega? Miks ma peaksin ennast identifitseerima aastaga 2012 või 21. sajandiga või 2010. aastatega? Lõppude lõpuks suurem osa minust kuulub kuhugi varasemasse aega, täiesti võõrandamatult see on see kultuuriline pagas, mis mul olemas on ja saan sellest kõike kasutada.

Aga vastus sellele küsimusele, et kuhu see tulevikkusuunatus siis jääb, siis see muidugi kummitab mind, et mis see järgmine hüpe on? Kuidas kirjutada kuidagi 21. sajandi moodi või milline muusika on nüüd siis päris omane 21. sajandi algusele? Kuhu kultuur üldse suundub? See on ka kõik väga huvitav, mis siis ikkagi on?

GT:

Siis on veel selline teema nagu tänase päeva kriitiline teooria. Kui kaua me kirjutame neid bakalaureuse- ja magistritöid, tsiteerides n-ö klassikuid nagu Walter Benjamin või Roland Barthes, kes on nii tohutult aegunud.

BV:

Retro.

GT:

Retro just nimelt. Kirjutades hetkel
magistritööd tõmbab see küsimus
mul natuke juhtme kokku, et ma küll
võimaluste piires tellin endale
Saksamaalt ja mujalt kõige värskemaid
monumentaalkunsti käsitlevaid
trükiseid, kuid mingisugusest
inertsist kuhjan ma oma lõputõesse
siiski ohtralt mõtteid selliselt
retro-autorilt nagu Juri Lotman.
Miks ma seda teen, kui selles puudub
2012. aasta säde?

BV:

Jah, olles ise nii mingisuguste
akadeemiliste ponnistuste kirjutaja
kui ka õppejõud, olen selle peale
hästi palju mõelnud. Kui sa minult
küsid, siis minu meelest on kogu
selline nn kriitiline diskursus retro.
Teatav kriitilise kirjutamise viis
on in corpore retro. Minu meelest
need asjad, mis kuidagi praegustele
arengutele pihta saavad, asuvad
kuskil mujal. See on pigem selline
esseistlik kultuuriteooria, mille
osaks on isiklik kogemus, kohati
isegi mingisugune fiktsionaalsus ja
võrdlemisi piire ületav kirjutuslaad,
millel on üsna vähe akadeemilist
ambitsiooni. Sisuliselt midagi
sellist heideti ette ka Barthes'ile,
Foucault'le või Derridale, kuid
tänapäevased kirjutajad liiguvad
veel võib-olla sammu võrra edasi või
sammu võrra akadeemiast kaugemale.
Iseasi, kuidas seda mingisugustele
oponentidele või teadustööde
hindajatele selgitada, et sinu *frame
of reference* on mingisuguste teiste
autorite peal. Lõppude lõpuks nii need
nihked toimuvadki. Kunagi olid teaduse

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Mikk Pärdi

(lõpetaja)

Üle jõe
(lõputöö pealkiri)

Professor Toomas Tammis, arhitekt; Tarmo Teedumäe, arhitekt
(juhendajad)

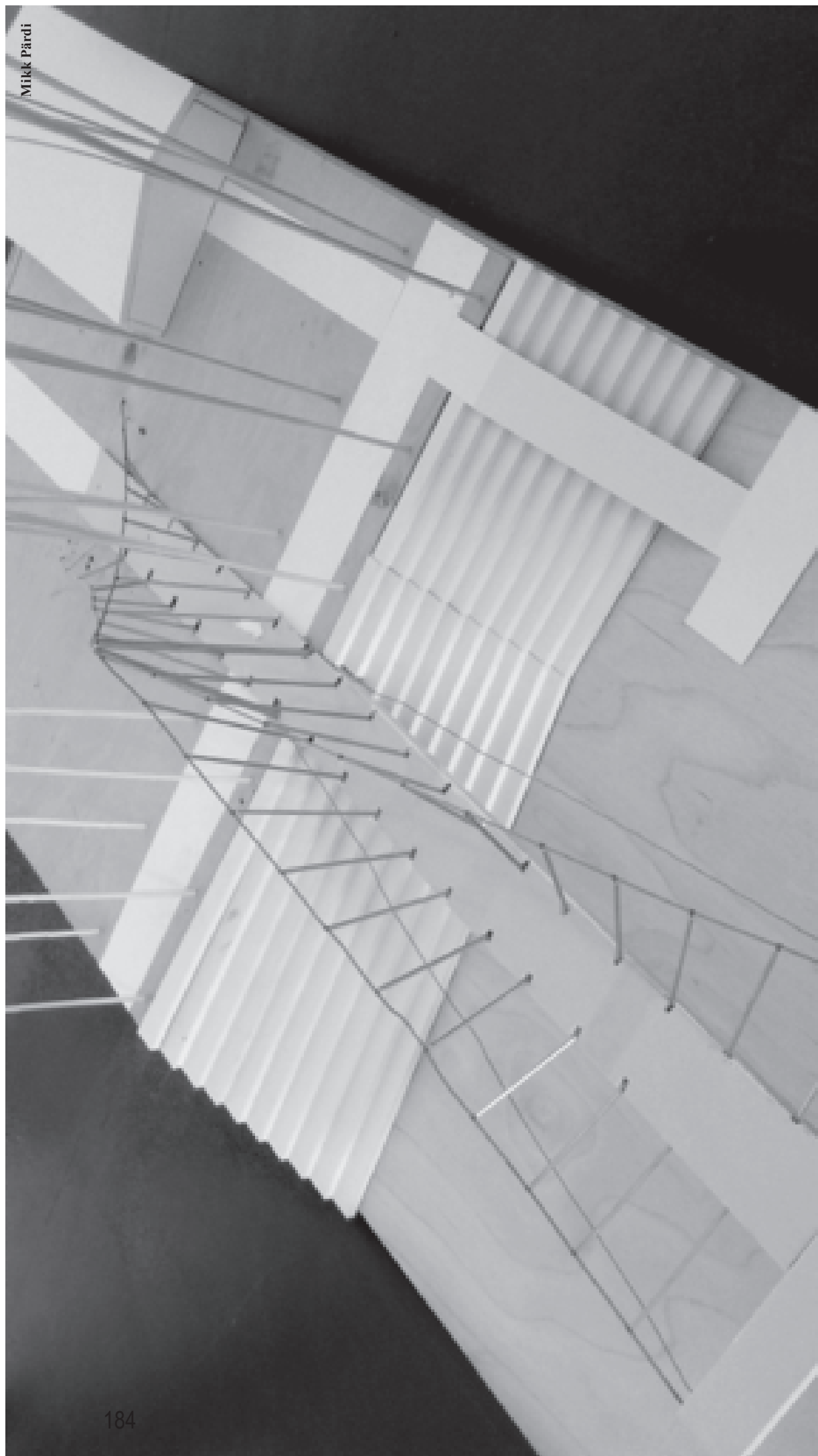
Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Emajõgi voolab läbi Tartu südalinna. Suurem osa selle kallastest on sisuliselt läbi mõtlemata ja oma iseloomult üsna juhuslikud. Mõlemal pool on suured rohealad, kuid linna ja jõe vahel laiutavad magistraalid. Kümne kilomeetri pikkuses ja 50 meetri laiuses rannavööndis on kokku umbes 50 hoonet. Neis on kokku viis toitlustus- või meelelahutusk kohta. 100 000 elanikuga linna kohta on seda vähevõitu. Jõekaldal on suur potentsiaal puhkealana, aga seda takistab intensiivse liiklusega tänavabarjäär.

Supilinnas ja selle vastaskaldal on olukord parem, sest transiitnavaid pole. Ehk õnnestub seda kohta hoida kõikjale jõudva autodevoo eest ning muuta ta veel hubasemaks ja inimsõbralikumaks?
(lõputöö kirjeldus)

mikk.pardi@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

ehitajatel samamoodi nende prantsuse poiste peale ninad vingus, et mis mullimehed need on sellised?! Kus sul see korralik teaduslikult arendatud argumentatsioon on? Mis luuletajad need on?

GT:

Sellega seoses on meil EKA-s suurepärane õppejõud ja kiiksuga filosoof Aleksander Jakovlev, kes loeb siin muuhulgas ainekursust nimega "Inimteaduste arheoloogia". Ma pidin talle sügisel essee kirjutama ning kui me kokku saime, et kirjutise teemast rääkida, siis pidas ta mulle pooletunnise loengu, kus ta andis mulle üksikasjalikud juhendid kätte, kuidas ma peaks selle kirjutama Barthes'i järgi, umbes stiilis, nagu too kiitis plastmassi kui ülimat materjali. Neid soovitusi oli eriti asjakohane kuulda inimese suust, kes disainis Juku arvutite klaviatuure.

BV:

Jah, see on selles mõttes ju irooniline, et need mehed, kes kunagi kohutavalt tahtsid kaanonit lõhkuda või mingisugust akadeemiat lõhkuda, on ise muutunud nendeks ausammasteks. Samamoodi jälle rock-kultuuris need, kes tulid suurte isatapukisadega rock'n'rolli tegema, on ise nüüd sellised taadid, kelle vahakujud on muuseumides ja kes käivad nüüd erinevaid auhindu vastu võtmas. Võib-olla see on paratamatu, kuigi natuke naljakas on ju, kui 70-aastane taat ikka käib ja lärmab, et kuidas ma nüüd peksan kõik laiali, et akadeemia ja kogu rokitööstuse jne. Ta on armas, aga ta on stiililt täielik mõttetud.

<...>

GT:

Oleme jõudnud esimest korda akadeemia teema lävele ning ei tahaks siit enam kõrvale lipsata. Millised on selles kontekstis sinul endal mõtted seoses akadeemiaga? Sina kui Tartu Ülikooli õppejõud?

BV:

Ma olen selles mõttes hästi skisofreenilises olukorras, nagu retroinimesed ikka. Ühelt poolt on mul mingisugune nostalgia kas või hea Tulviste ajas uhtes, kui oli suur akadeemiline vabadus ja võimalus sisustada oma õppekava, millega iganes sa tahtsid. Teatav inimlik side ülikooliga. Teiselt poolt jällegi kui ma mõtlen tuleviku teemadele, siis äkki mõne koha pealt peakski mingisugusest traditsioonist või institutsioonist lahku astuma. Ma olen nii EKA maja kui ka näiteks Eesti Rahvamuuseumi ehituse suur toetaja ja samas jällegi mingisugune pisikene osa minust mõtleb, et äkki seal kuskil on signaal, et liigume edasi, liigume mingisuguse hoopis teise formaadi poole. Olen läbi elanud kultuuritehase värgi, kuidas ühel hetkel oli maja, olid suured lootused, olid suured unistused, ja siis see maja kadus ära. Mis sa teed? Käid peksmas vastu seda ust, et palun laske mind sisse, see on minu maja. Loobi aknaid katki, eks ole, et see on minu maja, kuidas te julgesite need ukseid sulgeda?! Või siis käid ja nutad. Teine ja palju produktiivsem võimalus on see, et orienteerud mingisugusele muule asjale. Leiutad mingisuguse teise tegevusplatvormi.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Disain ja rakenduskunst: keraamika suund

(eriala)

**Rita
Randmaa**

(lõpetaja)

Värvilised massid. Valik tehnikaid toorele savile kõrgkuumuses

(lõputöö pealkiri)

Annika Teder, MA

(juhendajad)

Erinevad keraamilised massid kõrgkuumuses

(töö tehnika / materjalid)

Kuidas luua värvilist dekoori samaaegselt keraamilist vormi konstrueerides? Need on vanad tehnikad, loodud siis, kui ei tuntud veel glasuuri ning ornament loodi erivärviliste keraamiliste masside abil. Sellisel viisil on pinna muster osa vormi tervikust, töö saab enne ahju panemist valmis ning hilisem glasuuriga sekkumine ei ole tingimata vajalik.

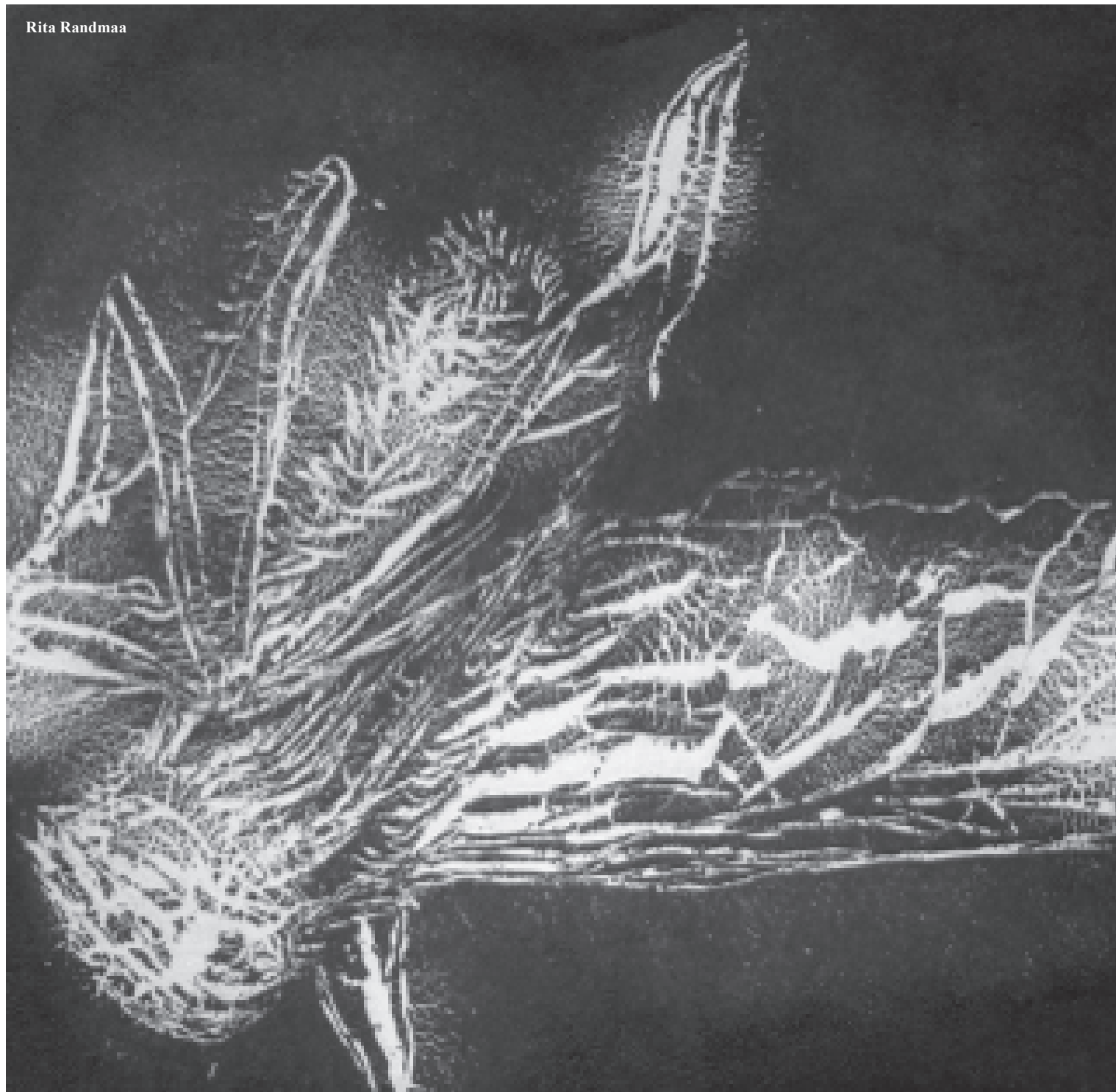
(lõputöö kirjeldus)

ritarandmaa@hotmail.com

(e-mail)

www.keraamikakoda.ee

(koduleht)

Mingi koha pealt oleks see vahva, kui meie ajal pandaks ka mingisugune suur kultuuriline mauseum püsti. Minu jaoks on see ikkagi mingisugune kultuurilise uhkuse püsimine. Me ei kuluta oma maksumaksjate raha telekate, diivanite ja suvaliste jublakate peale, vaid paneme midagi sellist massiivset püsti, millel oleks siis sisu ka, sest kui ta on juba püsti pandud, siis sa pead pingutama, et seal ka huvitav oleks. Aga teiselt poolt üks pisikene uss on mu sees, mis ütleb, et peaksime siiski valmistuma selleks, kui kõik ikkagi perse läheb, vabandust. Mis me siis tegema hakkame? Siuname riiki või kodumaad või mõtleme hoopis välja mingisuguse teise formaadi kunsti õpetamiseks, kooskäimiseks, mingisuguse kultuuritraditsiooni edasi kandmiseks. Põhimõtteliselt on kõik ju võimalik. See on see, et aeg-ajalt tuleb Aleksandria raamatukogu maha põletada, muidu inimene ei liigu edasi, ei hüppa oma kastist välja. Siin on küsimus ka selles, et ehk ei ole endal valmidust sellest kastist välja hüpata? Samas aga mõtled, et mis siis peale hakata, kui see olukord tekib? Ma võiksin selle mõtte ka ümber sõnastada, et probleem on võib-olla selles, et ei ole valmidust ise seda sammu teha, et käige kuradile, me hakkame hoopis teistmoodi seda asja tegema. Aga samas mõtled jällegi, et kui see pauk käib, siis peab selleks kuidagi valmis olema, reageerima hoopis teistmoodi. Eks seda on tehtud ka igasuguste omaalgatuslike kunstigaleriide ja vestlusgruppidega, kas või seesama asi, kus me praegu oleme. Kui Aaviksoo peaks nüüd ütlema,

et minge välismaale õppima seda oma asja, et siin te selleks enam raha ei saa, siis ega nüüd ainult sellepärast asi siin seisma ei jää. Inimesed ei jäta sellepärast kohtumata või mingi-suguste asjade vastu huvi tundmata, et kraan kinni on keeratud. Pigem vastupidi, võib-olla sünnib mingi uus asi.

GT:

Eks see on põhimõtteline vahe, kas ümberstruktureerimine tuleb seestpoolt või väljastpoolt.

BV:

No-jah, ega kunagi ei ole hea kinga saada.

GT:

Ega sa ei käinud EKA maja viimasel peol?

BV:

Ei käinud.

GT:

See oli apokalüptiline kogemus.

BV:

Ja kindlasti väga retro, arvestades neid legendaarseid bände, mis seal esinesid ja üle aastate kokku tulid.

GT:

Just, ja see EKA plaat, mis välja anti sellega seoses.

BV:

Samas saatis seda pidu ka motivatsioon, et edaspidi ei saa jääda oma kultuurimälule alla. Kui nii palju on tehtud, siis ei saa see asi niimoodi pussuga lõhki minna.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Kunstipedagoogika

(eriala)

Jane Raud

(lõpetaja)

Lõiming õppekavas:

põhikooli kunstiõpetus kui lõimiv ja lõimitav õppeaine

(lõputöö pealkiri)

Einike Pilli, PhD

(juhendajad)

Teoreetiline töö

(töö tehnika / materjalid)

Õppimine toimub seoste loomise kaudu nii samuti nagu inimese psüühika funktsioneerib seoste põhimõttel. Uue info meeldejätmine on tõhusam, kui see seostub varemkuuldu või – mõistetuga.

Õppetegevus ja samuti kõik õppetegevuse tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Tähelepanu juhtimine seostele tõstab õpimotivatsiooni, sest selle kaudu näeb õppija, kuidas õpitavaid teadmisi väljaspool konkreetset ainet kasutada. Just õpilase teadvuses toimuv keerulisem protsess on see, mille poole koolis püüeldakse.

Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus.

(lõputöö kirjeldus)

jane.raud@artun.ee

(e-mail)

—

(koduleht)

GT:

Kellelgi mõtteid? Äkki keegi tahab
midagi Youtubeist näidata?

BV:

Väga hästi. Loodetavasti tekitas mu
esinemine mõtteid. Võtke õuna ja
võtke festivali trükis siit ning tulge
Reynoldsit kuulama!

GT:

Aitäh kõigile kuulajatele ka.

LAHKAVAD VESTLUSED: RAEL ARTEL

GREGOR TAUL:

Head inimesed, tore teid näha, aitäh, et tulite. Minu nimi on jätkuvalt Gregor, jätkuvalt on tegemist Lahkavate vestlustega, mille mõte on rääkida EKA-st ja EKA uuest majast, ilma et me räägiks EKA majast või EKA-st endast. Mul on hea meel teatada, et täna on meie külaline Rael Artel, kes räägib elust metsas. Rael on kuraator ja EKA-ga seotud niivõrd, et annab siin loenguid ja on erinevate lõputööde juhendaja. Alustuseks võib-olla sellest, et kui ma sind kõnelema kutsusin, mis olid su esimesed mõtted seoses selle teemaga?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Maie Raud

(lõpetaja)

Balti jaam
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Magistritöö tegeleb Tallinna pearaudteejaama ümbermõtestamisega, kus eelistatakse jalakäijat transpordile. Balti jaam on ühenduslüliliks populaarse elurajooni - Kalamaja ning vanalinna vahel. Praegusel hetkel on see ühendus jalakäijale ebamugav, kuna territooriumil võimutsevad transpordivahendid ning nendele mõeldud alad. Samas puudub erinevate transpordiliikide selge ruumiline ning funktsionaalne koostoime. Lähiaastatel võib oodata ühistranspordi kasutavate inimeste arvu kasvu tänu uutele rongidele, mis lühendavad sõiduaega ning tihendavad sõidugraafikut, uutele trammidele ning uutele Harjumaa Liinide bussidele. Lisaks transpordi arengule elavdavad Balti jaama ümbrust üha rohkem kasutamist leidvad Telliskivi Loomelinnak, Kultuurikatel ning Skoone bastion. Areneva ümbruse keskel aga asub Balti jaam, kus pole viimaste aastatega midagi muutunud. Balti jaama ala vajaks selget transpordi organiseerimist ning jalakäijale kui sealsete funktsioonide tarbijale orienteeritud linnaruumi.

(lõputöö kirjeldus)

maieraud@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

RAEL ARTEL:

Tere päevast. Kuidas ma selle teate vastu võtsin? Tundus huvitav, et midagi rohkem sellist klubilaadset EKA-s korraldatakse, eriti praegu, kui see kool on nii erinevates kohtades laiali mööda linna. Tegelikult mul on isegi õudsalt kahju teist või ütleme nendest inimestest, kes praegu õpivad EKA-s, et teil ei ole EKA sööklat näiteks, kus tiksuda hommikust õhtuni, õlut juua, tutvuda teiste eriala inimestega. Mulle tundub, et kui mina ise käisin EKA-s, õppisin kunstiajalugu, siis oli just sööklas olemine põhiasi, vähemalt esimesel kahel aastal. Mulle tundub, et nüüd sellist võimalust ei ole, kuna ma näen Facebookis agiteerivaid kirju, et tehke maja ka öösel töötamiseks lahti jms.

Aga kui Gregor küsis, siis ma mõtlesin, et võiksin rääkida elust metsas, sest lisaks sellele, et olen kuraator ja õppejõud, olen ka metsaelanik. Seega otsustasin rääkida projektist, mille nimi ongi "Elu metsas". See on hästi palju seotud minu enda elustiiliga, mis on teatud mõttes alternatiiv sellele, et kuigi mulle meeldiks elada Tallinnas näiteks Vabaduse väljakul ja kui see oleks võimalik, oleks kõik väga tore, aga lihtsalt ühel hetkel, ütleme viis aastat tagasi selle n-ö majandusbuumi tingimustes, kus rendid ainult tõusid ja tõusid, jõudsin ma arusaamisele, et kui ma vabakutselise kuraatorina otsin tööd lihtsalt selleks, et maksta renti Tallinnas olemiseks, siis see on surnud ring. Samas ma tollal otseselt midagi teha ei jõudnud ja Tallinna

kesklinnas elamine tundus suhteliselt väsitav, kallid ja pikapeale ka mõttetu. Otsustasin kolida maale, Pärnu maakonda, kus seisis tühjalt mu vanaisa lagunev maja. Mõtlesin, et kunstiajaloolasena ei ole mul ilmselt kunagi võimalik osta korterit Tallinnas või midagi sellist ja siis kolisingi maale ära. Eile, 1. mail, sai neli aastat täis. Alguses mulle tundus see lihtsalt praktilise lahendusena, kuidas elada nii, et raha kuluks vähem, aga siis hakkas selline elukorraldus mind huvitama aspektist, kuidas ma saaksin neid ressursse – kinnisvara, ruumi ja tohutult palju vaba aega – mis minu käsutuses on, oma professionaalses töös ära kasutada?

Need kes on minu pool käinud, teavad, et see ei ole midagi looduslikult kaunist, seal ei ole jõgesid, järvesid, mägesid, merd, mitte midagi idüllilist, see on lihtsalt ilmetu kolhoosimaastik, kus kasvab natuke metsa ja võsa. Selle ressursi ära kasutamist alustasin primitiivsete asjadega nagu suvelaagrid, kuhu kutsusin inimesi nii Eestist kui väljastpoolt. Ma tegin toona "Public Preparationi" nimelist projekti, mille raames toimusid rahvusvahelised kohtumised, mida organiseerides avastasin, et kõige suurem rahahulk selle ürituse korraldamisel läks transpordile ja majutusele. Mõtlesin, et kui saaksin need inimesed majutada oma maamajas, ei peaks ma ajama välja hotellirahasid jms. Nii ma hakkasingi korraldama neid suvelaagreid. Siis korraldasin Baltikumi ja Põhjamaade kuraatorite laagri, mis oli vist kolm aastat tagasi. Ametlikult oli see laager,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond
(teaduskond)

Kunstipedagoogika
(eriala)

Silvia Reinpuu

(lõpetaja)

Haridusprogrammid Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumile
(lõputöö pealkiri)

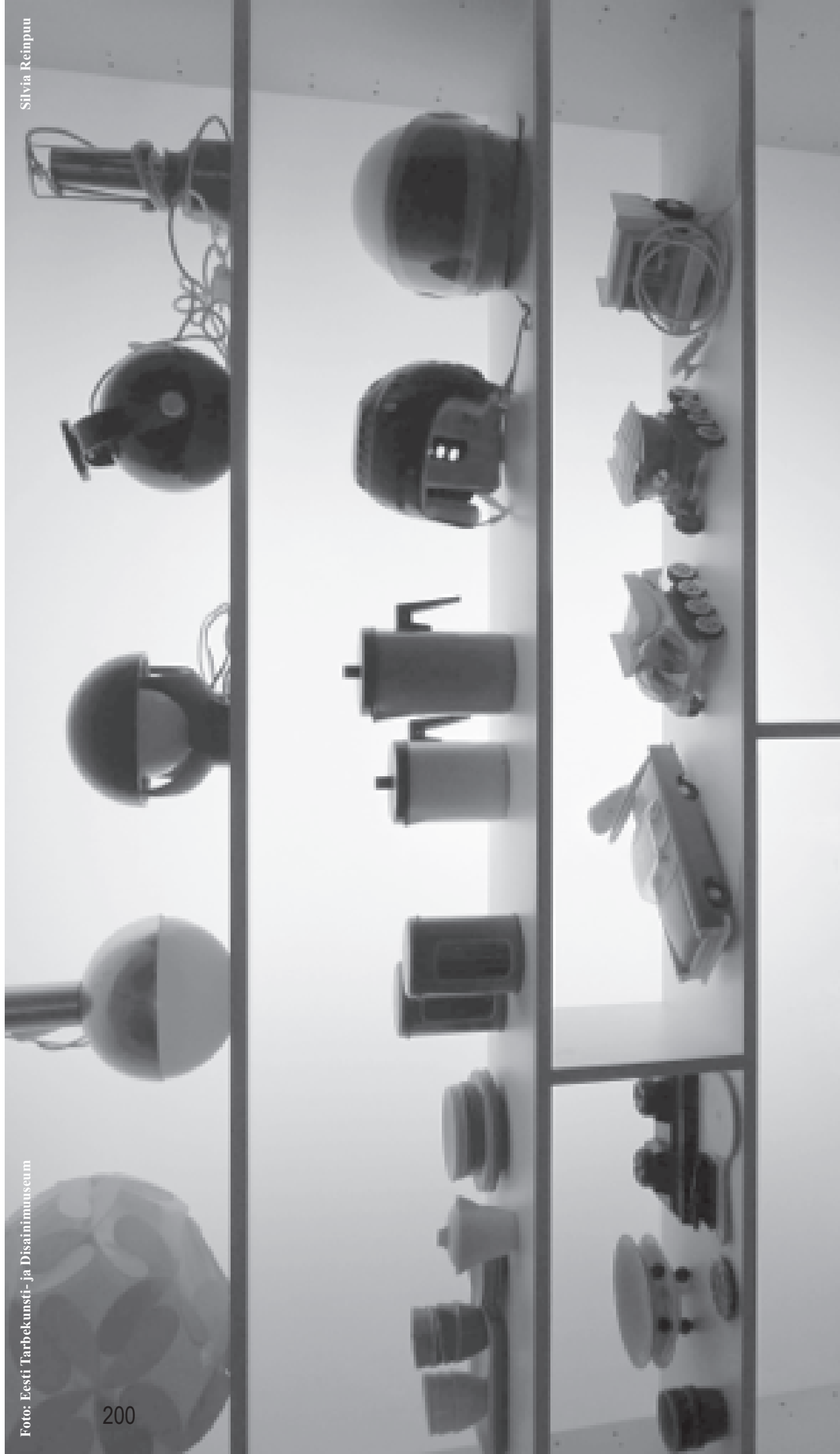
Anu Purre, MA
(juhendajad)

Teoreetiline töö
(töö tehnika / materjalid)

—
(lõputöö kirjeldus)

silvia.reinpuu@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

aga tegelikult me lihtsalt tšillisime ja grillisime ja vahetasime mõtteid ja näitasime üksteisele, mida me teinud oleme. Käesoleval suvel on jälle tulemas üks laager.

Pärast neid esimesi laagreid mõtlesin, et kuidas ma saaksin sealset tegevust rohkem mõtestada, soovisin välja töötada mingisuguse projekti, mis ei oleks otseselt kunstiresidentuur. Huvitav jah, aga hästi paljud inimesed või ka tuttavad, kes on mind külastanud, on öelnud, et oo, siia võiks teha suurepärase residentuuri koha või midagi sellist. Ausalt öeldes mind eriti ei huvita see, et võõrad inimesed kõnnivad mööda hoovi ja mina täidan ainult mingeid pabereid ja formaalare ja ajan mingit raha kokku. Põhimõtteliselt tähendaks see hotelliks muutumist. Aga kaks aastat tagasi saabus hea võimalus arendada selle metsaelu baasil välja midagi sisulist. Siinkohal lisaksin, et mul on tavaks töötada seeriates, mulle meeldib töötada pikas perspektiivis, et kui näiteks võib-olla mõned teist teavad seda "Public Preparation" projekti, siis sellega ma alustasin 2007. aasta alguses ja lõpetasin 2010. aasta lõpus. See tähendab, et ma saan rahulikult planeerida üritusi, rahasid, liikumisi, mingisuguseid laiemaid temaatikaid lahti võtta. Samamoodi oli mul enda projektiruum, 2004 kuni 2008, millega sain jälle läbi mitme aasta planeerida oma tegemisi. Mulle tundub väga väsitav või ma isegi olen sellest keeldunud, kui keegi tellib minult ühe video *screening*'u täiesti suvalisel teemal või ühe väikese näituse kuskile.

Sel juhul ma pean kõik uuesti ümber fokuseerima ja hakkama ennast ümber häälestama. Ühesõnaga ma üritan teha pikemaid projekte.

2010. aastal tuli mulle järjest kolm näitusepakkumist, mis pidid kõik toimuma suhteliselt marginaalsetes kohtades. Esimene neist oli Białystokist, mis on linn Poolas, Valgevene piiri ääres, umbes kolmetunnise rongisõidu kaugusel Varssavist. Seal on suhteliselt viisakas kunstigalerii, mis fokuseerib Ida-Euroopa noorele kunstile. Teine kutse oli Riistast, kus on asutus nagu kim?, millest te olete võib-olla kuulnud. Nad tähistasid hiljuti oma esimest või teist juubelit. Lisaks tuli veel pakkumine EKKM-ilt, misjärel ma mõtlesin kohe, et kui on kolm sellist väikest näitust, siis saan ma ilusti teha sellise pikema projekti ning tegeleda sama teemaga natuke pikemas perspektiivis.

Tulemuseks oli näitusteseeria "Your Periphery Is My Center" (YPMC), mis peaks väljendama metsaelu. Ühelt poolt seda isiklikku elu metsas, kuskil 100 km kaugusel Tallinnast mahajäetud kohas, aga samas, ma kujutan ette, et kui natukene kaadrist välja zoom'ida ja laiemalt vaadata, kus me asume, siis Eesti, Baltikum ja kogu Ida-Euroopa on ju perifeeria. Samas see, mis kellegi jaoks on perifeeria, on teiste jaoks, kes me siin elame, keskus. See projekt andis võimaluse mõelda keskpunkti ja ääremaa omavahelistele suhetele just kunsti vallas.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Kristiina Remmelkoor

(lõpetaja)

Generatsioonide kooselu.
Vananemistundlik ruum Tallinna kesklinna kvartalis.
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Eesti rahvastik vananeb. See tähendab, et meie riigis saab lähitulevikus olema rohkem vanemaalisi kui kunagi varem. Üsna varsti pidurdub tööelise rahvastiku juurdekasv ja ühiskond ei suuda olemasoleva süsteemiga enam tagada pensionile jäänud inimeste elukvaliteeti. Hoolekandeesutused on kallid ja ei vasta vananevate inimeste vajadustele. Tööeliste langenud hooldaja koor-
mus tingib sellest lähtuvalt ka nende endi heaolu languse. See omakorda soosib noorte inimeste väljarännet, kelle jaoks mujal tundub tulevik helgem. Arenevad konfliktid erinevate põlvkondade vahel. Järele jäävad veel vaid lapsed, kes naiivselt elust rõõmu tunnevad.

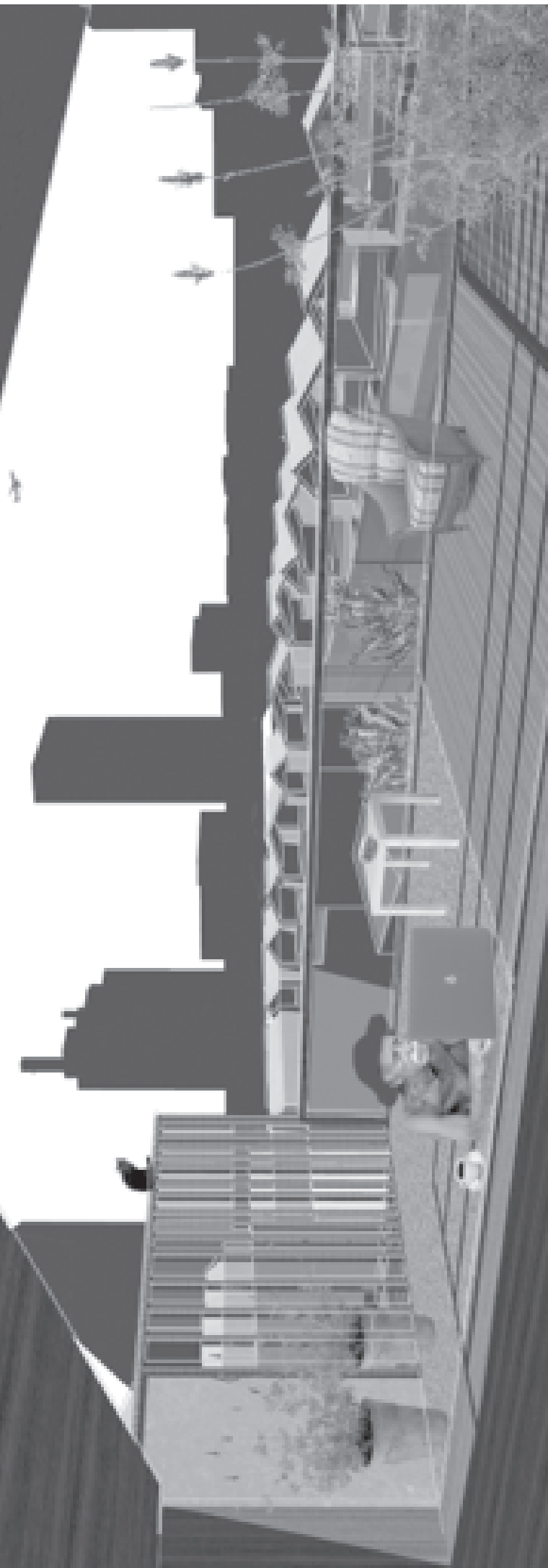
Niisugune tume stsenaarium innustas mind otsima alternatiivset elamisviisi, mis vastaks vananeva elanikkonna vajadustele ja vähendaks tööeliste langevat koormust.

Mis juhtuks kui ühendada ruumiliselt lapsed vanema elanikkonnaga? Magistritöö ideelahendus organiseerib ümber killustunud Tallinna kesklinna elamukvartali ruumilise olukorra, integreerides sinna erinevate vajadustega vanemaaliste elamisüksused ja ühised funktsioonid koos lasteaia. Sotsiaalselt mitmekesine jagatud ruum tekib nii kvartali maastiku, ühiste funktsioonide kui ka elamisüksuste tasandil.

(lõputöö kirjeldus)

kristiina.remmelkoor@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

Selle sarja alguseks kujunes mu esimene külaskäik Białyystoki. Mind kutsuti sinna n-ö *research visit*'ile (uurimuslik külustus, toim.), mis on tavaline praktika, et kui mõni institutsioon tellib näituse mujal tegutsevalt kuraatorilt, siis kutsutakse ta vaatama ruume, näidatakse, kuidas seal kõik asjad on korraldatud jne. Sinna sõitmine oli lõputu protsess ja kui ma kohale jõudsin, siis oligi selline tunne, et see on tõesti auk augus, et seal ei olegi mitte midagi muud peale metsade, aga samas mulle tundus see kohe hea võimalusena, et nüüd on mul lõpuks ometi see projekt, mille käigus ma saan läbi mõelda enda elustiili ja tegemised. Kuigi ma hakkasin Białyystoki näitusega tegelema kõige varem, siis sealne näitus, mis kandis nime "Life in the forest" ning mille kataloog siin ringi käib, kujunes see kogu seeria ajaliselt viimaseks näituseks.

Selle näituse mõte oli uurida, mida tähendab olla kaasaegse kunsti professionaal, kes üritab elada globaalse kaasaegse kunstiga ühes rütmis, üritades järgida neid trende, olla kursis kõige olulisemas, aga samas olles sunnitud elama Tartus, Białyystokis, Novi Sadis, Ulan Batoris või mingisuguses viiendas kohas, mis ei ole nagu Londoni kesklinn. Teemaatika tundus huvitav ja ma hakkasin tegema *research*'i (uurimust, toim.) ning leidsingi, et tegelikult töötab perifeerias väga palju teravalt globaalse pilguga kunstnikke. Mind ei huvitanud selle projekti raames n-ö külalahulludest kunstnikud,

kes elavad maal ja maalivad loomi või teevad aiapäkapikke, vaid just see, kuidas professionaalsed kunstnikud reflekteerivad omaenda positsiooni kuskil ääremaal olles ja töötades, kuidas see osaliselt võib olla vabatahtlik valik, aga tihtipeale on see sunnitud valik, kuna sa oled kas sündinud sellesse konteksti või siis oled sa mõnel muul põhjusel sunnitud elama seal.

Kui rääkida lähemalt YPMC-st, siis sellel seerial olid omad printsiibid, mida ma üritasin järgida. Esiteks see, et see seeria algas vahetult pärast minu KUMU näitust. Muuseumisse näituse kureerimine on väga suur töö, kus sa pead arvesse võtma väga palju erinevaid asju, kuraatorina pead sa suhtlema viiekümne erineva inimesega ja arvestama haridusosakonna, tehnilise osakonna, kirjastusosakonna, marketingiosakonna, kunstnike, ja kõigi teiste soovidega ja leidma mingid kompromissid nende vahel. Pärast seda mõtlesin ma kergendatult, et nüüd tuleb väike projektiseeria, kus on vähe kunstnikke, ütleme, et igas projektis viis kuni kümme kunstnikku, et nüüd ma saan lõpuks teha seda, mis mulle endale meeldib ja töötada kunstnikega, kes mulle endale meeldivad. Mitte et KUMU-s neid ei oleks olnud, vaid et näitust tasakaalustada, tuli mul võtta arvesse võimalikult palju positsioone ja üritada neid n-ö regionaalselt ja sooliselt ja vanusegrupiti tasakaalustada. Seevastu YPMC projektiseeria oli suurepärane võimalus töötada just nimelt noorema generatsiooni Ida-Euroopa kunstnikega.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Maalikunst
(eriala)

Susanna Emilia Salama

(lõpetaja)

Encounters of Visual Art and Music
(lõputöö pealkiri)

Raoul Kurvitz, MA;
konsultant Jaanus Kivaste (Kiwa)
(juhendajad)

Oil paintings, installation
(töö tehnika / materjalid)

My thesis statement is, that music and painting are the same thing. What mostly divides them from each other is merely the material form they take, but the means of inner expression work in a similar process. Even though no-one could ever declare for sure, that there would be a direct correspondence in musical tones and colors, are these two anyhow inseparable in the way they work as means of expression, in means of expressing emotions.

When I started to ponder the topic, many questions arose in my mind. How music affects our mind or how is visual imagery created in our mind? Do certain colors correspond to certain tones in music? What do painting and music have in common and what are the disjunctive factors? In what relation can they be seen similar to each other? How do visual art and music communicate with each other? Are there similarities in the creative processes?

Only after a short research I found that painting as an act is not comparative to the act of playing music but rather to composing music.

My artistic work is an exhibition including three portraits of musicians-composers presented with interviews where they tell about their creative process and relation to the visual side of life. Exhibition is open in the basement of Draakoni Galerii 15th May – 25th May.

(lõputöö kirjeldus)

susanna.salama@artun.ee
(e-mail)

www.sus-sala.blogspot.com
(koduleht)

Ses mõttes on YPMC väga fookusseeritud või isegi lausa diskrimineeriv, sest ühelt poolt ta on väga põlvkondlik, tegeldes kunstnikega minu enese generatsioonist, teiselt poolt näitab ta ainult Ida-Euroopa kunstnikke.

Seeria juurde käib trükistesari, mida tehes me mõtlesime koos disainer Jaan Evartiga, et kuna meil on tegemist näitusteseeriaga, siis oleks loogiline, et nendega käiks paralleelselt kaasas ka trükised, mis ilmuksid justkui ajakirjad teatud intervalli tagant. Otsustasime, et see võiks olla midagi ebaregulaarse *fanzine*'i sarnast, mis oleks midagi näitusekataloogi, *do-it-yourself* (tee ise, toim.) ajakirja ja väikese kunstiraamatu vahepealset. Näituseid tehes on mul alates 2006. aastast olnud põhimõte, et ma ei tee ühtegi näitust ilma kataloogita, sest mulle tundub, et kataloog on tihti ainuke reaalne asi, mis näitusest alles jääb ja mille tegemisse tasuks seetõttu panustada. Me ei tahtnud teha midagi traditsioonilist, kus on ees kuraatorijutt, siis pilt, CV, pilt, CV jne. Kui vaadata neid kahte esimest ajakirja/näituse giidi/kunstiraamatukest, siis neid seob üsna sarnane struktuur, nad algavad alati kunstnikega, kes osalevad, millele järgneb üks näituse keskseid teoseid ning siis minupoolne *editorial* (toimetaja veerg, toim.). Lisaks on mõned pikemad esseed, mõni intervjuu, mõni tellitud tekst kohalikult eksperdilt. Kui kunstnik on Lätist, siis kirjutab keegi Lätist, kui kunstnik on Moldovast, siis keegi Moldovast jne. Mulle tundus,

et see võiks olla midagi sellist, mis töötaks ühelt poolt näituseruumis, kus on teosed, etiketaaž ja etikettide peal on kirjas, mis lehelt sa saad konkreetse kunstniku kohta lugeda, kuid mis elaks edasi ka pärast näitust. Juhul kui sind huvitab näiteks mõni kunstnik, kes siin sees on või mõni autor või see temaatika iseenesest, siis võid sa selle osta ka kahe aasta pärast, sest ta ei ole nii otseselt seotud näitusega. Mul on kahju vaadata, kui on tehtud näitus ning trükitud kataloog suures tiraažis, mida saab levitada vaid kuu aega. Aasta pärast need virnad seisavad kuskil ja tolmuvad ja neid pannakse ukse vahele, arvuti monitori alla või mida iganes, et neile mingisugunegi funktsioon oleks.

GT:

Kuidas Białystoki inimesed sind üles leidsid ja kui nad sinu poole lähenesid? Teiseks, kuhu nad ennast perifeeria ja keskuse väljal asetasiid? Kas näiteks Tallinn tähendas nende jaoks keskust?

RA:

Nad leidsid mind tänu sellele, et ma olen käinud Poolas viimasel kuuel aastal iga aasta vähemalt kolm korda, seega ma tunnen päris palju inimesi seal ja ma olen presenteerinud oma projekte seal kümneid ja kümneid kordi. Mingil üritusel, see võis olla analoogne kuraatorite miiting, rääkisin ma "Public Preparationist" ja seal auditooriumis oli selle kunstikeskuse juhataja, kes vaatas, et, ohoo, päris huvitav. Selle ruumi, Galeria Arsenał, juhataja on väga

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Fotograafia
(eriala)

Katrin Sarapuu

(lõpetaja)

O
(lõputöö pealkiri)

Tanja Muravskaja, MA; konsultant Jane Remm, MA
(juhendajad)

Fotod, dokumentaalne materjal, video, audio materjal
Isikunäitus Hobusepea galeriis 02.05.-13.05.
(töö tehnika / materjalid)

Minu magistritöö koosneb autobiograafilistest sündmustest inspireeritud teostest. Võtan vaatluse alla valulike kogemuste erinevad aspektid ning püüan juhtunut lahti mõtestada.
(lõputöö kirjeldus)

katrinsarapuu@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

avatud noorte kunstnike ja eriti Ida-Euroopa kunstnike suhtes. Tihtipeale toimuvad seal poola noorte kunstnike, kes on umbes 25-aastased, isikunäitused. Galerii teeb neile reeglina kataloogid ning kutsub kuraatoreid väljastpoolt näituseid vaatama. Meie huvid kattusid ja nii nad kutsusid mind, et palun tule tee näitus, aeg on selline ja rahad on sellised. Loomulikult nad ei öelnud, et tee näitus olukorrast metsas, sest siis oleksid nad ju võinud selle ise teha. Aga kui ma käisin seal ja külastasin seda kohta, rääkisin inimestega ja vaatasin, mis seal on, siis pakkusin neile selle teema välja ja neile meeldis see. Alguses nad tahtsid vist mingit eesti kunsti näitust, aga see mõte jäi kiiresti tahaplaanile, pealegi ma ei tee selliseid rahvuspõhiseid selektsioone juba 2006. aastast alates, sest see tundub minu jaoks mõttetu.

See projekt on osutunud vägagi populaarseks, vähemalt mu enda jaoks, selles mõttes, et selle on üles korjanud inimesed, kes töötavad ka kuskil äärealadel. Näiteks nüüd ma sõidan kohe Lapimaale sellest samast projektist rääkima, siis mind kutsuti Šotimaale, mingisse kohta, kui ma küsisin, mis selle koha nimi on, siis nad ütlesid, et, oh, ära küsi, sa niikuinii ei tea seda küla. Veel kutsuti mind Ukrainasse, nii et jah, see on projekt, mille on üles korjanud inimesed, kes on sarnastel positsioonidel, kes tunnevad, et nad elavad kuskil ääremaal, kus nad tunnevad, et elu läheb neist mööda, kuigi nad ise väga tahaksid olla

selle elu keskpunktis või tahavad seda keskpunkti endale sinna luua. Seega võiks selle näituse pealkiri vabalt olla ka "Life In the Desert" ("Elu kõrbes", toim.) või "Life In the Mountains" ("Elu mägedes", toim.) või midagi sellist. See ei ole ainult füüsiline, vaid mentaalne olek. Hästi palju on seotud nende vahemaade tunnetamise või mõtestamisega, need distantsid on väga paljus mentaalsed.

KÜSIMUS PUBLIKUST:

Kuidas sa leiad kunstnikud, kes sulle meeldivad?

RA:

Uurimustöö tulemusena. On kaks põhilist viisi: näitustel käimine ja kolleegidega suhtlemine. Töötades konkreetsetes regioonides, on mul omad kolleegid, kuraatorid teistes riikides ning me tihtipeale palume üksteiselt abi, et mul on tulemas selline näitus, teemaks on see ja see, kas sa oskad kedagi soovitada. Vastastikune soovitamise või konsulteerimine on pidev. Lisaks veel näituste kataloogid.

GT:

Mis olid Białystoki näituse peamised sõnumid või tulemused?

RA:

Need on väga erinevad aspektid, mis välja tulid, kuigi ausalt öeldes ei tahaks ma vaadata näitust kui mingit lahenduste või vastuste kogumit maailma kõikidele küsimustele. Minu jaoks on näitus ikkagi plahvatuse keskpunkt, kus iga teos võib olla diskussiooni alguspunktiks või käivitajaks. Hea näitus või näitused,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Kadri Sauemägi

(lõpetaja)

Soomaa. Väikekultuuride võimalused globaliseerivas maailmas
(lõputöö pealkiri)

Katrin Koov, arhitekt; Kalle Komissarov, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Aina enam ja enam linnastuv ühiskond on Euroopa ja maailma tuleviku väljavaade. Õigupoolest on Soomaa tänaseks üks inimtühjemaid paiku Eestis ja Euroopas. Soomaad võib käsitleda kui hääbuva inimasustusega liigniisket ebamugavat loodusmaastikku, mille fenomen on kevadine üleujutus kui omamoodi ekstreemsportlik meelelahutus, aga võib vaadelda ka kui unikaalse kultuuripärandiga ja loodusega ruumi, milles on potentsiaali olemaks arengumootoriks ümberkaudsetele küladele, valdadele, linnadele ning enamgi veel...

Magistritöös kaardistan olemaosolevaid potentsiaale ja loon arhitektuursete sekkumiste kontseptsiooni, et ka tulevikuks jätkuks elu (Soo)maal.

(lõputöö kirjeldus)

kadrisauemagi@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

mida ma ise üritan teha, on midagi sellist, kus kõik teosed, mis väljas on, üritavad seda teemat tõmmata nii palju laiali eri suundades kui vähegi võimalik, et need avaksid näituse erinevaid aspekte. Võib-olla ma räägiksin paari sõnaga mõnest teosest, mis ja miks sel näitusel väljas olid.

Näituse alguspunktiks oli video, mille autoriks on türgi kunstnik Şener Özmen. Seda videot näidati tegelikult ka kaks aastat tagasi festivalil ART IST KUKU NU UT pealkirjaga "Teekond Tate Modernisse". Video on väga lihtne: kaks meest, üks hobuse, teine eesli seljas, ratsutavad läbi kõrbe. On ainult mäed, kõrb ja liiv. Vahepeal joovad kuskilt ojast, all on kirjad, et teel on oldud juba 40 päeva ja 40 ööd. On väga kuum, on näha, et on tohutult palav. Mehed on mustades ülikondades, vist eksinud isegi ja siis kuskilt künka tagant ilmub välja täiesti suvaline tossudega külamees, kellelt rändurid küsivad, et hei, kas sa oskad meile öelda, kuidas me saaksime Tate Modernisse. Külamees vastab, et ja-jaa, minge sinna poole. Kas see on kaugel? Jaa, see on väga kaugel. Ja nad hakkavad minema. Mulle tundus, et just see video on hea alguspunkt ning sümboolne tähis kunstnikele, kes elavad ja töötavad ja on sündinud sellistes kohtades nagu Türgi või Soome või Gruusia või Eesti. Kas tublile kunstnikule, kes on näiteks Jerevanist pärit, on üldse võimalik jõuda sinna keskpunkti? Mis vahenditega seda saavutada või kas see on üldse oluline? Äkki see on lihtsalt mingi miraaž, mille poole minnakse? See oli näituse algpunkt, mis ühelt

poolt on hästi irooniline, teiselt ka tõsine. Kaasaaegne kunst on ju miski, mis on seotud linnalise keskkonnaga, kus on galeriid, kunstimuseumid, akadeemiad, oksjonid, raamatukogud, diilerid, kusagil väikeses külas pole see põhimõtteliselt võimalik.

Teine teos oli video ukraina kunstnike rühmituselt REP – Revolutionary Experimental Space. Tegemist on noorte kunstnikega, kes alustasid 2004. aastal Kiievis. Nende *performance* oli tehtud Biłystokis spetsiaalselt selle näituse jaoks, kuid nad on seda *performance*'it teinud muudetul kujul varem teistes linnades. Idee seisneb selles, et selle linna või küla, kus seda teost parasjagu eksponeeritakse, keskväljakul istub rahvariietes mees või naine ning laulab traditsiooniliste instrumentide saatel "rahvalaulu" sellest, kuidas ükskord juhtus ei-tea-millises galeriis olema üks mees, kelle nägu oli värvitud kuldseks ja ta süles oli surnud jänes, bõn bõn bõn bõn... Ühesõnaga nad jutustavad folkloorses stiilis *performance*'i ajalugu. Ühelt poolt markeerib see ääremaade kunstnike iha ja soovi liikuda sinna keskpunktidesse, kus need ajaloolised sündmused aset leidsid, teisalt aga annab see teos märku, kuidas need ajaloolised sündmused ääremaale poolenisti mütolooiana. Kuulajad mõtlevad, et oo, Bruce Nauman, oo, elu sees pole näinud, aga, jah, kuulnud olen küll! Intrigeeriv mitmekordne vahendatus.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse

(eriala)

Anu Seidla

(lõpetaja)

Muinsuskaitseameti kuvand ajakirjanduse põhjal.

Kuvandi muutumine ajas 1996., 2001. ja 2007. aasta Postimehe ja Eesti Päevalehe näitel.

(lõputöö pealkiri)

Riin Alatalu, PhD

(juhendajad)

Teoreetiline töö

(töö tehnika / materjalid)

Muinsuskaitseameti kuvandi ehk imago kujunemis- ja kujundamisprotsesse ajakirjanduses ja selle muutumist on oluline uurida mõistmaks ühiskonna väärtushinnaguid, suundumusi ja arenguid laiemalt. Minevikku kaevumise mõte on ikkagi püüd mõista paremini olevikku – analüüsides Muinsuskaitseametit puudutavaid aastatetaguseid meediakajastusi, on võimalik teha järeldusi, et parandada Muinsuskaitseameti ja laiemalt muinsuskaitse mainet.

(lõputöö kirjeldus)

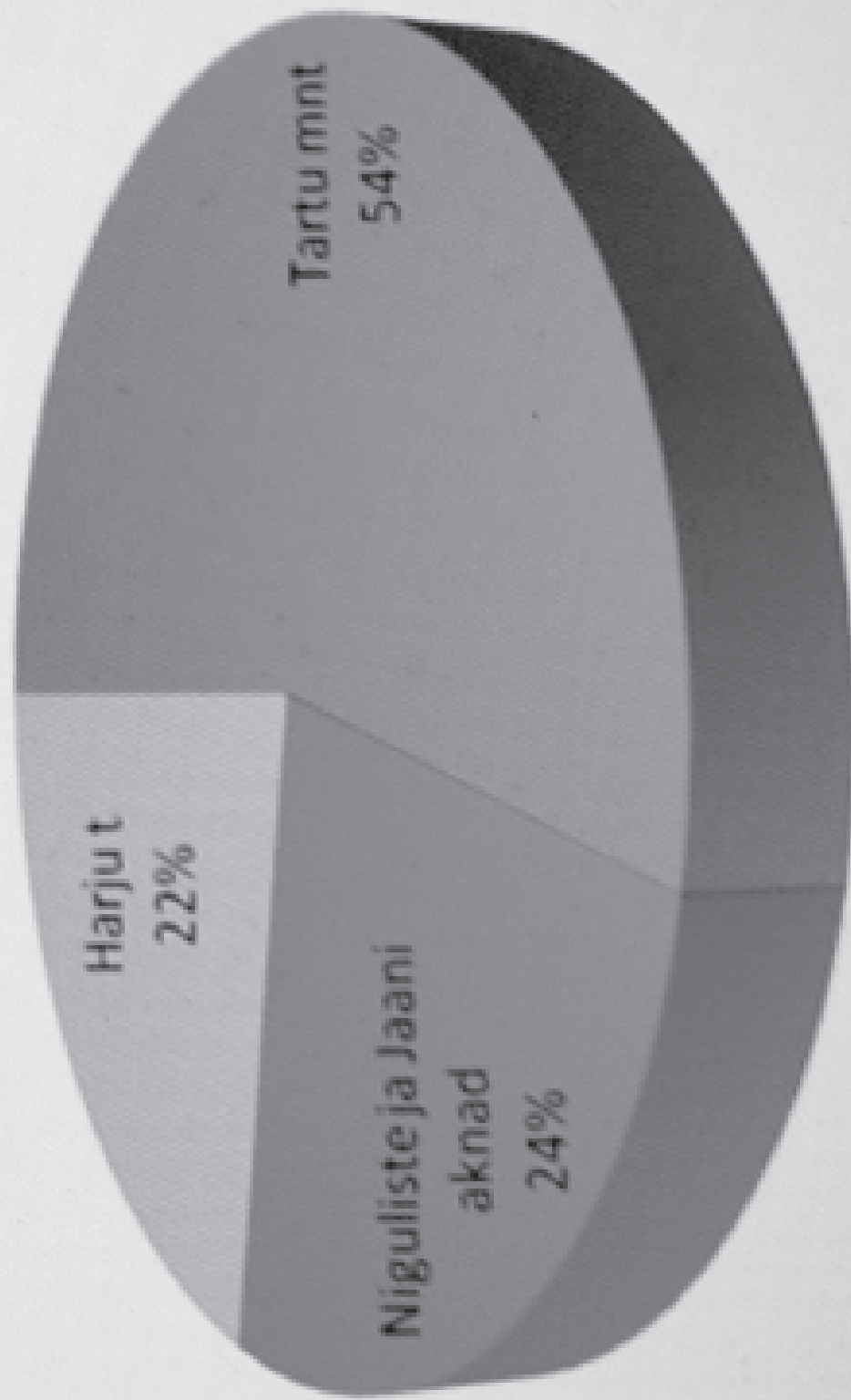
anu.seidla@kirjastus.ee

(e-mail)

—

(koduleht)

Postimehe ja EPL kajastused MKA peateemadel 2001 a (95)

Seal oli lisaks veel palju teoseid, mis kõnelesid kunstniku positsioonist ja loometingimustest ääremaal. Publikus on praegu Tanja Muravskaja, äkki ta tahab ka sõna võtta ja öelda paar sõna, sest temagi võttis sellest näitusest osa.

TANJA MURAVSKAJA:

See näitus pakkus tõesti mõtlemisainet ja oli täielikult erinev mu eelmistest näitusekogemustest. Ma nägin, kuidas kuraator rääkis isiklikust kogemusest ja paistis, just nagu oleks ta kaasaegne kunstnik, kes otsib dialoogivõimalusi ja vastuseid küsimustele, mis teda ja teisi piinavad. Minu arust on see kunstnikele omane lähenemine teose loomisele.

Ma otsustasin kuraatori ideed n-ö illustreerida mitte video ega fotoga, nagu ma enamuses oma töödes teen, vaid esimest korda otsustasin kasutada heli võimalusi.

Lähtusin sellest, et elamine perifeerias tähendab vahel depressiivset või neurootilist seisundit, sest pead kogu aeg arvestama, et oled tsentrumist eemal

ja pead metropolis
elavate kunstnikega
võrreldes tegema topelt-
tööd. Võtsin aluseks
sääsepinina, mis illust-
reeris häirivat ja eba-
meeldivat keskkonda
ja samas on see justkui
metafoor kuraatori
otsusele elada metsas.
See teos oli õnnestunult
eksponeeritud näituse
fuajees, mida külastajad
pidid läbima nii
näitusele sisenedes
kui ka hiljem teisele
korrusele minnes. Teos
koosnes lisaks veel
metsalindude ja tuule
helidest.

<...>

KÜSIMUS PUBLIKUST:

Kas keskuse poole liikumine
on sinu jaoks oluline?
Teiseks, kui liikuda keskuse
poole, kas sulle ei tundu,
et keskus liigub kogu aeg
edasi? Kui oled Pärnumaal,
siis on keskus Tallinnas,
kui oled Tallinnas, siis
mõni muu koht ja nii edasi.

RA:

Minu enda jaoks ei ole keskusesse
liikumine niivõrd oluline. Kui ma
kolisin Tallinnast Pärnu maakonda,
tekkis mul selline tunne, et ma
kolisin kuskilt tiigist maailma
keskpunkti. Ma olen seal, keegi
mind ei näe, mina näen aga kõike,
mis toimub, jõuan kõike jälgida,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Kunstipedagoogika

(eriala)

Maarja Selli

(lõpetaja)

**Riiklikust õppekavast õpilasekeskse “Kunst” õppeaineni,
üldhariduskooli gümnaasiumi näitel**

(lõputöö pealkiri)

Anneli Porri, MA

(juhendajad)

—

(töö tehnika / materjalid)

**Kuidas toimub üldhariduskooli gümnaasiumiosa kunstiaine eesmärgipärane edasiandmine?
Millistel viisidel saavutatakse olemasoleva kursusemahuga (ainetundide arvuga) õppesisu
eesmärgipärane õpiväljundeid arvestav edasiandmine?**

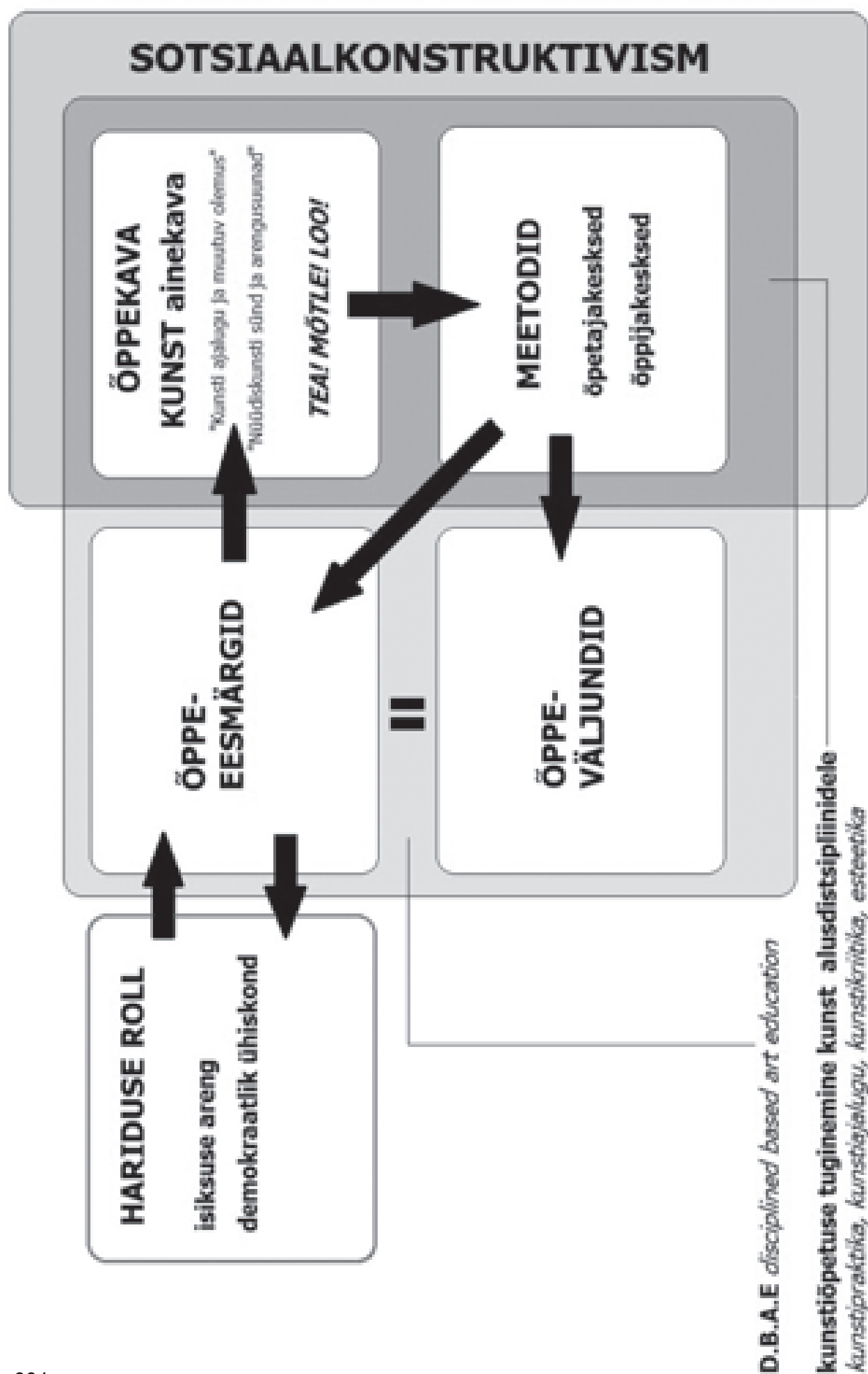
(lõputöö kirjeldus)

maarja.selli@artun.ee

(e-mail)

—

(koduleht)

jõuan kõiki pressikaid lugeda. Selles mõttes oli see väga mugav positsioon. Kui ma tahan, võin ma sealt välja tulla, teha näituseeseeria vms. Põhiline, et ma saan seal istuda ja mul on täie-lik ülevaade ning keegi ei tülita mind mingisuguste jamadega. Ma ei käi kogu aeg väljas ja ma ei näe kogu aeg inimesi.

Mul ei ole seda, et tahaksin kolida Londonisse või mõnda teise suurlinna. Pariisis käisin ma viimati 2001. aastal, hiljem pole lihtsalt olnud põhjust minna. Samas, mis minu jaoks on keskus, kuhu tahan aeg-ajalt minna, on Varssavi ja Berliin. Nende külastamist on lihtne korraldada, sest kodus ma raha ei kuluta ja siis kui tahan, ostan lennukipileti ja lähen vaatan, mis seal toimub. Olen nädal aega ja tulen tagasi. Nüüd käisin just fotoosakonnaga Berliinis, nädal aega hommikust õhtuni näituseid, ma arvan, et sain täitsa hea ülevaate, mis toimub. Selles mõttes ma ei tunne, et ma oleksin kuskil perifeerias, kuigi loomulikult on see mitme otsaga asi. Mis puutub näiteks kunstiturgu, siis Ida-Euroopa on kindlasti marginaalne, aga kui ma teen koostööd Ida-Euroopa kunstnikega, kes töötavad end ümbritseva reaalsusega, milles kunstiturg puudub, siis ma ei tunne ka vajadust kunstituru või kommertsiaalsete galeriide järele.

Kui ma teen näitust, siis ma ei võta endale sellist positsiooni, et kuulge, liikuge sinna, seal on väga põnev. Näituse teevad ikkagi kunstnikud ja mina koondan neile omaseid positsioone, selles mõttes ma sõltun

täielikult kunstnikest. Mulle tundus, et Białystoki näitusel oli väga palju kunstnikke, kellele teema oli oluline just isiklikust plaanis. Mõne jaoks seisnes lahendus metsa kolimises, teise jaoks Londonisse rändamises jne. Minu asi ei ole öelda, et see on õige või vale või tehke seda või minge sinna. Mind pigem huvitab, kuidas kunstnikud ise tajuvad oma positsioone ja kuidas nad selle pinnal töid teevad.

GT:

Tahaksin sind seoses piiride kompamisega kiita, sest mulle tundub, et eesti kultuuris valitseb suur defitsiit piiripealsete tegemiste osas. Teeksin mõtte laiendamiseks kultuurisemiootilise ekskursi. Nimelt on Tartu-Moskva semiootika koolkonna üheks põhimõisteks kultuuri autokommunikatsioon, mis viitab sellele, kui palju kultuur suudab ennast ise üle lugeda, kui palju ta suudab endast välja lugeda, endast infot n-ö välja pigistada ja samas, kui tihti ta endast mitte midagi aru ei saa. Kultuurisemiootika vaatleb kõiki kunstiteoseid teatavasti tekstidena. Tekst võib olla nii kirjandustekst, ettekanne, tänane vestlus, aga ka inimese identiteet või näitus. Tekst sünnib dialoogivajadusest, sellest, kui inimene tunneb, et ei saa rohkem, on vaja suhelda! Inimesel on ju vaja suhelda nii iseendaga, mõistmaks, kes ja mis ta on, kelle juurde ta kuulub, kellena ta näib, aga suhelda on vaja ka teiste inimeste või tekstidega, nägemaks seda, mis väljaspool toimub. Igasugune tekst on dialoog,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond

(teaduskond)

Sisearhitektuur ja mööblidisain

(eriala)

Katy Seppel

(lõpetaja)

Kaasaegne raamatukogu Tallinna Peapostkontoris
The Contemporary Library in Old Main Post Office

(lõputöö pealkiri)

Pille Lausmäe, MA

(juhendajad)

Arhitektuurne projekt

(töö tehnika / materjalid)

—

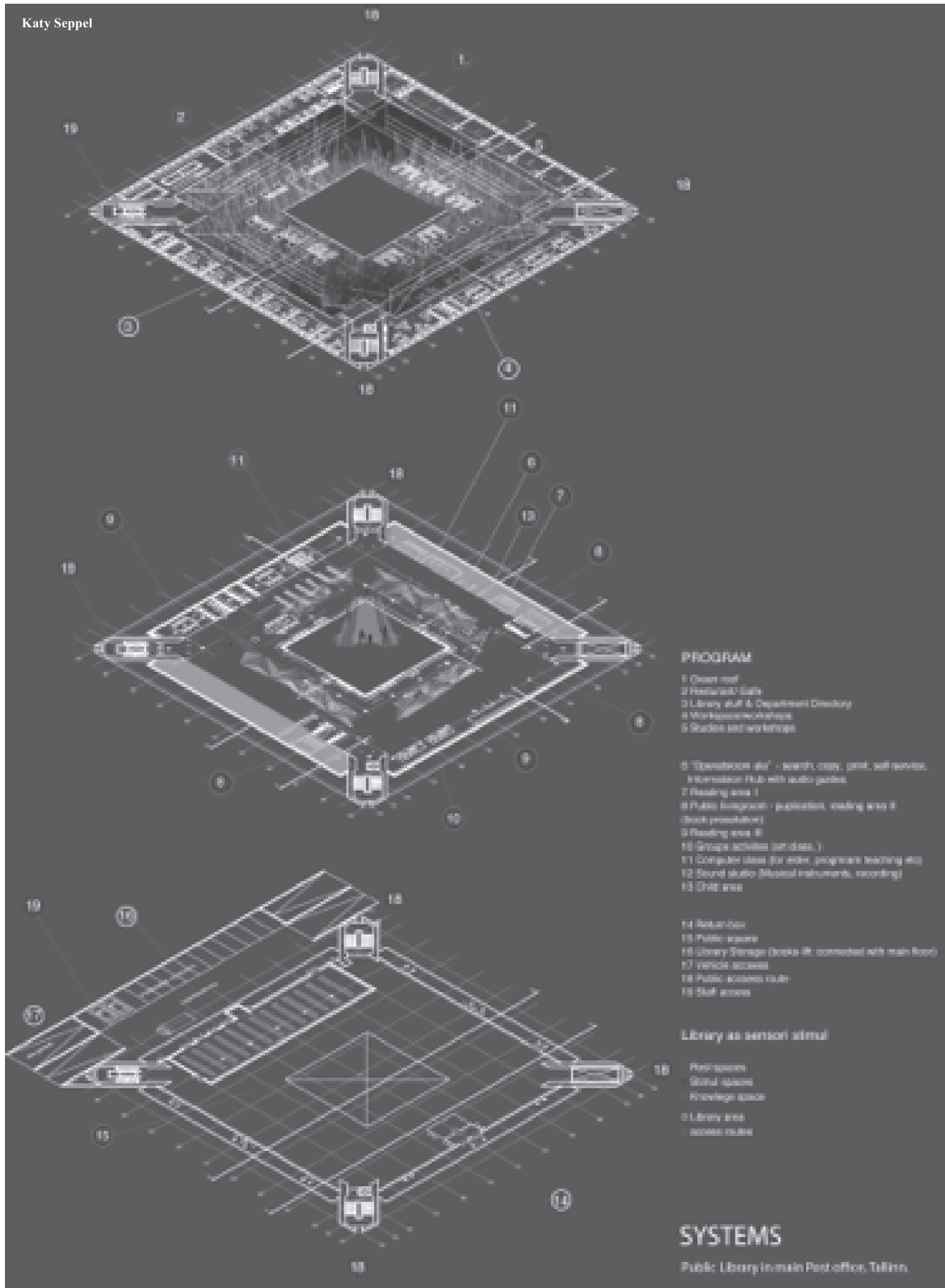
(lõputöö kirjeldus)

katy@artun.ee

(e-mail)

www.katys.portfoliobox.me

(koduleht)

dialog on omakorda identiteedi alus, kuna igasugune identiteet põhineb suhtlemisel. Identiteet tähistab piiri enda ja võõra vahel, mina ja teise vahel. Kui sa tõmbad piiri, siis on see mõnes mõttes paradoksaalne, et piir sinu ja võõra vahel ei ole mitte mingisugune raudne eesriie, vaid just piir on see, kus kogu dialog toimub. See, kui efektiivselt dialog ühe ja teise kultuuri vahel toimub, sõltub aga jälle sellest, kui palju osapooled iseennast tunnevad, iseennast lugeda suudavad.

Kui see jutt ühe õnnetu näite näol kokku võtta, siis Vabadussammas on hea näide kultuurist, mis proovis teistele selgeks teha, mis on vabadus, ent tulenevalt kultuuri sisemisest dialoogivõimetusest, oli vastus ühekülgne ja jäik. Selles kultuuris ei olnudki rohkem võimalik vestelda, ehkki vabadus võiks tähendada tuhandet teist asja.

Seega, olles veendunud, et kultuuri rikastab oluliselt nii sisene kui väline suhtlemine, tundub mulle, et siinses kultuuris on n-ö piiripealne aktiivsus madal ning see on tõsine probleem. Sümptomiks olgu või see, et võiksin ühe käe näppudel kokku lugeda Tallinna kultuuri-institutsioonid, mida juhib keegi välismaalane: Ptarmigan, Polymer, veel mõni? Vestlus sumbub liiga tihti enda keele sisse.

<...>

GT:

Siit võiksime edasi minna EKA küsimuse juurde. Mulle tundub, et EKA elab läbi viljakat plahvatushetke, kus keegi päris täpselt ei tea, mis edasi juhtub.

RA:

Kindlasti võib igasugune segaduste aeg olla väga produktiivne. Ühelt poolt võib ju tekkida midagi täiesti uut, võib leiduda lahendus, mis on omas ajas hoopis relevantsem kui lahendus, mis loodi 100 aastat tagasi. Samas on segaduste ajad, sogased veed, heaks kalapüügi võimaluseks nendele, kes seda hästi oskavad. Ma kardan, et viimaste seas on rohkem neid, kelle huvide hulka kuulub EKA kaotamine. Selline oht on olemas, sest huve ja huvigruppe on siin nii palju ja osasid me neist üldse ei näegi, sest need on varjatud huvid. Üks asi on EKA, teine asi on eesti kunstielu. Ma olen ammu rääkinud vajadusest mõelda, millist kunstielu me üldse siia tahame. See ei tähenda vastamist küsimustele, et millises majas peab olema kunstiakadeemia või milline peab olema Kunstihoone või KUMU? Olulisem on kaardistada laiem pilt, kas soovime rohkem loomemajandust, kas tahame tagasi 1980. aastatesse, kas püüdleme Põhjamaade, Poola või Saksa mudeli poole või oleks parem hoopis ise midagi leiutada?

Hetkel on tegelikult suurepärane võimalus nendest asjadest mõelda, kas või selle üle, et me ei peaks automaatselt aktsepteerima või üle võtma seda n-ö Lääne mudelit. Meil on suurepärane võimalus välja töötada

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond
(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse
(eriala)

Sille Siidirätsep

(lõpetaja)

Kirikuvalgustuse areng ja restaureerimine Eestis.
Tallinna Niguliste kiriku kroonlühtri konserveerimine
(lõputöö pealkiri)

Isabel Aaso-Zahradnikova, MA; Rein Kaur
(juhendajad)

Metalli (messing) puhastamine, konserveerimine
(töö tehnika / materjalid)

Praktilise tööna restaureeritud lühter ripub Niguliste kiriku põhjalöövis.
(lõputöö kirjeldus)

s.siidiratsep@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

täiesti enda süsteem ja struktuur, kus tahaksime elada ja toimida. See on aga nii suur ja üleüldine arutelu, et ma ei näe seda jõudu, mis selle käima lükkaks. Isiklikke huvisid ja mingisuguseid põlvkondlikke ning kildkondlikke konflikte on siin selleks liiga palju, et mingi kõrgem eesmärk paika panna. See tähendaks väga palju diskussioone ja töögrupe, mõtlemist ning kaasamist.

GT:

Kas seda ei peaks tegema Eesti Kultuuri Koda?

RA:

Ma ei tea, kes seda peaks tegema.

GT:

Kultuuri Koda näib just selliste arutluste jaoks välja mõeldud platvormina, millest kõik oma ala professionaalid võiksid huvi korral osa võtta.

RA:

Ausalt öeldes ma ei tea, kes läbi selle Kultuuri Koja räägib. Vaatan neid inimesi, kes on seal juhatuses, kuidas nad on omavahel seotud ja mis juttu nad ajavad ja milliste huvidega nad seda korraldavad ning tore oleks, kui nad sellest avalikult rääkima hakkaksid. Minul ei ole eriti usku sellisesse MTÜ-sse, mis tehakse kiirustades. Ma käisin seal asutamiskoosolekul ja see oli piinlik ja masendav ja täiesti ebademokraatlik. Mingi elementaarne demokraatlikkus võiks ju ikka olla! Võib-olla võiks siis Kunstnike Liit selle diskussiooni alustada, aga tundub, et Kunstnike

Liidu esmane huvi on oma liikmete loomingu eks-poneerimine ja seda nii palju, kui võimalik ja igal pool, kus vähegi võimalik. Laiematest kaasavatest konstruktiivsetest dialoogidest nad ei huvitu. Katuse parandus ja kevadnäitused, see on nende huvi.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Jutud eesmärkidest ja väljakujundamisest: kes on sinu arust need inimesed, kelle vahel see dialoog toimuma peaks? Isegi kui selline jõud sünniks, kes võtaks selle ülesande enda kanda, kellega ta siis rääkima hakkaks? Kes on see, kes seisab teisel pool lauda? Kohati tundub, et kogu süsteem. EKA probleemidega on minu arvates samamoodi, et kui näiteks meie siin ruumis moodustame algatusrühma, siis tuleb välja, et oma ideede teostamiseks tuleb meil reorganiseerida kogu eesti kultuur ja haridussüsteem laiemalt. Tekib küsimus, kelle või millega me peaksime rääkima?

RA:

Ma arvan, et need dialoogid peaksid esiteks toimuma professionaalide vahel, kes sellel väljal tegutsevad.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Siis tekib küsimus, kes on need professionaalid? Kas need on haridustöötajad või kunstnikud, Kunstnike Liitu kuuluvad kunstnikud või EKA õppejõud?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Sisearhitektuur ja mööblidisain
(eriala)

Õnnela Soidra

(lõpetaja)

Endine Pärnu Masinatehas uue kultuurikeskusena ja kinoruumi areng
The Former Machine Factory of Pärnu as
a new cultural center and the development of the cinema
(lõputöö pealkiri)

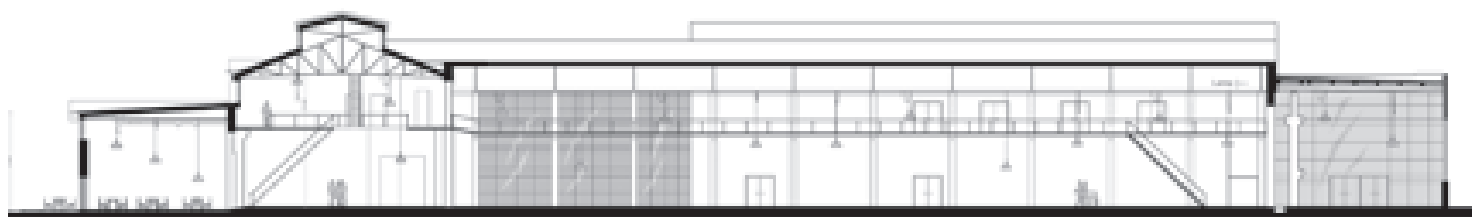
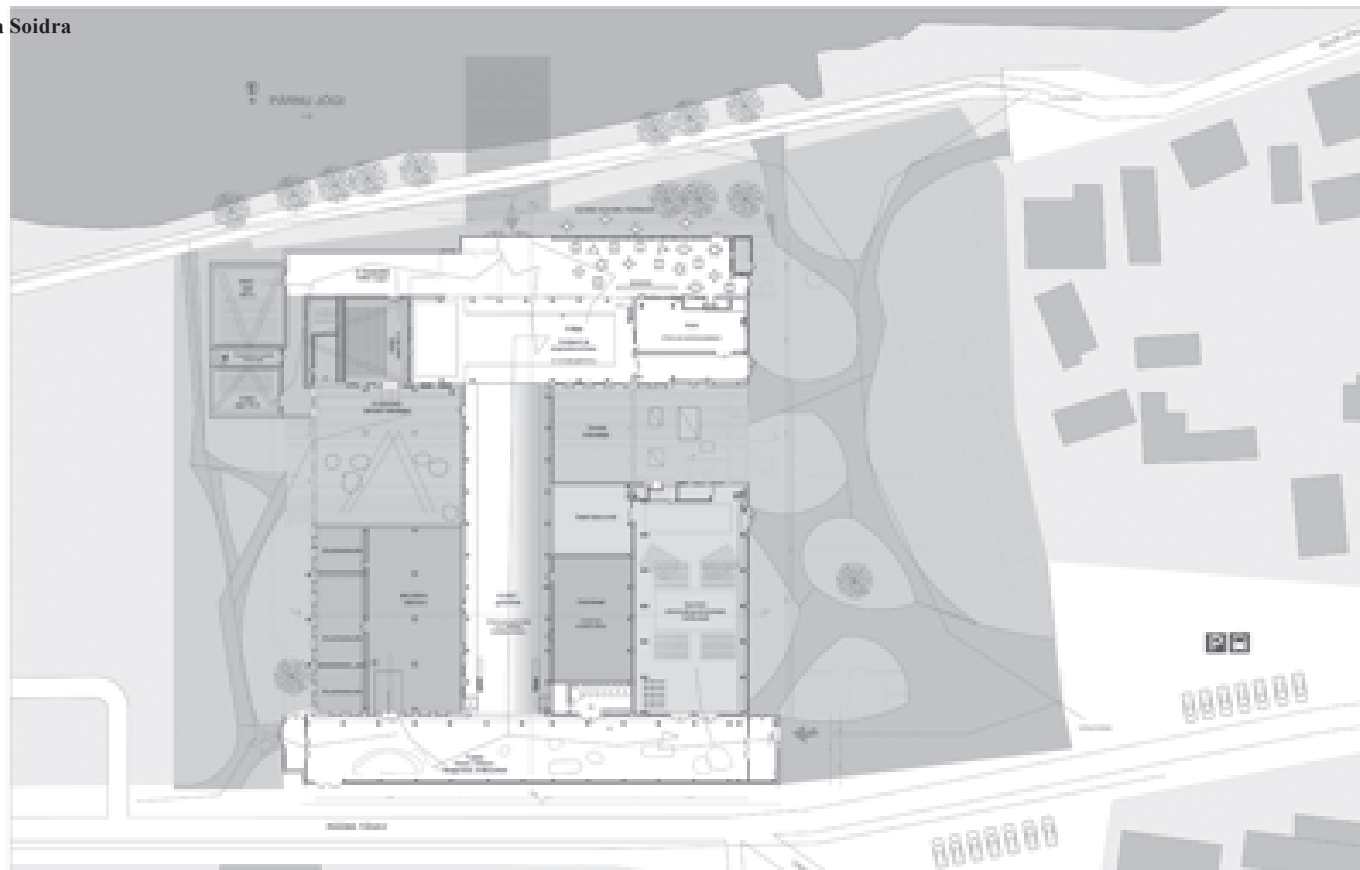
Margit Aule, arhitekt; Margit Argus, arhitekt
(juhendajad)

Magistritöö koosneb kahest osast: kirjalikust uurimustööst ning eriala kajastavast projektist.
Projekt: Endine Pärnu Masinatehas uue kultuurikeskusena. Kirjalik uurimustöö: Kinoruumi areng.

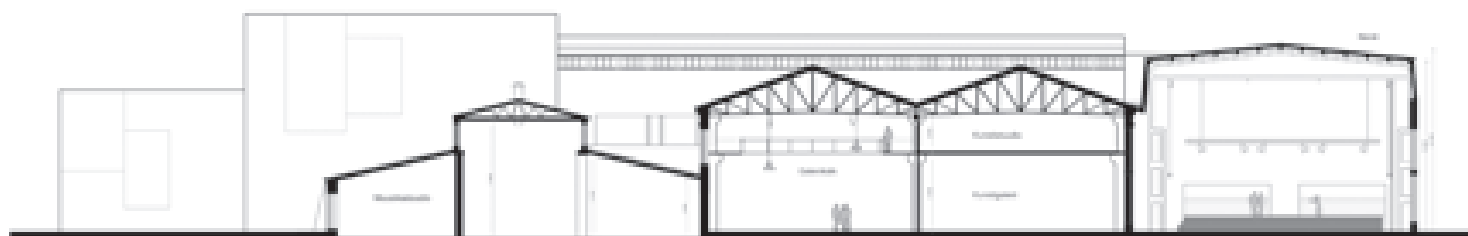
(lõputöö kirjeldus)

onna.soidra@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

Lõige B-B

Lõige C-C

Magistritöö: ENDINE PÄRNU PAPPKATEHASE UUE KULTUURIKESKUSENA.
 Autor: Õnnela Soidra Juhendajad: Margit Aule, Margit Argus
 Eesti Kunstiakadeemia, Sisearhitektuuri ja mõõdukaseni osakond,
 Magister II, 2013

Päeviti ja ööpäevaringselt Pärnu linnas asuvas Pärnu Pappkatehasel toimuvad erinevad kultuuriteemadest ja muusikast rääkivad üritused ja kontserdid. Lõike B-B on pildilgi näha, kuidas Pärnu Pappkatehasel toimuvad erinevad kultuuriteemadest ja muusikast rääkivad üritused ja kontserdid. Lõike C-C on pildilgi näha, kuidas Pärnu Pappkatehasel toimuvad erinevad kultuuriteemadest ja muusikast rääkivad üritused ja kontserdid.

RA:

Need ei ole ju üksteisest lahus seisvad organisatsioonid, EKA toodab ju EKL-u liikmeid? Samas ei ole need ka monoliitsed organisatsioonid, sest igaühel on oma huvid ja arvamused. Lõpuks loeb poliitiline tahe, sest poliitikud on need, kes otsustavad ja rahad laiali jagavad. Nii tehti 1994. aastal otsus, et ehitame KUMU ja kuigi ehitamine võttis aega tosin aastat, siis see maja ehitati siiski valmis. See oli ka pika lobitöö ja partnerite omavahelise suhtlemise ja poliitilise tahte tulemus. Me võime praegu vinguda, et koridor on liiga suur, aknaid on vähe, küte on kallis, aga kui vaadata ringi endise Ida-Euroopa kontekstis, siis see on ainuke riik, kuhu on iseseisvumise järel uus kunstimuuseum valmis ehitatud: lätlastel pole midagi, leedukad renoveerisid vana maja, kus oli enne Revolutsioonimuuseum, Varssavis pole veel koppa masse löödud. Kui mööda kaarti veel allapoole minna, näeme, et kusagil pole midagi uut ehitatud. Samamoodi on kunstiakadeemiatega, ma ei tea, kui paljud te olete käinud erinevates Ida-Euroopa pealinnade kunstiakadeemiates, aga nad asuvad kõik vanades majades, mitte keegi pole suutnud endale uut ehitada. Ma arvan, et see ei ole ainult meie probleem, vaid see on laiem mõtlemine, mentaliteet, mis tuleneb vähesest demokraatiakogemusest, oma kultuuri vähesest väärtustamisest. Ma arvan, et sellised probleemid ei ole midagi Eestile eriomast.

KOMMENTAAR PUBLIKUST:

Nii et EKA probleemistik
on pigem identiteediküsimus,
kui majanduslik või poliitiline
probleem?

RA:

Ausalt öeldes ei oska ma öelda,
mil määral on tegu poliitika või
reaalse rahapuudusega. Kogu see EKA
saaga on nii masendav, et iga kord,
kui ma vaatan lehte ja mõtlen, et nüüd
on põhi käes, siis järgmisel päeval
ma loen, et, ei, põhi ei ole veel
käes, vaid läheb edasi. See on muidugi
ainult minu arvamus, aga mulle tundub,
et nende poliitiliste huvide taga
seisavad ikkagi majanduslikud huvid.
Kogu see valguse case jms, ilmselt
on keegi maksnud selle eest. Kui
vaadata, kellest koosnevad erakonnad,
siis need on ju ärimehed, kõigil on
mingid rahad kuskil firmades, kõigil
on omad majanduslikud huvid. Parteisiid
rahastatakse, seda raha ei anta
niisama, selle raha eest ostetakse
seaduseid. Demokraatia on minu arust
juba ammu privatiseeritud. Lihtsalt
me ei näe seda.

<...>

GT:

Ühe väikese uitmõttena tahaksin
öelda, et Art Plaza iseenesest võiks
oma visuaalse väljanägemise poolest
sobida ärimeeeste-poliitikute maitsele,
sest see on ilmselgelt disainikeskne
ja loomemajanduslik keha, mis vastab
rohkem nimele disainiakadeemia
kui kunstiakadeemia. Laiemas plaanis,
ma ei oska küll kellelegi viidata,
tundub mulle, et 21. sajandi kultuuris

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond

(teaduskond)

Tegevuskunst

(eriala)

Tiina Sööt

(lõpetaja)

Eksitus

(lõputöö pealkiri)

Taavet Jansen, MA

(juhendajad)

Etendus

(töö tehnika / materjalid)

“Eksitus” on etendus eksitustest, mis juhtuvad siis, kui inimesed omavahel suhtlema hakkavad. Tahtlikest ja tahtmatutest eksitustest kuulaja ja kõneleja vahel, eksitustest esineja ja publiku vahel, eksitustest verbaalse ja mitteverbaalse kanali koostöös. Saatuslikest arusaamatustest ja sellistest eksitustest, mis eksikombel tähenduslikuks muutuvad.

(lõputöö kirjeldus)

tiinastus@gmail.com

(e-mail)

www.tiinasoot.weebly.com

(koduleht)

toimub nihe kunstikultuurilt disainikultuurile. Mitte et kunst ära kaob, aga tegemist on põhimõttelise kultuurilise dominandi pöördumisega. Art Plaza valituks osutumine on selle protsessi ilmekas näide, sest minu arvates ei ole sellises majas kohta kunstnik-boheemlase ega kunstnik-geeniuse stereotüübile, mis on ju iseenesest hea.

<...>

GT:

Kas metsas ei ole selliseid probleeme?
Kurjad vallavolikogu ärimehed?

RA:

Ei, ei, ei, ei! Metsaelu on selles mõttes väga rahulik.

GT:

Ei pea kellegagi rinda pistma?

RA:

Ei pea otseselt. Muidugi on erinev, kas me räägime eraisiku elust kusagil metsas või riikliku tähtsusega institutsioonist Tallinna südalinnas. Üldiselt ma arvan, et uue maja värk sai alguse majanduskasvu tuules, s.t see liikus põhjendamatult optimismi tuules. See, kas maja on liiga suur või mitte, pole tegelikult üldse oluline. Selline jutt aitab lihtsalt inimestel n-ö majanduslangust mentaalselt ohjeldada.

<...>

RA:

Teate, me oleme ise need äriinimesed valinud. Oleme ise teinud kõik,

et need äriinimesed dikteeriksid seal oma reeglid. Ma arvan, et maailm ei ole nii muutumatu, et peaksime aktsepteerima kõiki neid ettekirjutusi, mis meile peale on surutud. Meie eesmärgiks võiks olla uute lahenduste leiutamine. Võib-olla ei näe need maailma kõige seksikamad välja, aga on oluline, et nad evivad varjatud potentsiaali maailma muutmiseks. Kust mujalt peaksid tulema tõeliselt innovaatilised – mitte innovaatilised à la disaineritool või muu hästi toodetud junn – muudatused elustiilis või toimetulekuvõimalustes, hoopis teistsugused mudelid enda elu, tegevuse ja produktsiooni organiseerimiseks? Sellepärast ma pakkusingi välja metsaelu projekti EKA maja kõrvale.

Tegelikult on see ühelt poolt hästi primitiivne lahendus, sest mis võiks olla 21. sajandi alguses veel algelisem kui elada maal ja kasvatada juurvilju ning sõita liinibussiga? Samas mulle tundub, et selline primitiivne elustiil annab võimaluse ja vabaduse tegeleda õigete asjadega, ilma et ma peaks käima tööl või teenima hulga raha ainult sellepärast, et ellu jääda. Ma võin teenida 200 eurot kuus ja mul on täitsa normaalne olla. See annab mulle võimaluse praegu kirjutada ka ühte raamatut, ma ei kujuta ette, et kui ma oleksin praegu Tallinnas, kus ma üüraksin või liisiksin korterit ning võtaksin vastu kõik tööpakkumised, käiksin hommikust õhtuni tööl, et ma saaksin siis veel raamatut kirjutada ja aeg-ajalt reisida. Seega, kuigi alternatiivsed või innovaatilised või

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Olli Tapani Tallbacka

(lõpetaja)

Tuleviku kool
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Magistritöö eesmärk on uurida koolide ja hariduse tuleviku probleemistikku ning ühtlasi luua Tallinna uus põhikool. Tööd ajendas tegema hariduse üha suurenev roll tänapäeva ühiskondades. Hariduses osaleb rohkem inimesi kui kunagi varem, samuti veedetakse üha suurem osa oma elust õppeasutustes. Lisaks leidub kogu maailmas märke sellest, et traditsiooniline haridus ja õpikeskkond on muutumas.

(lõputöö kirjeldus)

olli.tallbacka@gmail.com
(e-mail)

www.ollitallbacka.weebly.com
(koduleht)

säästlikud lahendused võivad ühelt poolt tunduda primitiivsed, pakuvad meile ressursse, mida me võib-olla igapäevaselt ei kasuta või ei saa kasutada. Ma arvan, et selliste lahenduste peale võiks rohkem mõelda. Ma ei ütle, et kõik peaksid metsa kolima, aga võib-olla aitab sellisest praktikast õppimine ümber mõtestada ka kunstiharidust, kunstiakadeemiat, nende struktuuri ja sisu ning vastavalt sellele ka füüsilisi tingimusi ja vajadusi.

<...>

LAHKAVAD VESTLUSED: ERKKI LUUK

GREGOR TAUL:

Tänane külaline on kirjanik ja kunstnik Erkki Luuk, kes teeb ettekande ja pärast seda on võimalus esitada küsimusi, vestelda. Kas soovid veel kuidagi sisse juhatada või alustad kohe?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Tanno
Tammesson
(lõpetaja)

Tervislik elukeskkond Tallinna Kalevi staadioni alal
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

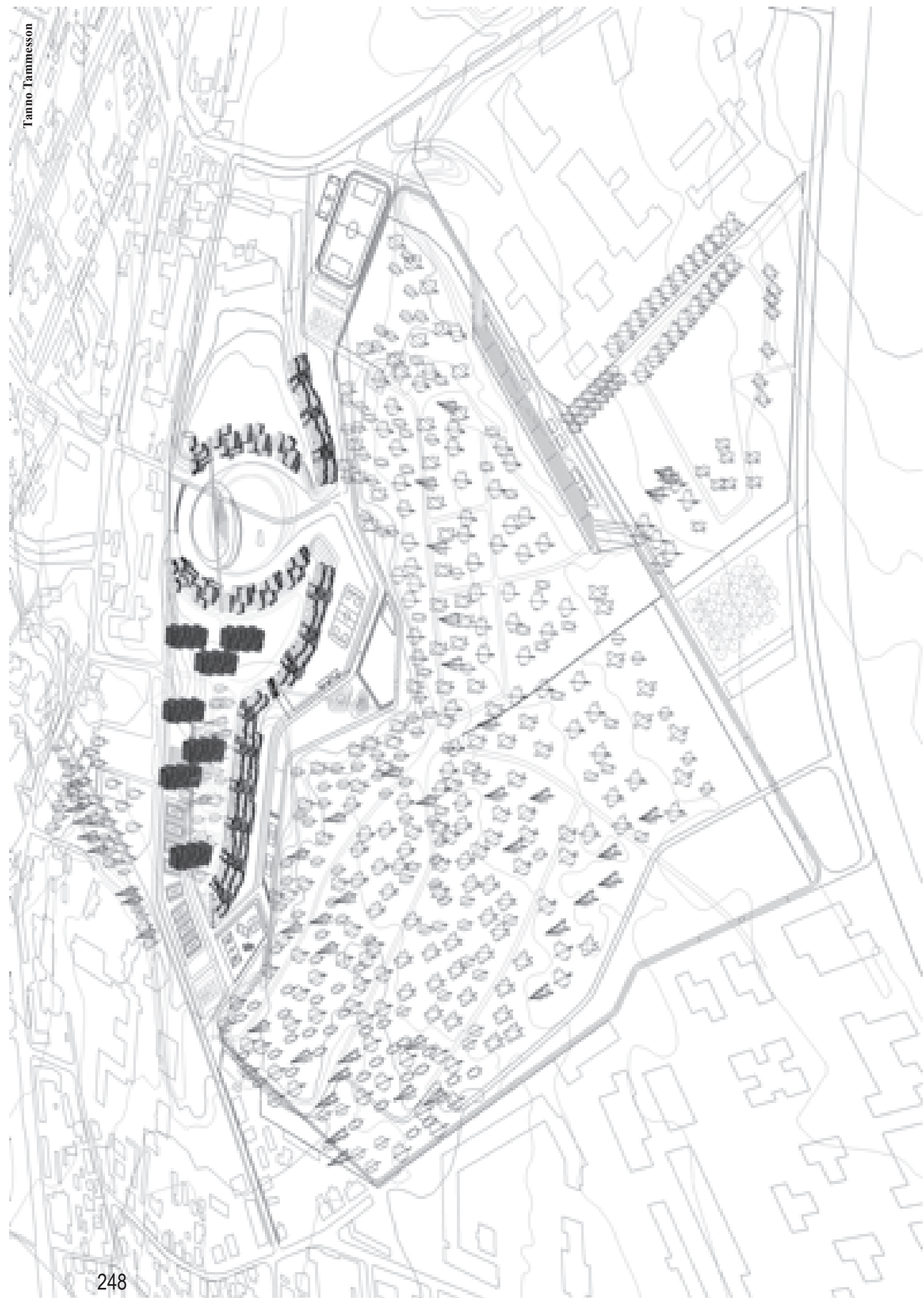
Magistritöö tegeleb spordiga ning sportimisega linnaruumis. Eskätt sportimise võimalikkuse ja vajalikkusega koduümbruses. Täna spordiks ja rekreatsiooniks peetav tegevus on tekkinud käsikäes urbaniseerumisega. See oli võimalus raskest tööst lõõgastumiseks ning teiste inimestega suhtlemiseks. Sportimispaigad rajati sinna, kus inimesed elasid või töötasid. Tänane elanikkond on tunduvalt istuvama elustiiliga kui kunagine tööstusühiskond, kuid rekreatsiooni osakaal igapäevatoimetustes on vähenenud.

Magistritöös käsitletavaid teemasid rakendan Tallinna Kalevi Keskstaadioni näitel. See on üha vähem kasutust leidev piiratud territoorium, mis algselt sportlastele mõeldud oli. Täna oleks võimalik sealsed funktsioonid laiemale alale laotada ning tekitada kõigile võimalus tervislikuks eluviisiks. Tervikliku elukeskkonna tekkimiseks piirkonda lisatavad elamisüksused saaksid koos olemasolevate hoonetega toimida tervikliku rekreatiivse struktuurina.

(lõputöö kirjeldus)

tanno.tammesson@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

ERKKI LUUK:

Midagi nagu oleks või nii. Midagi nagu on. Kellelegi nagu tundub, et midagi nagu oleks. Miski nagu on. Jääb mulje, nagu midagi oleks kusagil. Midagi. Midagi. Ma kahtlustan siin ja ma kahtlustan seal. Ma kahtlustan, et kusagil midagi on. Kahtlustan, et see võib olla üks post. Üks laternapost. Tõenäoliselt punane, võib-olla ka roosa pirn. Ei saa aru, kas ta põleb või ei põle. Ma kahtlustan siin ja ma kahtlustan seal. Mingi Küüni ja Küünri tänava nurgal. Minge vaadake, kas seal on see laternapost. Ma kahtlustan, et seal võiks midagi olla. Ja te peaksite sinna minema. Kohe! Kohe praegu. Minge Küüni ja Küünri tänava nurgale. Loobuge kogu oma vaimsest varast. Ja minge Küüni ja Küünri tänava nurgale. Ma arvan, et seal võiks, võiks see post olla. Ma kahtlustan, et see on seal olnud. Võib-olla kogu aeg. No kas ta on just suletud sedasi? Ja kas ta üldse kunagi on põlenud – kui ta võib-olla hakkab põlema, siis on isegi hästi. Kui ta on just hakkamise alguses. Või siis, kui ta on juba kustunud. Kui see ikka on põlemine. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu. Meelis from Tartu.

<Vaikus>

Kui keegi veel millestki aru ei saanud – ja ma arvan, et keegi ei saanud millestki aru – siis see oli auavaldus meie aja kahele suurele Marko Laimrele ja kahele suurele Meelisele from Tartu.

<Vaikus>

[Müra saatel:] Harud ja ora. Padrik. Õhuteede äralõikamine. Lind on ära lõigatud. Oma asukate siht. Nii nagu orav. On ära lõigatud. Koopas. Hoiab alles. Ta mäletab. Sellest orav. Ilmuvad autod. Ja ordenid. Sellist ordenit saab teile näidata ühes koopas. Kas? Rappe. Suits. Kusagil koopas. Kedagi, millega tööle viiksin. Ainult tuleb. Ainurakk. Ja kogu mets. Põhimõtteliselt selle järgi saategi aru. Mets, hämaras padrikus. Sööstab teile vastu täissöönud kallis ronk. Me oleme ära lõigatud, nii või teisiti. Ja teist. Tööleminek. Sulevis. Mis sulevis? Kui otsustaksime luua inimpartei. Kangastub partei. Inimeste puutelgi. Igaüks võib olla. Ühekorraga. Nii keskne. Mis oleksime, mis mõtiskleksin. Kui mõtiskleksime luua tundmatutes. Nii ehk vähehaaval, sest punakõrv. Tõuseks ajju lihtne nimi: inim. Vahest siis. Nii palju. Ühel Moskva-lähedasel kartulimaal... täheldati, kuidas põld venis propelleriks. Esmalt hakkas venima oma äärte suunas. Seejärel ka käändus. Umbes nagu möbiuse leht, mille otsad kokku ei saa. Nii palju siis eelkõneldust. Üritades kuidagi tekitada mingisugune.

<Müra>

Miski. Tänane teema on puhtalt institutsionaalne ja see on mulle täiesti võõras teema, kuna ma ei ole kuidagi selle institutsiooniga seotud. Ma ei mõtle mitte ainult EKA-t, vaid kogu kunstiinstitutsiooni. Tegelikult ka teisi, nagu kirjanduse

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Siim Tiisvelt

(lõpetaja)

Uus Tööruum
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Ojari, arhitekt; Markus Kaasik, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

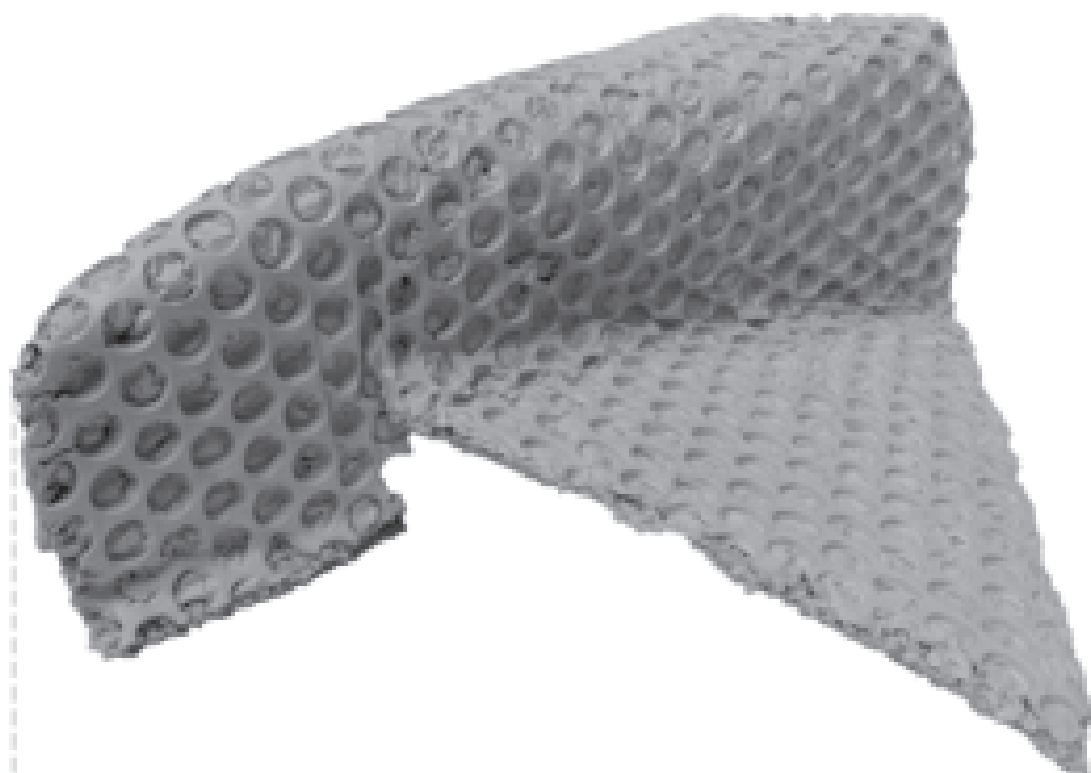
Käesoleva teadmiste ajastu töötaja põhiliseks töövahendiks on tema mõistus, loovus, ideed – nende efektiivseimaks rakendamiseks on teiste inimeste juuresolek ebaproduktiivse toimega. Vaid kvaliteetset keskendumist soosivas üksinduses avaldub inimõistuse täielik potentsiaal ning edukas töökeskkonnas ei oleks liiast töötajale seda vajalikku üksiolemist võimaldada. Siiski usun ma tervikliku tööruumi võimalikkusesse, kus tööprotsessi panustatakse läbi “mina” ja “meie” kategooriate.

Uus Tööruum kõrvaldab kontoris tekkivad ning efektiivset tööd takistavad konfliktid, paigutades erineva iseloomuga tööd ja hoones aset leidvad tegevused eraldi tsoonidesse. Individuaalne pingsat keskendumist nõudev vaimne töö toimub tsoonis, kus kasutaja saab omale valida isikliku töömooduli. Selles väikeses aknaga ruumiühikus kontrollib ta oma vahetut ümbrust, mis võimaldab luua sobivaima keskkonna töötaja loomingu potentsiaali rakendamiseks. Palju avatuma ja paindlikuma iseloomuga interaktiivne väli tõstab esile suhtlemise ja sotsiaalsuse eelised. Siin on ruum pidevas muutumises, et kohaneda aktiivse ja energilise meeskonnatööga. Interaktiivne väli soodustab kontakte töötajate vahel ning sünnitab seeläbi uusi algatusi. Kolmandaks Uue Tööruumi komponendiks on foorum, kus hoonest töötavate inimeste kontakt küllastajatega toob kasu kummalegi osapoolale. Selles tsoonis avardub kontorihoone tähendus ning töötamise ruum põimub teiste, avalike funktsioonidega.

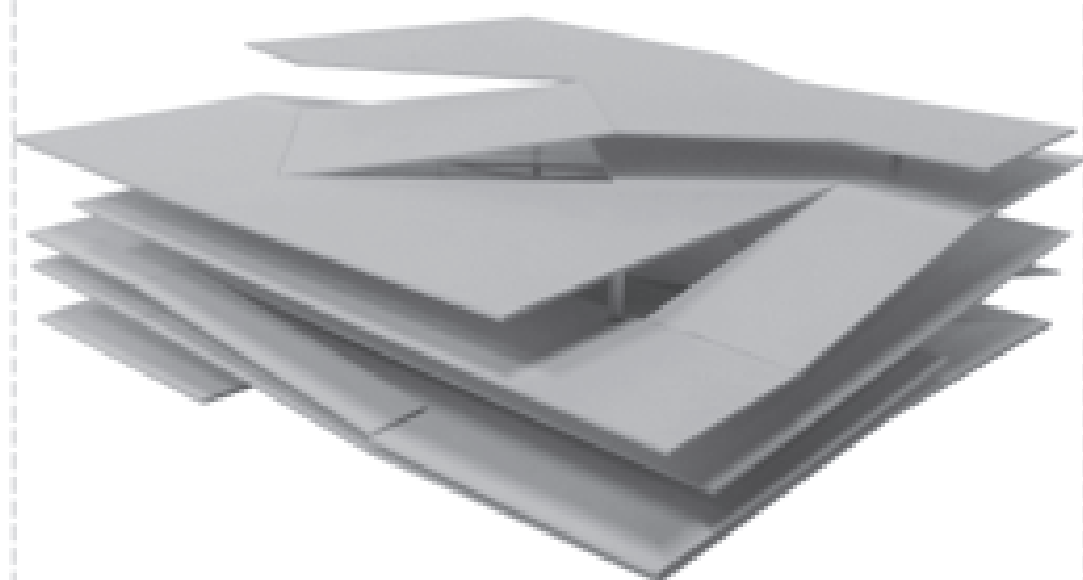
(lõputöö kirjeldus)

siim.tiisvelt@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

Töömoodulid

Interaktiivne väli

Foorum

või misiganes institutsioone kultuuriväljal. Ma arvan, et kõik need institutsioonid kehtestavad ennast Eestis täiesti meelevaldselt lihtsalt seeläbi, et tuleb kokku mingi hulk inimesi, kes saavutavad oma veenvuse seeläbi, et neid on kokkuvõttes rohkem, kui neid, kes üksi, midagi väitmata oma institutionaalsustaotluse kohta, teevad sedasama, mida nemad, ehk antud juhul kas kunsti, kirjandust või mis iganes muid asju kultuurivallas. See ei ole tegelikult mingiski mõttes usutav, et on olemas selline asi nagu näiteks Kirjanike Liit, mis justkui peakski olema kõik kirjanikud või Kunstnike Liit, mis ka mingisugust institutsiooni kehtastab. Või EKA, mis on samamoodi asi ise- eneses, sest midagi võrdväärset ei ole talle Eestis kõrvale panna. Te võite muidugi öelda, et on ka Tartu Kõrgem Kunstikool, aga see ei puutu asjasse, see on rakenduskõrgharidus. Samas, EKA muidugi ei ole ka ülikool, universitase mõttes.

Institutsiooni meelevaldus on see, millele võiks mõelda. Kui sa oled väljaspool seda, tehes mida iganes, siis institutsioon on sinule põhimõtteliselt mitte miski, sest kusagil on keegi, kes on selle võimu usurpeerinud. Eestile tüüpiliselt saab sihukesti keskmeid ehk institutsioone olla ainult üks: meil on üks EKA, meil on üks Kirjanike Liit, üks Kunstnike Liit. Okei, võib-olla on ka mingisugune PEN-klubi, eks ole, aga ma kujutan ette, et seal istuvad täpselt samad tüübid nagu Kirjanike Liidus.

See on nagu täiesti kunstlik ja ebausutav ja meelevaldne ja suvaline. Aga kuidas siit edasi mõelda? Inimene tuleb ja tahab saada haridust, kõrgemat haridust: kui ta tahab midagi kunstivallas saavutada ja kui rakenduslik pool teda võib-olla nii väga ei huvita, siis tal ei jäägi midagi muud üle, et ta astub EKA-sse. Ma ei kujuta ette, kuidas on siin selle riikliku koolitustellimusega, mis täidab olulist osa poliitikast. Õigupoolest see institutsionaalselt kehtestatud kunst, mis teeb näo, et ta ei sobi kokku olemasoleva poliitikaga, moodustab päevapoliitika siiski ühiselt pöörleva tandemi.

Riik tõmbab siin nii mõndagi niidiotsa; kuigi ta võib käituda ogaralt, on inimesed ometi mõjutatud nendest otsustest ja kõigist nendest hoobadest, millega riik masinavärki töös hoiab. Ma tahaksin teada, kui suur on riiklik koolitustellimus sellistel erialadel nagu nt interdistsiplinaarsed kunstid?

GT:

Vabade kunstide magistriõppes on umbes 20 riikliku tellimuse kohta, mis jaotatakse ära uue meedia, maali, joonistamise, fotograafia, graafika, tegevuskunstide, installatsiooni ja skulptuuri, fotograafia, animatsiooni ja stsenograafia vahel. Bakalaureuseõppes jagatakse vastavate erialade vahel ära umbes 30 riiklikult tellitud tudengit.

EL:

Kas mingid doktorantuurikohad on ka?

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond

(teaduskond)

Kunstiteadus

(eriala)

Annika Toots

(lõpetaja)

Foto kui mälu kandja 1990. aastate Eesti kunstis

(lõputöö pealkiri)

Professor Virve Sarapik, PhD

(juhendajad)

Teoreetiline töö

(töö tehnika / materjalid)

“Memories are among the most fleeting and most unreliable phenomena of all.”

– Aleida Assmann

(lõputöö kirjeldus)

annika.toots@artun.ee

(e-mail)

www.tootsivihik.blogspot.com

(koduleht)

GT:

Jah, EKA-s on doktoriõppes üks koht erialal Kunst ja disain. Lisaks on üks koht kunstiteaduses ning muinsuskaitse ja restaureerimise õppekaval.

EL:

Ühesõnaga, doktorantuuris on kokku kolm kohta?

GT:

Jah.

EL:

Ja-jah. Palju teil üldse inimesi õpib?

GT:

Kui ma õigesti mäletan, siis umbes 1200 tudengit, kellest umbes kolm neljandikku moodustavad riikliku tellimuse.

EL:

Pooled lausa? Siis see olukord ei ole nagu väga jabur minu arust üldse. Selles mõttes, et neid inimesi ei ole ju väga palju, mis on hea. Kui mõelda näiteks sellele, et lävendiga sai millalgi hiljuti Tartu Ülikooli semiootikasse, siis millalgi filosoofiasse ja kunagi ammu ka hispaania filoloogiasse üle 100 inimese sisse esimese kursuse tasuta kohtadele – mis on drastiline. Peaks nagu mingis mõttes totaalne häving olema. Ja tegelikult ongi. Aga siiski noh. Räägi.

GT:

100 on enam-vähem sama palju kui kogu EKA ühe aasta jooksul bakalaureuse-õppesse tudengeid vastu võtab.

EL:

No-jah, Tartu Ülikoolis mõtlevad nad muidugi niimoodi, et vahet pole, niikuinii kaovad 3/4 neist esimese paari aastaga ära ja ülejäänud kaovad järgmistel aastatel ja kui kümnekond lõpetab, siis nendest jääb asjaga tegelema tõenäoliselt vaid kaks tükki või midagi taolist. Teised lähevad kuhugi mujale midagi muud tegema. Põhimõtteliselt võib ju kunstist ka sedaviisi mõelda.

<...>

EL:

Kokkuvõtteks võiks öelda, et – ma küll ei kujuta ette, kas see on lahendus – tuleks luua uusi struktuure, mis ei ole institutsionaalsed ega kuidagi usutavad. Seevastu EKA, Kirjanike ja Kunstnike Liit on, sest toimivad kuidagi ise või nagu jumal juhatab või siis mingisuguse, ma ei tea, mis plaani järgi. Pikemas plaanis võiks eesmärk olla olemasolevate institutsioonide kukutamine või vähemalt nende usutavuse murendamine sel määral, et keegi ei võtaks neid enam tõsiselt ja siis nad oleksidki juba kukutatud. See võiks lühidalt olla minu kõrghariduskava programm aastast 2012. Kui teil on mingisuguseid omapoolseid kommentaare või ettepanekuid, siis võiks sellel teemal diskuteerida. Mul ei ole enam midagi nii kindalt öelda.

GT:

Enamus ettekannetest “Lahkavate vestluste” raames on võtnud eesmärgiks, kas spetsiifilisemalt EKA või laiemalt institutsioonide kui selliste, murendamise.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Sisearhitektuur ja mööblidisain
(eriala)

Tuuli Trei

(lõpetaja)

Rahvapurjeka Cumulus 164 kajuti lahendus ja matkapurjetamine kui elustiil
The Cabin Development for Cumulus 164 and Recreational Boating as a Lifestyle
(lõputöö pealkiri)

Guy Lönngren, MA
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Eestlased on oma riiki alati pidanud mereriigiks, kuid ometi on meil erinevalt naabritest vähe levinud matkapurjetamine. Purjetamisega tegeldakse, kuid paljudele tundub see kättesaamatu, kallis ja ohtlik ala ning alati on see olnud seotud võistlemisega. Kui on levinud näiteks lohesurf ja kalastamine, siis miks ei ole matkapurjetamine või merel puhkamine kujunenud eestlastele elustiiliks? Viimastel aastatel on palju arutatud eesti rahvapurjeka loomise ning matkapurjetamise propageerimise üle. Tänapäeval on valminud väike purjekas, mis võiks pakkuda rohkematele eestlastele võimalust puhata purjede all. Antud rahvapurjeka projekt matkapurjetamise vähese populaarsuse probleemi täielikult ei lahenda, kuna tegelema peaks ka väikesadamate arenduse ja meediaga. Küll aga on purjekas sobivate parameetritega, turvaline, lihtne käsitleda, treilerdatav ning hinna poolest kättesaadav, mis annaks paljudele eestlastele võimaluse tegelda purjetamisega. Purjekas on veel arendamisel ning vajab kajutit, mille väljatöötamine on minu magistritööks.

(lõputöö kirjeldus)

tuuli.trei@artun.ee
(e-mail)

www.tuulitrei.tumblr.com
(koduleht)

EL:
Nagu minagi.

GT:
Kas sa võtaksid palun konkreetset
kokku, miks on vaja institutsiooni
lagundada?

EL:
Sellepärast, et see ei ole lihtsalt
usutav. Ütleme, et meil on selline
värk nagu kunstimaailm. Eestis
käitutakse, nagu meil oleks olemas
mingisugune kunstiturg. Ei ole. Me
lihtsalt mängime mängu, mis kusagil
mujal, ehk siis Läänes, on päriselt
olemas. Me teeskleme sajaga, et meil
on olemas mingisugune kunstimaailm,
kunstiturg, kõik toimib, kõik
on normaalne. Noh, seda ei ole.
Samamoodi, eks ole, need monoliitsed
institutsioonid ei ole mitte mingilgi
kombel usutavad tegelikult. Vähemalt
minu jaoks. Sealt ei tule mingisugust
reaalselt tulemust, mis ei oleks
monopoliseeritud. Kui me vaatame
mismoodi on jagatud võim või kuhu
läheb raha, siis see läheb alati
mingisuguste kindlate rahastuskanalite
kaudu ühte auku. See ei ole lihtsalt
usutav ja ei ole aus.

Aga võib-olla te olete seda kõike juba
kuulnud siin hästi palju. Äkki on kõik
inimesed rääkinud täpselt sedasama
juttu, mida mina siin praegu esitasin?
Nii ongi: kõik ütlevad ühte ja seda
sama, aga samal ajal kõik jätkub nagu
alati. Sõltumata sellest, mida nad
räägivad, ei muuda see midagi, sest
tegelikult ei saagi midagi muuta.

GT:

Kas sa ise väldid enese sidumist
institutsioonidega?

EL:

Ma arvan küll, jah.

GT:

Aga Tartu Ülikool?

EL:

Tartu Ülikooliga ma olen seotud, aga see ei ole absoluutselt seotud minu kirjanduse või kunstiga, sest see on hoopis teine teema. Häda on ju selles, et kunstnikud ja kirjanikud peavad kuidagi ellu jääma. See on kohutavalt tüütu, kui sul on ellu jäämisel vaja teha mingeid asju, mida sa ei tahaks teha. Siis ei olegi muud varianti, kui et sa pead leidma võimaluse, kuidas seda teha: a) kas võimalikult vähese jõupingutusega või b) võimalikult meeldival viisil. See tähendab raha teenida, mingil määral. Ma arvan, et ülikool on minu jaoks pigem variant "b". Majanduslikus mõttes oleks variant "a" ilmselt parem, aga see jälle eeldab tegelemist asjadega, millega ei tahaks tegeleda. Ühesõnaga, ma olen institutsiooniga seotud, aga see ei ole absoluutselt kuidagi seotud sellega, mis ma teen kunstniku või kirjanikuna. Ma ei ole ei kunstniku ega kirjanikuna mingites institutsioonides, kui sa seda mõtled. Kunagi ammu ma olin õppejõud Tartu Kõrgemas Kunstikoolis, aga siis ei olnudki ma veel kunstnik.

<...>

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Vabade kunstide teaduskond
(teaduskond)

Animatsioon
(eriala)

Anu-Laura Tuttelberg

(lõpetaja)

Kärbeste veski (Fly Mill)
(lõputöö pealkiri)

Professor Priit Pärn, MA; dotsent Ülo Pikkov, MA
(juhendajad)

Nukuanimatsioon
(töö tehnika / materjalid)

Üksik mölder elab vanas räämas vesiveskis. Veski aknast avaneb vaade avarale väljale, kus jahimehed käivad linde jahtimas. Samal ajal, kui väljas käib jaht, kukuvad veski aknal ringi ukerdavad kärbsed surnult aknalauale. Päris täpselt ei ole aru saada, kas jahimeeste tegevus ja kärbeste suremine on omavahel seotud või on tegemist kummalise kokkusattumusega. Igal juhul mingil viisil see kummaline maailm toimib ja tundub, et mölder on end selles maailmas päris hästi sisse seadnud.

(lõputöö kirjeldus)

anulaura@gmail.com
(e-mail)

www.anulaura.com
(koduleht)

EL:

Nagu ma aru saan, on mul täna viimane ettekanne selles sarjas. Mis siis teistest ettekannetest on jäänud kõlama? Kas kõik väitsid enam vähem sedasama, mida mina?

GT:

Laias laastus küll, ehkki n-ö positiivsed programmid, mis välja pakuti, mõneti erinesid. Näiteks arvas Marek Tamm, olemasolevasse poliitilisse korda tuleks suhestuda aktiivselt ning – olgu või mänguliselt – pöörata see enese kasuks.

EL:

Loomulikult, kui sa oled seal institutsiooni sees, siis on see õige strateegia. Kui sa ei ole seal sees, siis ma arvan, et sul ei ole seal millegagi mängida, pigem peaksid looma siis mingisuguseid alternatiivseid, ei saagi öelda, et institutsioone, vaid kanaleid ja süsteeme. Mind häiribki kõige rohkem see usutavuse monopol, mis on kogunenud täiesti nominaalselt, ehk nimetamise alusel, ühe kontsentreeritud võimu kätte igas valdkonnas.

<...>

EL:

Võib-olla oleks lahendam, kui kogu selle kunstiasjaga üldse väljuda kunstivallast või -maailmast ja siseneda kuhugi hoopis mujale, teise diskursusesse. On ju nii palju kõikvõimalikke muid diskursuseid, kus kõike sedasama teha saaks. Võib-olla kõlab see liiga radikaalselt, aga ehk tasuks esimese asjana lihtsalt

väljuda kunstivallast. Te ei pea ju ilmtingimata lõpetama eriala, millel praegu õpite. Te võite oma asja edasi teha ka täiesti teises kontekstis – raamistikus, mis ei seostuks kunsti-maailmaga ning tänu millele kaoks ära tohutu hulk paineid. Esiteks kaob institutsionaliseerumispaine, seejärel poliitilised küsimused, kunstituru simuleerimise paine. Mis aga ei välista, et sellel teisel väljal oleks võimatu raha teenida. Ma ei taha väga suuri järeldusi teha, aga äkki see võikski olla kunsti võimalik tulevik: kunstist väljumine või täielik loobumine selle raamistikust. Lõppude lõpuks on see ju alati mingisugune kontekst, mis teid määratleb. Nii, nagu iga asi, mis näitusele viiakse, on kunst, toimib kunstimaailmas ka laiemalt: kõik, mis kunstiskeenel tehakse, on lahutamatu osa skeenest.

Kui teha neidsamu asju kunstimaailmast väljaspool, võib minu arvates tulemus olla huvitav ja ootamatu, sest siis on võimalik arendada välja erinevaid strateegiaid ja praktikaid. Igaüks vastavalt oma kalduvustele või visioonidele. Niisuguste nägemustega võib hõlvata kogu ühiskondliku ja psühholoogilise ruumi, või vähemalt oma niši selles.

<...>

EL:

Ma arvan, et minimaalselt peaks saavutama selle, et kultuuriväli oleks erinevate keskmatega, et ei oleks neid monopole. See ei ole ju lahendus, kui ehitatakse EKA uus maja. Praegu toimub küll EKA-ga seoses aadrilaskmine,

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Kunstikultuuri teaduskond
(teaduskond)

Restaureerimine ja muinsuskaitse
(eriala)

Mariliis Vaks

(lõpetaja)

ERMi kogudesse kuuluvate kohtukullide konserveerimismudel
(lõputöö pealkiri)

Kurmo Konsa, PhD; konsultant Küllike Pihkva
(juhendajad)

**Konserveerimisprojekt, mis hõlmab nii metalli,
paber- kui puitmaterjalide koos konserveerimist**
(töö tehnika / materjalid)

Käesolev magistritöö käsitleb konserveerimise otsustusprotsessi Eesti Rahva Muuseumi (ERM) kogudesse kuuluva kohtukullide kollektsiooni näitel. Tegemist on iseseisva konserveerimisprojektiga, mille rõhuasetus on töö kirjalikus osas väljapakutud otsustamise käsitluse analüüsimisel ja selle alusel konserveerimismudeli väljatöötamisel ning rakendamisel. Konserveerimistöö valmib Tartus ERMi konserveerimistalituse puidutöökojas Raadil ning Riigiarhiivi ajalooarhiivis Toomel.

Magistritöö objektiks on ERMi kogudesse kuuluv kohtukullide kollektsioon. Kohtukull-kotkas ehk kohtupeegel (vene. k. *судебное зеркало*, sks. k. *Gerichtsspiegel*) on Venemaa Keisririigi aegne kohtupidamise atribuut, mis istungilauale asetatuna tähistas kohtupidamise seaduslikkust.

(lõputöö kirjeldus)

mariliis.vaks@gmail.com
(e-mail)

—
(koduleht)

mis on hea, aga uus maja vaid kinnistaks monopoli: üks riik, üks rahvas, üks kunstiakadeemia, üks mudel. Mis iganes asju on ainult üks. Ühest küljest on see loomulik, sest riik on väike, teisalt on see kultuurile väga hirmus. Sellises valdkonnas peaks pidevalt olema mingisugune valik väljaspool monopoolseid hierarhilisi institutsioone. Praeguses olukorras on juba elementaarse tõsiseltvõetavuse saavutamine väljaspool neid institutsioone päris kõva sõna.

GT:

Kas sinu arust on eesti kultuuris üldse näiteid institutsioonide kõrval tegutsevatest elujõulistest moodustistest? Pean silmas seda, et need iseseisvad persoonid ja grupid, keda soovime näha, vajavad pinnale kerkimiseks viljakat tausta, millele end projitseerida.

EL:

Sellist asja, mida mina vaimusilmas näen, ei ole. Kõik on kas poolinstitutsionaliseerunud või osaliselt lagunenud, nagu näiteks Non Grata. Või siis teistmoodi poolinstitutsionaliseerunud nagu EKKM. Või siis on tegu täiesti pörandaaluste asjadega, mis lihtsalt ei toimi, ent ometi positsioneerivad end sel kunstiväljal. Sellepärast ma mõtlengi, et oleks aeg kunstist välja minna kogu selle teemaga. Hoopis kuhugi mujale. Mitte tingimata samade võtetega, sest kontekst on teine, aga leida tuleb teine juhtmõte või juhtiv motiiv. Ma ei tahaks täpsustada, mis valdkonnas või kus see toimuma peaks, sest see oleks juba liiga palju ette öeldud.

Uus kontekst on põhimõtteliselt igaühe enda eelistuste ja valikute küsimus. Sõltub eelkõige positsioonist, kus see inimene praegu on ja tegevustest, millega ta jätkata tahab.

Põhimõtteliselt oleks tegu ülimalt loomingulise projitseeritud ja projitseeriva tegevusega. Kogu kunstimaailm on ju põhimõtteliselt isehakanud, koosnedes isehakanud institutsioonidest, seda enam oleks õige liigutus sellele selg pöörata, ilma et peaks oma loomingust loobuma.

KÜSIMUS PUBLIKUST:

Palun täpsustage, miks on institutsioonile oluline olla usutav?

EL:

Sest institutsioon rajaneb usutavusel. See on muidugi usutavus n-ö õigete inimeste jaoks. Mina ei ole õige inimene. Õiged inimesed on need, kes omavad võimu ja/või raha, ning kes selle läbi tagavad institutsiooni püsimise. Loomulikult on tohtu hulk inimesi, kelle jaoks ei ole üldse oluline, kas see institutsioon on usutav või mitte. Nagu näiteks mina. Või kes iganes suvaline tüüp, kes siit majast mööda töllerdab, temale ei ole ka tähtis see, kui usutav siin toimuv on.

Asi on veel selles, et usutavust toodavad meediaväljaanded. Nemad loovad selge pildi sellest, mis on usutav. Nende jaoks peavad olema usutavad ka need monopoolsed kunstiinstitutsioonid, vastasel juhul kultuuritoimetajad ei hakka

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Disainiteaduskond

(teaduskond)

Tootedisain

(eriala)

Ingela Viks

(lõpetaja)

Optoelektronilise pilulambi arendus

(lõputöö pealkiri)

Professor Martin Pärn, MA; Koit Muring, PhD

(juhendajad)

Ei saa avaldada konfidentsiaalsusnõude tõttu

(töö tehnika / materjalid)

Tegu on EKA ja Tartu Ülikooli Füüsika Instituudi vahelise koostööprojektiga. Meditsiiniseadme arenduse aluseks on kasutajakeskne disain, mille käigus uuritakse põhjalikult lõppkasutaja vajadusi ning tulemusena pakutakse välja seadme disainikontseptsioon.

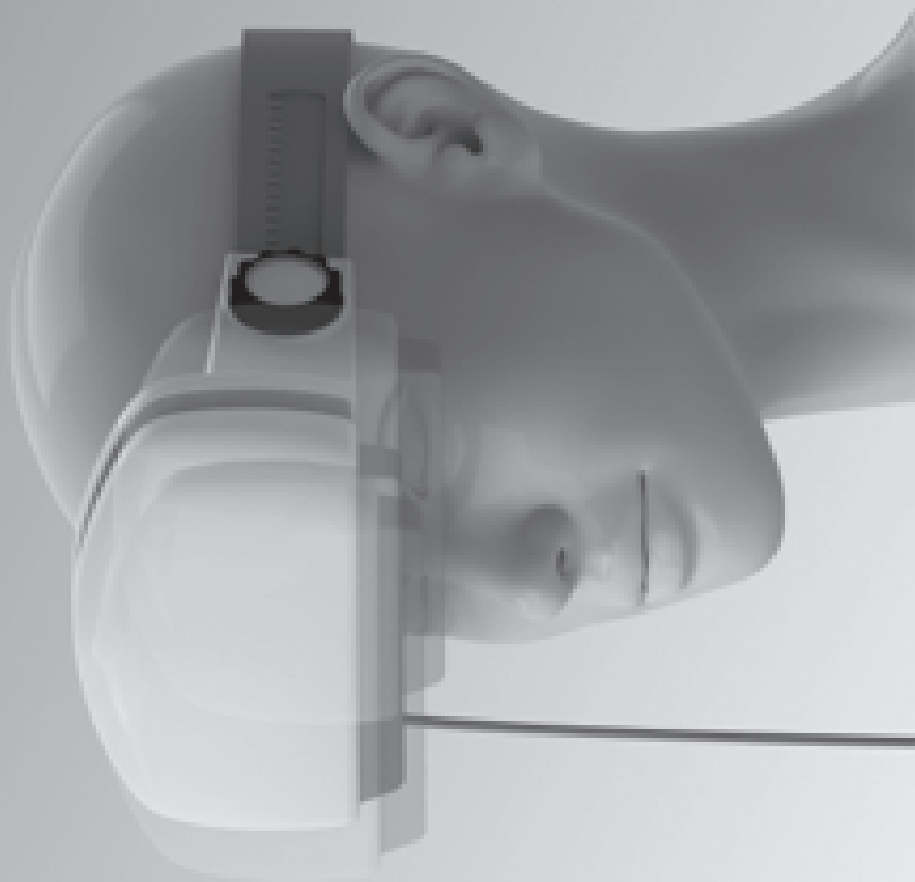
(lõputöö kirjeldus)

ingela.viks@gmail.com

(e-mail)

—

(koduleht)

nendest üldse mingisugust infot välja kangutamagi. Kui ma oleksin näiteks Sirbi kultuuritoimetaja, siis oleks väga oluline, et EKA või Kunstnike Liit või midagi taolist oleksid minu jaoks usutavad, sest kui nad ei ole usutavad, siis ma võiksin hakata tegema uudiseid hoopis millestki muust. Võib-olla lastaks mind siis ajapikku lahti, aga tegelikult – proovida ju võib, eks ole? Lõppude lõpuks on see kõik naeruväärne teater. Ma arvan, et isegi meedia on maailm iseeneses. Seal võib kehtestada ka suvalisi simulatsioone, ilma et neid väljamõeldud institutsioone peaks tingimata usutavatena näitama.

KÜSIMUS PUBLIKUST:

Kas usutavuse probleem on lokaalne probleem või on see ka mujal nii?

EL:

Ma arvan, et see probleem on ka Läänes olemas, aga seal ei ole see vist nii terav, kui siin Eestis. Just sellepärast, et siin toimub kõik simulatsiooni korras, midagi reaalselt ei ole, kõik ongi usutavuse näite-mäng. Aga kui kultuuris on institutsioonide kõrval veel midagi muud, siis paratamatult ei saa esimesel nii suurt kaalu olla. Kuigi usutavus on siiski väga oluline, sest ilma selleta ei saa meedia toimida. Ta peab alati konstrueerima midagi usutavat. Meedia on tegelikult ühiskonna vereringe. See on see, mis ühiskonda toodab ja taastoodab sellisena nagu see meediatarbijale tundub. Meediatarbijad moodustavad rõhuva enamuse elanikkonnast.

Laias laastus. Vist. Nii võib isegi tekkida küsimus, et kas inimesed, kes meediat ei tarbi, on üldse olemas? Sest inimestega, kellel pole mitte mingisuguseid sidemeid usutavusega, ei ole mitte midagi peale hakata, neid justkui ei ole olemas. Ma siiski arvan, et meedia on nii laiahaardeline, et inimene on sellest sõltuv ka siis, kui ta seda ei tarbi.

E E S T I K U N S T I A K A D E E M I A

Arhitektuuriteaduskond
(teaduskond)

Arhitektuur ja linnaplaneerimine
(eriala)

Kevin Villem

(lõpetaja)

Sõidetav ruum
(lõputöö pealkiri)

Professor Andres Alver, arhitekt; Indrek Rünkla, arhitekt
(juhendajad)

Arhitektuurne projekt
(töö tehnika / materjalid)

Käesolev magistritöö tegeleb peamiselt kahe probleemiga:

1. Kuidas lahendada mahuliselt multifunktsionaalne hoonestatud sild koos sisesuusakeskusega?
2. Milline peaks olema seesugust keskust ümbritsev linnakeskkond?

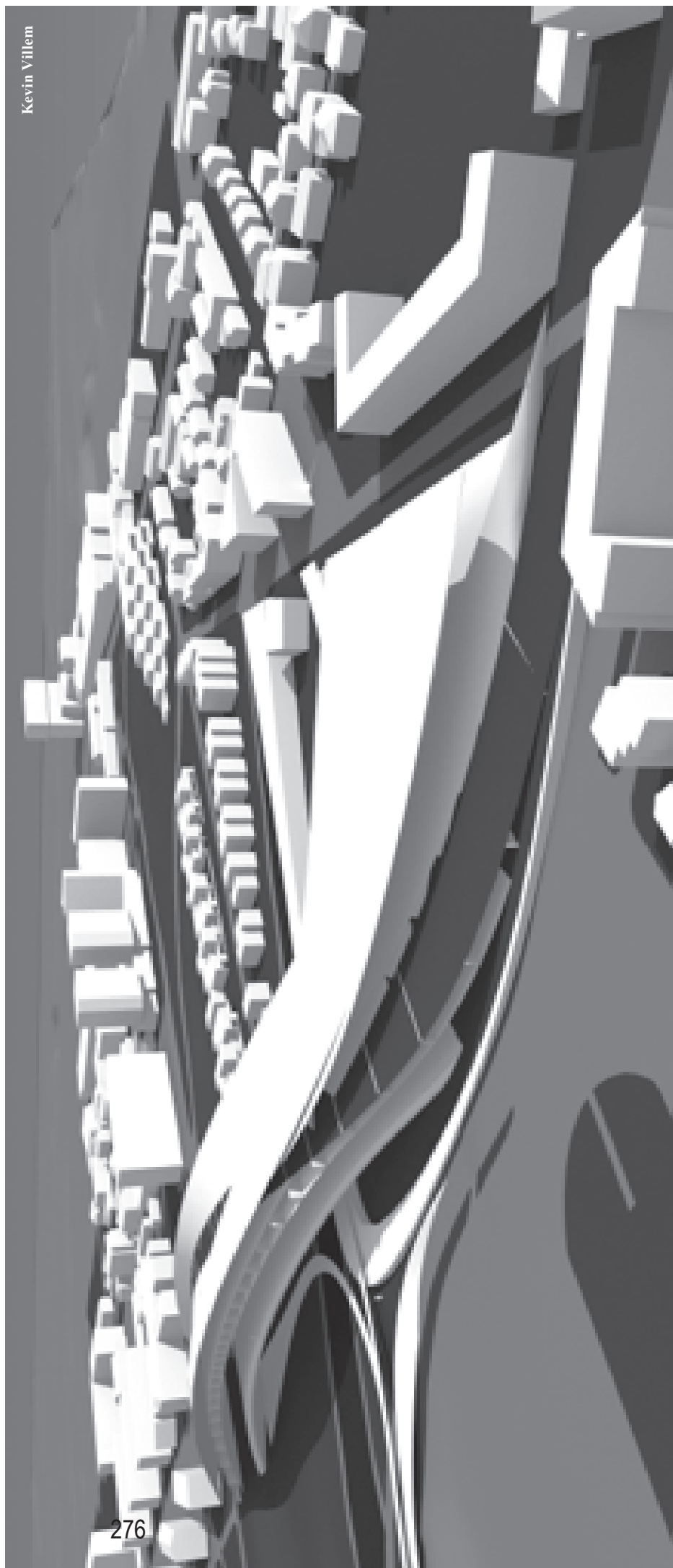
Objekti asukohaks on valitud Lasnamäe kanali suue kesklinna, kus praegu laiub tühi tähenduseta ala, mida ühelt poolt piirab klint, teiselt Tartu mnt ning kolmandalt Kadrioru park ja Gonsiori tänav.

Asukoha peamiseks probleemideks on Sikupilli asumi monofunktsionaalsus (peamiselt eluruumid ilma täiendavate funktsioonideta), vilets ühendus kesklinnaga ning lokaalse keskuse puudumine. Kohalik keskus puudub ka Torupilli asumil, mis jääb samuti osaliselt käsitletava ala piiridesse. Samuti võib probleemiks pidada erinevate rahvuste koondumist erinevatesse linnaosadesse. Kui Lasnamäe linnaosas elavatest inimestest ligikaudu 75% on slaavi rahvustest, siis 75% kesklinna elanikest on eestlased. Asukoha suurimateks eeldusteks on teda läbivad magistraalid ning tema lähedus transporditerminalidele. Samuti läbib ala võimas maastikuelement - Põhja-Eesti klint - oma eripärase taimeestikuga.

(lõputöö kirjeldus)

kevin@artun.ee
(e-mail)

—
(koduleht)

Vastutav toimetaja
Gregor Taul

Koostamine ja toimetamine
Solveig Jahnke, Gregor Taul

Transkriptsioon
Ruta Pärnpuu-Reispass, Tuuli Trikkant

Kujundus
Ott Metusala, Epp Õlekõrs

Kirjatüübid
Arial Narrow, Helvetica Monospaced, Times New Roman, Zapf Chancery

Trükk
Trükikoda Ilotrükk OÜ

Paber
AS Papyrus – MultiDesign Original White 115g, Rainbow Medium Green 160g

Täname
Rael Artel, Eesti Kultuurkapital, Laur Kaunissaare, Katrin Luhaväli – Ilotrükk OÜ, Erkki Luuk, Akzo Nobel, Ptarmigan, Merike Taliaru – AS Papyrus, Marek Tamm, Berk Vaher, Mart Vainre

Väljaandja
Eesti Kunstiakadeemia, Tartu mnt 1, Tallinn 10145, Eesti
Tel 6 267 301, artun@artun.ee, www.artun.ee

Tiraaž
200 eksemplari

ISSN
1736-4019

EESTI
KUNSTIAKADEEMIA

PAPYRUS

ILOPRINT

Kuraatoritekst

(lk 1)

Lahkavad vestlused

Laur Kaunissaare (lk 5), Marek Tamm (lk 62), Berk Vaher (lk 129), Rael Artel (lk 194), Erkki Luuk (lk 246)

ARHITEKTUURITEADUSKOND

Arhitektuur ja linnaplaneerimine Mari Hunt (lk 23), Jaan Jagomägi (lk 31), Alvin Järving (lk 39), Marten Kaevats (lk 47), Eva Kedelauk (lk 67), Egon Metusala (lk 135), Rauno Mätas (lk 147), Taavi Põlme (lk 179), Mikk Pärdi (lk 183), Maie Raud (lk 195), Kristiina Remmelkoor (lk 203), Kadri Sauemägi (lk 215), Olli Tapani Tallbacka (lk 243), Tanno Tammeson (lk 247), Kevin Villem (lk 275) Urbanistika Damiano Cerrone (lk 7), Kaija-Luisa Kurik (lk 103), Ulla Männi (lk 143) Siim Tiisvelt (lk 251) Sisearhitektuur ja mööblidisain Kaiko Kerdmann (lk 75), Ingrid Carolina Marin Lukats (lk 123), Katy Seppel (lk 227), Tuuli Trei (lk 259)

DISAINITEADUSKOND

Disain ja tootearendus Tarko Koger (lk 83), Janno Nõu (lk 151), Aleksei Oleinik (lk 155), Aap Piho (lk 167), Birgit Pulk (lk 171) Ehte- ja sepakunst Nils Hint (lk 19), Rainer Kaasik-Aaslav (lk 43) Tootedisain Raili Keiv (lk 71), Anti Laanemaa (lk 107), Ingela Viks (lk 271) Nahakunst ja -disain Karin Kallas (lk 51), Anneli Metsmaa (lk 131), Marta Moorats (lk 139) Keraamika Evelin Kummel (lk 99), Maris Loitmets (lk 119), Rita Randmaa (lk 187) Klaasikunst ja -disain Sandra Allemann (lk 3) Moedisain Joanna Kivihall (lk 79)

KUNSTIKULTUURI TEADUSKOND

Kunstiteadus Annika Toots (lk 255) Kunstipedagoogika Kalli Kalmet (lk 55), Jane Raud (lk 191), Silvia Reinpuu (lk 199), Maarja Selli (lk 223) Restaureerimine ja muinsuskaitse Johanna Lamp (lk 111), Elle Lepik (lk 115), Kärt Pauklin (lk 163), Anu Seidla (lk 219), Sille Siidirätsep (lk 231), Önnela Soidra (lk 235), Mariliis Vaks (lk 267)

VABADE KUNSTIDE TEADUSKOND

Animatsioon Idil Deniz Karabay (lk 59), Anu-Laura Tuttelberg (lk 263) Fotograafia Flo Kasearu (lk 63), Karel Koplimets (lk 87), Katrin Sarapuu (lk 211) Graafika Gudrun Heamägi (lk 15) Installatsioon ja skulptuur Marianne Jõgi (lk 35), Maigi Magnus (lk 127) Joonistamine Liisa Kruusmägi (lk 95) Maalikunst Susanna Emilia Salama (lk 207) Stsenograafia Henry Griin (lk 11), Ele Krusell (lk 91), Eve Ormisson (lk 159), Sander Põldsaar (lk 175) Tegevuskunst Henri Hütt (lk 27), Tiina Sööt (lk 239)